

Handläggare
Jan Malmberg

Datum
2014-03-25

Diarienummer
KSN-2013-1405

Kommunfullmäktige

Årsbokslut 2013

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att för kommunen och kommunkoncernen fastställa resultaträkning för 2013,

att för kommunen och kommunkoncernen fastställa balansräkning inklusive föreslagna nedskrivningar av anläggningstillgångar, samt

att godkänna årsredovisningen för 2013 enligt **bilaga 1**,

Anmäls att kommunstyrelsen för egen del beslutat

att fastställa 2012 års resultat och utgående ackumulerat resultat per 2012-12-31 för samtliga nämnder enligt **bilaga 2**,

att fastställa redovisade investeringar som pågående till år 2013 enligt **bilaga 3**,

att anmäla uppföljningen av från kommunfullmäktige under året givna uppdrag/direktiv till kommunfullmäktige enligt **bilaga 4**,

att lägga uppföljningen av kommunstyrelsen under året givna uppdrag till handlingarna enligt **bilaga 5**,

att anmäla uppföljningen av den interna kontrollen till kommunfullmäktige enligt **bilaga 6**,

att anmäla Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2012 till kommunfullmäktige enligt **bilaga 7**.

Ärendet

Verksamhetsåret 2013 presenteras i bifogade årsredovisningar. Som ett led i arbetet fastställs även årets resultat respektive utgående ackumulerat resultat för nämnder och styrelser.

Årets resultat

Det ekonomiska resultatet är positivt, 919 (20) miljoner kronor för Uppsala kommun och -41 (76) miljoner kronor för Uppsala kommunkoncern. Siffror inom parantes avser motsvarande värde för föregående år. Den bakomliggande orsaken till det starka redovisade resultatet i Uppsala kommun är omfattande realisationsvinster i samband med försäljning av verksamhetsfastigheter till helägda dotterbolag. På koncernnivå elimineras realisationsvinsten eftersom både köpare och säljare finns i samma koncern. Resultatet efter jämförelsestörande poster är -53 (-152) miljoner kronor. Nettokostnadsökningstakten har avtagit under året och uppgår till 4,3 procent vilket ska jämföras med 5,1 procent 2012 och 5,4 procent 2011. Balanskravsresultatet har förbättrats och uppgår till 29 miljoner kronor (3 mkr).

Flera nämnder redovisar negativa resultat vilket kräver fortsatt uppmärksamhet och aktiva åtgärder. Kommunstyrelsen noterade detta under första tertialrapporteringen för april 2013 och utarbetade tillsammans med berörda nämnder kraftfulla åtgärdspaket som började verka under hösten 2013. Årsredovisningar framgår av **bilaga 1 och 7**, resultatdisposition per nämnd inom Uppsala kommun framgår av **bilaga 2**.

Redovisningen av verksamhetens effektivitet och ändamålsenlighet framgår av årsredovisningshandlingarna, **bilaga 1**. En förändring jämfört med tidigare är att resultatet redovisas baserat på nyckeltal som definierats per verksamhetsområde. Ägardirektiv till aktiebolag och produktionsstyrelser uppnås i allt väsentligt, se **bilaga 7**.

Uppsala kommun har liksom flertalet kommuner i riket en historisk pensionsskuld i form av en ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998. I balansräkningen har denna värderats till 4 538 miljoner kronor. Till följd av det starka redovisade resultatet har soliditeten stärkts till 54 procent, inklusive ansvarsförbindelsen är soliditeten 20 procent. Uppsala kommuns kreditbetyg från Standard and Poor's är fortsatt starkt.

Pågående investeringar

Vid årsskiftet finns pågående investeringsprojekt om motsvarande 231 miljoner kronor. Dessa ingår inte i kommunfullmäktiges investeringsbudget för 2014. Nämndernas förteckning över pågående investeringar från 2013 för överföring till 2014 framgår av **bilaga 3**. Årets nettoinvesteringar i kommunen är lägre än tidigare. Orsaken är att större delen av anläggningstillgångarna överförts till dotterbolag.

Uppdrag och direktiv

De uppdrag och direktiv som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen givit under året och därför ej redovisades i IVE 2013-2017 återfinns i ärendets **bilaga 4 och 5**. Kommunledningskontoret följer under året upp de uppdrag och direktiv som nämnderna inte verkställt.

Intern kontroll

Under året noterades att Uppsala kommun har allvarliga brister inom fastighetsverksamheten. Förbättrade rutiner tas fram inom flera områden. De organisationsförändringar som påbörjats förväntas leda till förbättrad styrning, ledning och kontrollmiljö.

Flera viktiga ramverk för den vidare utvecklingen av intern kontroll inom Uppsala kommun utvecklas inom ramen för ärendet KSN-2013-0364 "Åtterrapporering av insatser under 2012 för att i förebyggande syfte begränsa risken för korruption och oegentligheter i kommunen". Ärendet behandlas av kommunstyresen i april 2014 och inom ramen för ärendet finns bland annat en kommungemensam intern kontrollplan för 2014. Planen förväntas tydliggöra ansvaret för den interna kontrollen och leda till mer genomarbetade riksanalyser för varje verksamhet. Ett fortsatt tydliggörande av ambition, dokumentation och organisatorisk placering av intern kontroll bedöms som centralt för att ökad kvalitet ska bli synlig i uppföljningen. Samtliga nämnders och styrelsers interna kontrollplaner och uppföljningar av dessa finns i akten. Mer om intern kontroll framgår av **bilaga 6**.

Samverkansgrupp

Information om bokslut 2013 gavs till centrala samverkansgruppen den 2 april 2014.

Nämndernas verksamhetsberättelser

Samtliga nämnders och styrelsers verksamhetsberättelser till kommunstyrelsen avseende årsbokslutet finns i akten.

Uppsala dag som ovan

Joachim Danielsson
stadsdirektör

Christoffer Nilsson
bitr stadsdirektör

BILAGA 1

Bilaga 1 utgörs av separat tryck, årsredovisning 2013 för Uppsala kommun.

Årsredovisningshandlingen presenteras som internt tryck till KF. I samband med sammanträdet förväntas slutligt formgiven upplaga bli tillgänglig som pdf och blädderbar pdf på [uppsala.se](http:// uppsala.se).

Slutlig tryckt version presenteras distribueras vid kommunfullmäktiges sammanträde 26 maj.

Årsredovisning 2013

”Uppsala är en kommun där alla människors lika värde, inneboende kraft och kreativitet respekteras och tas tillvara genom att var och en får möjlighet att påverka sin livssituation i en långsiktigt hållbar miljö som präglas av positiv dynamik, öppenhet och gemensamt ansvar.”

Uppsala kommunfullmäktige, maj 2007

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande	4
UPPSALA KOMMUNS VERKSAMHET	5
Sammanfattning	6
Finansiell analys, Uppsala kommun.....	8
Finansiell analys, sammanställd redovisning	13
Uppsala kommunkoncern, nämnd- och styrelseperspektivet.....	16
<i>Resultat för verksamhet i förvaltningsform.....</i>	<i>16</i>
<i>Resultat för verksamhet i aktiebolagsform.....</i>	<i>28</i>
KOMMUNFULLMÄKTIGES INRIKTNING, VERKSAMHET OCH EKONOMI	35
Politisk verksamhet, kommunledning och gemensam verksamhet.....	36
Infrastruktur, stadsutveckling, skydd mm	39
Fritid och kultur.....	43
Pedagogisk verksamhet	45
Vård och omsorg	54
Särskilt riktade insatser	63
Medarbetare och ledare	66
EKONOMISK ÖVERSIKT	70
Resultaträkning.....	71
Specificerad resultaträkning Uppsala kommun.....	72
Kassaflödesanalys	73
Balansräkning.....	74
Noter till Resultat- och balansräkning.....	75
Tilläggsupplysningar	84
Redovisningsprinciper.....	89
Revisionsberättelse.....	90
Ordförklaringar.....	91
Fem år i sammandrag	92
BILAGOR	93
Omvärldsanalys	94
Hållbarhet och utveckling	96
Styrning och organisation.....	103
Hur finansieras Uppsala kommun - och hur används skattepengarna?.....	105
Kommunfullmäktiges uppdrag i IVE 2013-2016.....	107

Uppsala kommun
org. nr. 212000-3005

Kommunstyrelsens ordförande

FOTO FREDRIK AHLSTEDT	"... <i>citat</i> ..."
-----------------------	------------------------

Fredrik Ahlstedt (M)
Kommunstyrelsens ordförande

UPPSALA KOMMUNS VERKSAMHET

Sammanfattning

Årsredovisningen utgör den samlade och sammanfattande återrapporteringen av verksamheten från kommunstyrelsen till kommunfullmäktige och medborgarna. Som utgångspunkt och komplement finns ett i övrigt mycket omfattande material från var och en av de kommunala nämnderna respektive de kommunalt ägda aktiebolagen. Årsredovisningens funktion är att redovisa vad som åstadkommits under året och om detta är i enlighet med målsättningarna.

Uppsala kommuns verksamhet ska vara ändamålsenlig och effektiv med ekonomi i balans. Kommunfullmäktige, det högsta beslutande organet, formulerar därför inriktningsmål, uppdrag och ägardirektiv för verksamheten. Fullmäktige fördelar också resurser mellan kommunens nämnder. Nämnderna har i sin tur att inom sina respektive verksamhetsområden bryta ned inriktningsmålen till önskade effekter som följs upp med hjälp av indikatorer. Frågan om god ekonomisk hushållning kan och ska därför besvaras i termer av måluppfyllelse hos dessa nämnder med bibehållen ekonomi i balans samt i uppfyllandet av ägardirektiven hos kommunens produktionsstyrelser och aktiebolag.

Ekonomi är i balans

Uppsalas finansiella ställning är mycket god med en soliditet på 54 procent och med goda framtidsutsikter. Årets totala resultat för Uppsala kommun är positivt med 919 (20) miljoner kronor. Det motsvarar 10,0 (0,2) procent av samlade intäkter i form av skatter och kommunalekonomisk utjämning att jämföra med budgeterade 2,0 (0,3) procent. I absoluta termer är den målsättningen därmed uppnådd även om det positiva resultatet uppnås genom engångsintäkter. I januari 2013 såldes huvuddelen av kommunens verksamhetsfastigheter till tre nybildade och helägda dotterbolag. Syftet med affären har huvudsakligen varit att uppnå större effektivitet i förvaltningen av fastigheterna. Försäljningen innebar samtidigt reavinster om 989 miljoner kronor som naturligtvis är den största enskilda förklaringen till det starka redovisade resultatet för 2013. Balanskravsresultatet är positivt.

Några uppdragsnämnder och produktionsstyrelsen för vård och bildning redovisar emellertid negativa avvikelser samtidigt som betydande engångsintäkter påverkat det redovisade resultatet. Underskottet i produktionsstyrelsen för vård och bildning orsakas i första hand överkapacitet inom det pedagogiska området. Årets resultat efter fullmäktiges avkastningskrav är -182 miljoner kronor. Av detta utgör 63 miljoner kronor omställningskostnader i samband med övertalighet. Andra nämnder med svaga resultat är nämnden för hälsa och omsorg samt socialnämnden för barn och unga. Underskottet i dessa nämnder uppgår till 48 miljoner kronor respektive 19 miljoner kronor. Gatu- och samhällsmiljönämndens resultat påverkades negativt med omkring 75 miljoner kronor till följd av utrangeringar i samband med inventering av anläggningstillgångarna.

I samband med aprilprognosen begärde kommunledningen in förslag till besparingsåtgärder från samtliga uppdragskontor. Underlaget visade på områden med besparingspotentialer och är ett viktigt inspel i såväl 2014 års verksamhet som i budgetprocessen inför 2015.

Framtidsutsikterna för Uppsala kommuns ekonomi får också anses goda och Uppsala kommun har en stabil ställning. Detta bekräftas av Standard and Poor's årliga rating av kommunen som innebar ett oförändrat och positivt omdöme.

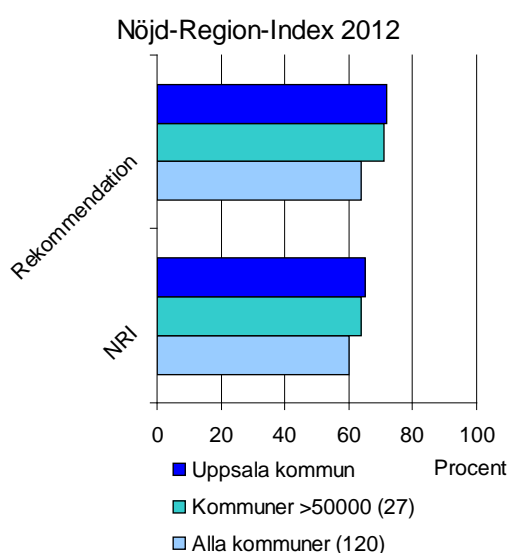
Investeringarnas självfinansieringsgrad (andel av avskrivning och resultat) är en annan indikator som kommunstyrelsen följer. Självfinansieringsgraden är 100 (71) procent att jämföra med målsättningen 75 procent, mätt som ett rullande treårigt medelvärde. Årets nyckeltal påverkas av realisationsvinsterna och det bör också noteras att de huvudsakliga investeringarna numera sker i dotterbolagen.

En viktig indikator är soliditeten som för Uppsala uppgår till 54 (50) procent. Inklusive kommunens historiska pensionsåtagande som redovisas som ansvarsförbindelse är soliditeten 20 (16) procent. Förbättringen är en effekt av reavinsterna vid försäljning av verksamhetsfastigheter och finns således inte på koncernnivå.

Ändamålsenlig och effektiv verksamhet

Kommunens enheter samverkar för att skapa nytta för medborgarna. Under året har verksamheterna relaterat till ett antal inriktningsmål, uppdrag, ägardirektiv, policier och riktlinjer. Inriktningsmålen och de effekter som uppnåtts beskrivs i avsnittet Uppsala kommuns verksamhet. Uppdrag och ägardirektiv beskrivs kortfattat i avsnittet Uppsala kommunkoncern per enhet. Information utöver detta återfinns i respektive nämnds, produktionsstyrelses eller aktiebolags egen rapportering.

I årsredovisningen åskådliggörs verksamhetens resultat genom nyckeltal för de verksamhetsområden kommunen agerar i. Så långt möjligt försöker redovisningen att tillvarata den stora mängd av öppna jämförelser som finns tillgängliga för Sveriges kommuner. Exempelvis tillhandahålls dessa av aktörer som Skolverket, Socialstyrelsen, Statistiska centralbyrån (SCB) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). I öppna jämförelser kan Uppsala kommun löpande följa och jämföra sina resultat med resultat i andra kommuner.

Kommunens verksamheter granskas av många intressenter. Elever, brukare, kommunmedborgare, media, oberoende utvärderare och myndighetstillsyn lämnar alla viktiga bidrag till kommunens utveckling. Ett exempel på en återkommande oberoende utvärdering är SCB:s medborgarundersökning med Nöjd-Region-Index. Uppsala kommun har deltagit i denna sedan 2005. Undersökningen bekräftar årsredovisningens bild, att Uppsala är en bra plats att leva på, men att framförallt bostadssituationen är problematisk. Ett utdrag finns i diagrammet intill, mer om undersökningen finns på SCB:s webbplats.

Ett exempel på andras granskning av kommunen och tillämpning av öppna jämförelser är den årliga kommunranking som genomförs av tidningen Fokus. Fokus baserar sin ranking på 43 variabler fördelade på fyra olika kategorier. I undersökningen rankas Uppsala 2013 som 24 (29) av Sveriges samtliga 290 kommuner.

Kravet på god ekonomisk hushållning uppfylls

Den verksamhet som bedrivs är effektiv och ändamålsenlig även om utrymme finns för förbättringar. Uppsala kommun faller väl ut i jämförelse med många andra kommuner. Kommunen präglas av tillväxt, låg arbetslöshet och uppfattas som en bra plats att leva och bo.

Årets redovisade resultat är mycket starkt. Efter jämförelsestörande poster är resultatet svagt negativt men förbättrat jämfört med föregående år. Nettokostnadsutvecklingen har bromsat in och är lägre än såväl 2012 som 2011. Kommunens finansiella position är stabil med goda förutsättningar att möta framtidens utmaningar.

Finansiell analys, Uppsala kommun

Resultat och kapacitet

<i>Alla belopp i miljoner kronor</i>	2011	2012	2013
Redovisat resultat	92	20	919
<i>Andel av skatt och kommunalekonomisk utjämning</i>	<i>1,0%</i>	<i>0,2%</i>	<i>10,0%</i>
N:o reavinster vid bolagisering av verksamhetsfastigheter	-	-	-989
N:o reavinster övrigt	-16	-17	-27
N:o reavinster från mark och exploatering	-12	-65	-29
N:o utrangeringar av övriga anläggningstillgångar	-	-	79
Återbetald arbetsmarknadsförsäkring (AFA)	-17	-135	-136
Justering diskonteringsränta pension (RIPS)	51	-	63
Omställningskostnader styrelsen för vård och bildning	-	-	63
Aktieägartillskott GUC AB	-	14	1
Medfinansiering av Citybanan	-	30	3
Resultat korrigerat för jämförelsestörande poster	99	-152	-53
<i>Andel av skatt och kommunalekonomisk utjämning</i>	<i>1,1%</i>	<i>-1,7%</i>	<i>-0,6%</i>

Årets redovisade resultat är 919 (20) miljoner kronor. Den stora avvikelsen mot föregående år förklaras av reavinsten från försäljning av fastigheter. I januari såldes huvuddelen av kommunens fastigheter till tre helägda dotterbolag i Uppsala stadshuskoncern. Försäljningen gav reavinster om totalt 989 miljoner kronor. Även resultatet efter jämförelsestörande poster som framgår av tabellen ovan är bättre än föregående år.

En annan noterbar avvikelse under året är sänkningen av diskonteringsräntan för pensioner. Sänkningen innebär att nuvärdet av framtida pensionsutbetalningar ökar, en engångskostnad med 63 miljoner kronor påverkar därför årets resultat. Därutöver påverkas kommunens ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 av räntesänkningen, vilket emellertid inte påverkar årets resultat. Finansförvaltningen har samtidigt under året erhållit återbetalning av tidigare försäkringspremier från AFA med 136 miljoner kronor.

Under året noterades att Uppsala kommun har allvarliga brister inom fastighetsverksamheten. Förbättrade rutiner tas fram inom flera områden. De organisationsförändringar som påbörjats förväntas leda till förbättrad styrning, ledning och kontrollmiljö.

Uppsala kommun växer och det finns efterfrågan på mark för byggande. Kommunen är en större markägare och tillhandahåller mark för exploaterings syfte. Årets nettoresultat från exploateringsverksamheten uppgår till nära 30 miljoner kronor och ger därmed en direkt och positiv effekt på resultatet.

Balanskravet uppfylls

Alla belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Årets resultat	92	20	919
Nettoresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-19	-17	-1 016
Reserverat för pensioner mm	-70	-	-
RIPS-ränta			63
Omställning Styrelsen för vård och bildning			63
Balanskravsresultat	3	3	29

Uppsala kommun redovisar ett positivt balanskravsresultat.

Fortsatt svagt arbetsmarknadsläge

Förändringar i procent	2011	2012	2013
Skatter och kommunalekonomisk utjämning	4,0	-0,6	4,5
Dito, justerat för skatteväxling med landstinget (49 öre)	-	2,3	-
Verksamhetens nettokostnader	6,4	0,2	-5,0
Nettokostnader justerade med jämförelsestörande poster	5,4	5,1	4,3

Intäkter från skatter och kommunalekonomisk utjämning ökade med 4,5 procent jämfört med 2012 och uppgick totalt

till 9 178 miljoner kronor. Skatteintäkterna ökade med 391 miljoner kronor eller 5,0 procent medan kommunalekonomisk utjämning ökade med endast 3 miljoner kronor eller 0,3 procent. Intäktsökningen beror på en ökning av skatteunderlagets tillväxt med 4,1 procent i enlighet med prognosen från Sveriges kommuner och landsting (SKL) per december 2013. SKL:s prognos förutsätter en skatteunderlagstillväxt på 3,6 procent för riket. I Uppsala förväntas skatteunderlaget växa med 4,1 procent.

Under 2014 innebär den fortsatt svaga arbetsmarknaden i riket att löner och priser utvecklas långsammare. Skatteunderlagstillväxten förväntas bli 3,1 procent i riket och 3,6 procent i Uppsala. Intäkterna från skatter och kommunalekonomisk utjämning prognostiseras öka med 2,9 procent, en blygsam ökning som delvis förklaras av en minskning i kommunalekonomisk utjämning med 1,7 procent. Det senare beror på ett förändrat utjämningsystem där Uppsala tillhör de kommuner som missgynnas av förändringen.

Nettokostnadsutvecklingen har dämpats

Under året ökade nettokostnaderna med 4,3 procent att jämföra med 5,1 procent 2012 och 5,4 procent 2011. Det är emellertid viktigt att fortsatt följa nettokostnadsutvecklingen och säkerställa att den inte överstiger skatteunderlagets utveckling.

I samband med aprilprognosen begärde kommunledningen in förslag till besparingsåtgärder från samtliga uppdragskontor. Underlaget visade stora besparingsmöjligheter och är ett viktigt inspel i såväl 2014 års verksamhet som budgetprocessen inför 2015. Benchmarking mot kommuner med liknade förutsättningar visade att kostnaderna inom verksamhetsområden som äldreomsorg, barn- och ungdomsvård, gymnasieskola samt förskola är relativt sett höga. Det visar en potential till effektivisering, något som är viktigt när kommunen ställs inför allt tuffare demografiska utmaningar.

Investeringar och självfinansieringsgrad

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Nettoinvesteringar	542	576	317
Nettoinvesteringar/skatter och kommunalekonomisk utjämning (procent)	6 %	7 %	3 %
Självfinansieringsgrad (procent)	85 %	71 %	100 %

Årets investeringar har minskat, orsaken är i första hand att verksamhetsfastigheterna överförts till helägda dotterbolag. Förvaltning, ny- och

reinvestering sker i dessa bolag. De beloppsmässigt största anläggningstillgångarna i kommunen är markreserv för exploatering samt markfastigheter och investeringar i vägar.

Bruttoinvesteringarna uppgick till 379 miljoner kronor. Under året erhöles 54 (10) miljoner kronor i statligt investeringsbidrag för resecentrum. Bidraget minskar nettokostnaden för framtida avskrivning med motsvarande belopp. Av årets investeringsbudget utnyttjades 51 (40) procent. Självfinansieringsgraden mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras inom ramen för årets avskrivningar och resultat. För 2013 är självfinansieringsgraden 100 (71) procent, målet om minst 75 procent är därmed uppnått.

NETTOINVESTERINGAR PER VERKSAMHET			
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2011	2012	2013
Politisk verksamhet	0	0	0
Infrastruktur, stadsutveckling, skydd mm	241	280	134
- varav resecentrum	77	50	-54
Fritid och kultur	39	58	21
Pedagogisk verksamhet	218	169	84
Vård och omsorg	12	13	31
Särskilt riktade insatser	1	1	0
Affärsverksamhet och färdtjänst	2	1	0
Kommunledning och gemensam verksamhet	30	54	48
- varav finansiell leasing	3	-3	6
Summa nettoinvesteringar	541	576	317

Från och med 2013 domineras kommunens investeringar av den gemensamma infrastrukturen i form av gator, broar, parker och andra markanläggningar. Under året har 168 (213) miljoner kronor investerats av gatu- och samhällsmiljönämnden. Fastighetsägarnämnden upphörde under året och investerade endast 1 (207) miljoner kronor.

Exploateringsverksamheten förvärvar och förädlar kommunen mark för vidareförsäljning till olika ändamål. I takt med att mark försäljs och iordningställs enligt exploateringsavtal realiserar resultatet. Under 2013 innebar försäljning en resultatpåverkande nettovinst om 29 (64) miljoner kronor. Exploateringsintäkterna under 2013 avser huvudsakligen området Trasthagen i Sunnersta. Efter årsskiftet genomfördes den största exploateringsaffären i Uppsalas historia genom förvärvet av Ulleråkersområdet.

Soliditet

<i>Alla värden i procent</i>	2011	2012	2013
Soliditet	52	50	54
Tillgångsförändring	0	5	7
Förändring av eget kapital	2	0	15
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	17	16	20

Kommunens soliditet är 54 (50) procent. Om hänsyn tas till pensionsskulden är soliditeten 20 (16) procent. Årets förstärkning av soliditeten beror i första hand på att reavinster påverkat det redovisade resultatet.

Risk och kontroll

God likviditet

Uppsala kommun har en tillgänglig kreditram på 3 472 miljoner kronor, varav 1 500 miljoner kronor i checkräkningskrediter och 1 972 miljoner i certifikatprogram. Kreditramen var outnyttjad vid årsskiftet.

Kommunens kreditvärdighet bedöms regelbundet av Standard & Poor's, ett av de ledande internationella kreditbedömningsinstitut. Den långfristiga kreditvärdigheten är AA+ på en skala där AAA är högst. Betyget innebär ett mycket starkt mått på finansiell säkerhet. Kommunens kreditvärdighet gällande kortfristiga krediter är den bästa möjliga, A-1+ respektive K-1, där A-1+ representerar en extremt hög kapacitet att möta finansiella åtaganden. De höga kreditbetygen ger kommunen tillgång till finansiering med goda villkor.

Skuldsättningsgraden, som uttrycker i vilken grad kommunens tillgångar finansierats med främmande kapital var 46 procent vid utgången av året. Under året har viss omfördelning skett från långfristig mot kortfristig upplåning.

Pensionsåtagandet

PENSIONSÅTAGANDE	2011	2012	2013	
<i>Belopp i miljoner kronor</i>				Kommunens totala pensionsåtagande inklusive särskild löneskatt uppgick vid årsskiftet till 5 466 miljoner kronor, varav 4 538 miljoner kronor redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Av det totala pensionsåtagandet
Avsättningar för pensioner	571	604	715	
Upplupen pensionskostnad, individuell del	188	199	213	
Pensionsförpliktelser som ansvarsförbindelser	4 233	4 248	4 538	
Totalt pensionsåtagande	4992	5051	5466	
Medel placerade för att möta pensionsåtagande	262	272	282	
Avkastning på placerade medel	4,0%	3,8%	3,8%	
Reserverat för pensioner, ej placerat	385	385	385	

redovisas därmed 17 (16) procent som skuld i balansräkningen. Ansvarsförbindelsen har ökat med 344 miljoner kronor på grund av en engångseffekt av sänkt diskonteringsränta och minskat med 185 (175) miljoner kronor på grund av utbetalda pensioner.

Årets pensionskostnader inklusive löneskatt uppgick till 553 (448) miljoner kronor. I pensionskostnader ingår utöver kostnaden för innevarande år även utbetalningarna av pensioner från ansvarsförbindelsen med 185 (175) miljoner kronor inklusive löneskatt. Denna del av pensionskostnaden avser pensionsrättigheter som intjänats före 1998. Den årliga kostnaden för denna historiska pensionsskuld kommer att öka successivt till år 2025 för att därefter minska och till slut försvinna helt.

Ökningen av pensionskostnader jämfört med 2012 beror främst på en engångseffekt av sänkt diskonteringsränta som ökat kostnaden med 63 miljoner kronor. Dessutom har 2013 belastats med 6 miljoner kronor avseende en korrigerings av 2012 års kostnader, och kostnaden för den historiska pensionsskulden har ökat med 10 miljoner kronor. En annan orsak till den ökade pensionskostnaden är att det uppstått engångskostnader för förmånsbestämd pension när personer som varit anställda i andra kommuner anställts av Uppsala kommun med en högre lön än de haft historiskt. För att möta pensionsåtagande har 282 miljoner kronor placerats, varav 233 miljoner kronor i statsobligationer och resterande del i bostadsobligationer.

Förbättrad nettoposition

Vid utgången av året hade kommunen ökat sin upplåning med 878 miljoner kronor till 3 836 (2 958) miljoner kronor. Av detta var 7 136 (3 100) miljoner kronor vidareutlånat till kommunala bolag och stiftelser. Långfristiga placeringar uppgick till 153 (272) miljoner kronor och likvida medel till 354 (179) miljoner kronor.

Nettopositionen, det vill säga det positiva saldot mellan placeringar, vidareutlåning och upplåning var 3 806 miljoner kronor. Det innebar en ökning med 3 213 miljoner kronor jämfört med samma tidpunkt föregående år. Den stora förändringen beror på bolagiseringen av kommunens fastigheter där dotterbolagen finansierade köpet med reverser utställda av kommunen. Borgensåtagandet minskade marginellt under året, från 26 miljoner kronor till 24 miljoner kronor.

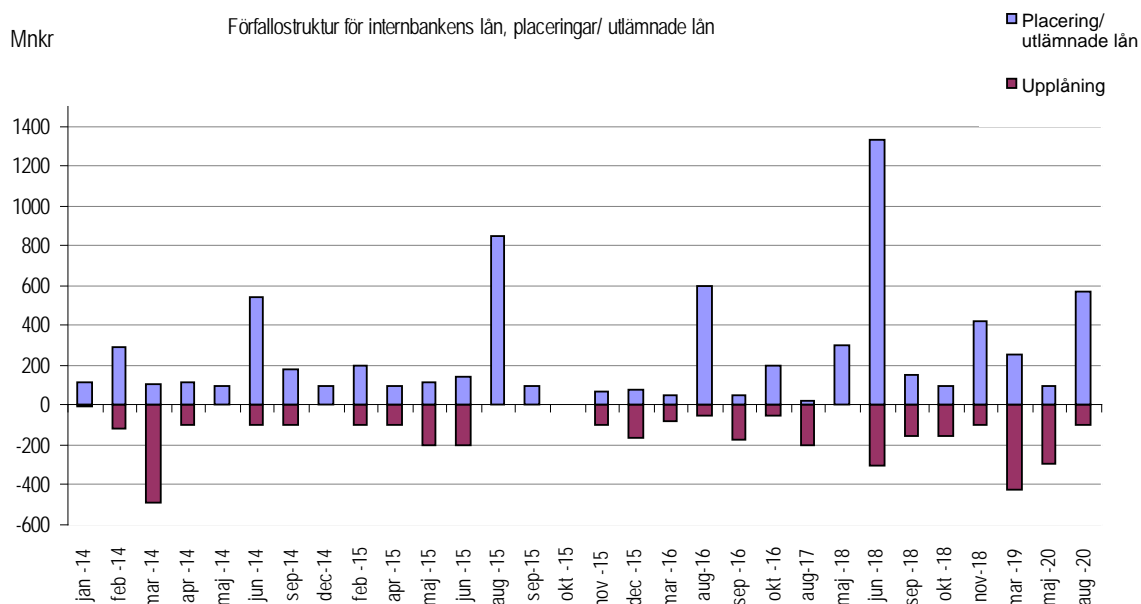
Sjunkande räntenivå

Marknadsräntorna sjönk under 2013 vilket ledde till lägre räntekostnader. Kommunens genomsnittliga ränta för upplåning var 2,54 (3,09) procent och den genomsnittliga intäktsräntan för kommunens placeringar och vidareutlåning var 2,71 (3,45) procent.

De finansiella kostnaderna avseende lån och pensionsskuld uppgick till 180 (159) miljoner kronor. Av kostnaden utgjorde 63 miljoner kronor RIPS-ränta och 18 (29) miljoner kronor ränta för pensionsavsättning. Justerat för dessa kostnader var räntenettet 106 (34) miljoner kronor. Ränteintäkterna från utlåning och placeringar var 206 (120) miljoner kronor. Den stora skillnaden mellan åren beror på volymökningen till följd av utlåning till de nybildade fastighetsbolagen.

Spridd förfallostruktur minskar risk

Den genomsnittliga räntebindingstiden för kommunens lån var vid årsskiftet 2,83 (1,43) år. Kommunens finanspolicy anger en genomsnittlig räntebindingstid på 1,5 till 4,0. Syftet med att ha en räntebinding i angivet intervall är att hålla nere ränterisken. Enligt kommunens finanspolicy ska låneskuldens förfallostruktur även spridas över tid för att minska refinansieringsrisken. Vid slutet av året hade låneskulden förfall mellan en månad och sex år. Hela låneskulden var vidareutlånad eller placerad.

Finansiell analys, sammanställd redovisning

Sammanfattning

Den sammanställda redovisningen omfattar kommunkoncernen. Här ingår såväl den verksamhet som bedrivs av kommunens uppdragsnämnder och produktionsstyrelser som den verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform, vilken omfattar de helägda bolagen i Stadshuskoncernen samt de delägda bolagen. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en helhetsbild av kommunkoncernens ekonomi och åtaganden.

Kommunkoncernens resultat efter skatt är -41 miljoner kronor. I resultatet inryms flera poster av engångskaraktär, dessa borträknade är koncernens resultat -78 miljoner kronor.

ÅRETS RESULTAT EFTER SKATT			
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2011	2012	2013
Uppsala kommun	92	20	919
Uppsala stadshuskoncern	1 528	35	110
Delägda bolag	-8	-8	1
Elimineringar och justeringar	75	29	-1 070
Uppsala kommunkoncern	1 687	76	-41
Varav jämförelsestörande poster			
- bidrag statlig infrastruktur, Uppsala kommun	0	30	3
- återbetald arbetsmarknadsförsäkring	-17	-135	-136
- diskonteringsränta pensioner (RIPS)	51	0	63
- Utrangeringar, Uppsala kommun	0	0	79
- Omställningsarbete, Uppsala kommun	0	0	63
- N:o reavinster, Uppsala kommun	-28	-81	-56
- N:o reavinster/-förluster Uppsala stadshuskoncern	-1 616	-88	-54
Uppsala kommunkoncern, justerat för jämförelsestörande poster	78	-198	-78
Varav Uppsala kommun	99	-166	-53
Varav Stadshuskoncernen	-31	-53	56
Varav delägda bolag	-8	-8	1
Varav elimineringar och justeringar	17	29	-81

Rensat för reavinster-/förluster är Stadshuskoncernens resultat efter skatt 56 miljoner kronor. Det är 109 miljoner kronor bättre än de -53 miljoner kronor som redovisades 2012. Bland aktiebolag/koncerner som visar bättre resultat än föregående år finns Uppsalahem AB, Uppsala Kommuns Industrihus AB och Uppsala Kommuns Fastighets AB.

Kommunkoncernens soliditet är lägre än kommunens då de investeringar som sker i bolagen i högre grad är

lånefinansierade. Lånen uppvägs av värdeökningar i fastighetsbeståndet vilket gör att den långsiktiga betalningsförmågan inte påverkas negativt. En högre skuldsättning innebär samtidigt större exponering för räntesvängningar. I Uppsalahem AB, det av bolagen som har störst låneskuld, reduceras ränterisken med hjälp av så kallade derivatinstrument och spridning av låneförfallen. Investeringarna uppgår till 1 685 miljoner kronor, en något lägre nivå än föregående år. Uppsalahemkoncernen står för den största delen, där investeringar i nyproduktion och förnyelse sker i linje med ägardirektiv.

Årets resultat efter skatt

Kommunkoncernens resultat efter skatt är -41 miljoner kronor, uppdelat på Uppsala kommun 919 miljoner kronor, Uppsala stadshuskoncern 110 miljoner kronor, delägda bolag 1 miljon kronor samt elimineringar och justeringar -1 070 miljoner kronor. I resultatet inryms flera poster av engångskaraktär; återbetald arbetsmarknadsförsäkring, justering av diskonteringsränta (RIPS), utrangeringar, omställningskostnader samt reavinster och reaförluster. Dessa borträknade är koncernens resultat -78 (-198) miljoner kronor.

Uppsalahemkoncernens resultat är bättre än 2012. Förklaringen återfinns huvudsakligen i samband med förvärvet av återstående 49 procent av Studentstaden. Förvärvet har dels inneburit en större volym, dels genererat en reavinst då bostäder avyttrats i samband med affären. Även Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen redovisar bättre resultat. Bland annat till följd av lägre kostnaderna för hyresgäst Anpassningar än under 2012. Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen resultat är något bättre än föregående år då en reavinst om 8 miljoner kronor exkluderas. Resultatet belastas negativt av att uthyrningen av lokaler i Gottsunda centrum varit lägre än planerat, men uppvägs bland annat av lägre kostnader för räntor och underhåll.

De tre nya fastighetsbolagen, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB och Uppsala Kommun Sport-och Rekreativfastigheter AB startade sin verksamhet 1 januari 2013. De redovisar alla resultat strax under eller över noll. Under året har de befunnit sig i en inventeringsfas och har inte i alla delar hunnit genomföra planerade underhållsåtgärder. Uppsala Konsert och Kongress AB redovisar ett resultat som är sämre än föregående år om effekter av en hyressänkning och en större kundförlust exkluderas.

I avsnittet hel- och delägda aktiebolag i Uppsala kommuns årsredovisning samt i Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning kommenteras det ekonomiska utfallet per dotterbolag.

Investeringar

	2011	2012	2013
Investeringsvolym (miljoner kronor)	4 435	2 065	1 685
Självfinansieringsgrad (procent)	100	37	42

Koncernens investeringar uppgår till 1 685 miljoner kronor. Då är de nya fastighetsbolagens förvärv av fastigheter från Uppsala kommun exkluderade

liksom Uppsalahem AB:s förvärv av återstående aktier i Studentstaden AB. Investeringsnivån innebär en minskning med 380 miljoner kronor mot föregående år.

Uppsalahemkoncernens investeringar i nyproduktion och förnyelse av befintliga lägenheter uppgår till 782 miljoner kronor. Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen slutförde förnyelsen av Gottsunda Centrum vilket står för merparten av bolagets investeringar på 76 miljoner kronor. Uppsala Kommuns Industrihuskoncernens investeringar är 70 miljoner kronor, främst i etapp 2 av industrilokalerna Vaksala-Eke. Uppsala Kommuns Skolfastigheter AB:s investeringar (exklusive förvärv av fastigheter från Uppsala kommun) uppgår till 117 miljoner kronor och avser ny-, om och tillbyggnad av skolor samt åtgärdande av skador. Fyrishov AB:s investeringar uppgår under året till 62 miljoner kronor genom slutförandet av byggnationen av nya multihallar. Uppsala Vatten och Avfall AB:s investeringar är 218 miljoner kronor och avser bland annat VA-ledningar.

Självfinansieringsgraden varierar mellan bolagen, genomsnittet i koncernen är 42 procent.

Soliditet

Procent	2011	2012	2013
Soliditet	40	37	36
Tillgångsförändring	14	8	4
Förändring eget kapital	30	-1	1
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	17	15	14

Kommunkoncernens soliditet minskade från 37 procent 2012 till 36 procent 2013. Det finns ingen generell regel för hur hög soliditeten bör vara för koncernen. Det centrala är att varje bolag som ingår i koncernen har en soliditet som motsvarar

det enskilda bolagets behov. Risken vid för låga soliditetsnivåer är att resurser måste tillföras vilket var fallet för ett av bolagen i Stadshuskoncernen under 2013.

Kommunkoncernens soliditet är lägre än kommunens. Orsaken är att bolagens tillgångar i högre grad är lånefinansierade. Den investeringsintensiva verksamheten i bolagen gör att soliditeten befinner på en nivå som innebär relativt stor känslighet för omvärldsfaktorer som ränteökningar och inflation.

Låneskuld

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013	
Nettolåneskuld	5 749	6 813	9 246	Till skillnad från Uppsala kommun har kommunkoncernen en negativ nettoposition, det vill säga en nettolåneskuld. Denna är helt hänförlig till aktiebolagen. Skulden ökade med 2 243 miljoner kronor jämfört med föregående år, till 9 246 miljoner kronor. Merparten av den ökade upplåningen är hänförlig till Uppsalahem AB och avser finansiering av nyproduktion och förnyelse av lägenheter samt förvärv av de återstående 49 procenten av Studentstaden AB.

På samma sätt som Uppsala kommun bedöms Uppsalahem AB:s kreditvärdighet årligen av Standard & Poor`s. Den långfristiga ratingen låg under 2013 kvar på AA- och den kortfristiga kreditvärdigheten låg kvar det högsta möjliga betyget A1+. Affärsrisken bedömdes som låg. Uppsala kommun betraktas som en stark ägare och bostadsmarknaden i Uppsala som god. Kreditvärderingen ger möjlighet till finansiering till goda villkor på marknaden.

Uppsala kommunkoncern, nämnd- och styrelseperspektivet

Verksamheten inom Uppsala kommun var under 2013 organiserad i 19 nämnder och styrelser. Till detta ska en relativt omfattande verksamhet i aktiebolagsform läggas. Varje enhet har ett självständigt ansvar för verksamhet och ekonomi inom de ramar och riktlinjer som anvisats av kommunfullmäktige, se mer under avsnittet styrning och organisation. I detta avsnitt presenteras resultat och korta kommentarer för varje nämnd, styrelse och aktiebolag. Avsnittet ger även en kortare beskrivning av de uppdrag och direktiv som enheterna tilldelats och statusen på dessa. Varje nämnd, styrelse eller aktiebolag upprättar en självständig rapportering. Denna är föremål för granskning av revisionen och tillställs kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Mer detaljerad information om respektive enhets verksamhet och resultat framgår därför av dess egen verksamhetsberättelse eller årsredovisning.

Resultat för verksamhet i förvaltningsform

NETTOKOSTNAD OCH RESULTAT PER NÄMND OCH PRODUKTIONSSTYRELSE							
Belopp i miljoner kronor	Intäkter exkl. kommunbidrag	Därav netto reavinst*	Total kostnad	Nettokostnad exkl. reavinst	Kommunbidrag	Resultat 2013	Resultat 2012
Kommunstyrelsen	1 412	48	-1 647	-284	290	54	80
Valnämnden	0	0	0	0	0	0	0
Summa kommunstyrelse och valnämnd				-284	290	54	80
Finansförvaltningen	11 809	-13	-11 667		0	141	119
Summa kommunstyrelse, valnämnd och finansförvaltning		35		-284	290	195	199
Barn- och ungdomsnämnden	272	0	-3 724	-3 452	3 476	24	19
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	294	0	-1 602	-1 308	1 315	7	-81
Socialnämnden för barn och unga	115	0	-572	-456	437	-19	-11
Nämnden för vård och omsorg	46	0	-1 184	-1 137	1 089	-48	-15
Äldrenämnden	201	0	-1 975	-1 774	1 805	31	-11
Kulturnämnden inkl. stadsarkivet	1	0	-172	-171	171	0	1
Idrotts- och fritidsnämnden	45	0	-234	-189	185	-4	-5
Gatu- och samhällsmiljönämnden	103	-75	-556	-379	371	-82	15
Fastighetsägarnämnden	1 403	1 007	-412	-16	1	992	3
Plan och byggnadsnämnden	46	0	-75	-30	24	-6	-6
Namngivningsnämnden	0	0	-1	-1	0	-1	0
Räddningsnämnden	60	0	-192	-132	131	-1	0
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	33	0	-52	-19	19	0	1
Överförmyndarnämnden	11	0	-22	-11	10	-1	-1
Summa uppdragsnämnder	2 630	932	-10 773	-9 075	9 035	892	-91
Styrelsen för vård och bildning	5 437	-1	-5 619	-	-	-182	-103
Produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor	-	0	-	-	-	-	-19
Styrelsen för teknik och service	1 108	0	-1 094	-	-	14	33
Summa produktionsstyrelser						-168	-88
Totalt Uppsala kommun				-9 359	9 325	919	20

*Flera nämnder redovisar jämförelsestörande poster i form av reavinster och utrangeringar av anläggningstillgångar.

Kommunstyrelsen

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Kostnader	356,7	391,3	1 647,4
Intäkter exkl. kommunbidrag	113,4	191,4	1 411,7
Nettokostnader	243,2	199,9	235,7
Kommunbidrag	266,5	279,9	289,9
RESULTAT	23,2	80,0	54,3
Därav reavinst	0,0	64,8	48,1
Investeringsbudget	17,0	77,9	204,2
Nettoinvesteringar	7,8	32,2	98,8

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 54 miljoner kronor. Av detta utgör 48 miljoner kronor netto realisationsvinster från mark- och exploateringsverksamheten samt försäljning av bostäder. Mark- och exploateringsverksamheten visar ett överskott på 29 miljoner varav

38 miljoner kronor i realisationsvinst från avslutade exploateringsprojekt. Som en följd av genomgång av anläggningsregistret har utrangeringar gjorts till ett värde av 9 miljoner kronor inom markförvaltningen.

Från och med 2013 övertog kommunstyrelsen ansvaret för strategisk lokalförsörjning avseende pedagogiska lokaler och omsorgslokaler, den så kallade tillhandahållprocessen. En konsekvens är omsättningsökning i förhållande till tidigare år. Lokalförsörjningen redovisar ett underskott med 16 miljoner kronor som främst beror på underbudgetering av kapitalkostnader och medieförbrukning. Ett extra kommunbidrag om 12 miljoner kronor beviljades tillhandahållprocessen för utbyggnad av modulförskolor. Bostadsverksamheten har ett positivt resultat på 20 miljoner kronor som främst förklaras av realisationsvinster från försäljning av bostäder.

Kommunstyrelsen redovisar i övrigt ett överskott på 17 miljoner kronor. Orsaken är vakanser och oförbrukade medel, exempelvis genom senarelagda satsningar samt att medel för omställning i kommunens verksamheter inte utnyttjats. Avveckling av verksamhetssystemet beslutsstöd påverkar resultatet negativt med 1 miljon kronor.

Av årets investeringsbudget på 204 miljoner kronor har 99 miljoner utnyttjats och 42 miljoner kronor är pågående projekt som kommer att överföras till 2014.

Kommunstyrelsen arbetade mot 23 inriktningsmål som brutits ned till 33 effektmål. Av dessa är 24 uppnådda medan fyra är delvis uppnådda, två kan inte bedömas. Tre effektmål har inte uppnåtts. Kommunens NöjdKundIndex har inte ökat utan sjunkit från 68 för 2011 till 62 för 2013. En ombyggnad av kommunens hemsida har inletts för att uppnå målet att 75 procent av besökarna ska hitta det de söker. Målet att alla medborgarkontakter och tjänster av större volym även ska kunna ske digitalt är inte uppnått. Aktiviteter har lagts vilande som följd av kommande IT-upphandling och resultat av en utredning om e-samverkan inom länet under hösten.

Valnämnden

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Kostnader	0,3	0,2	0,3
Intäkter exkl. kommunbidrag	0,0	0,0	0,0
Nettokostnader	0,3	0,2	0,3
Kommunbidrag	0,6	0,6	0,3
RESULTAT	0,3	0,4	0,0

Valnämnden bedriver mellan valåren en mycket begränsad verksamhet. Kostnaderna har därför varit låga. En viss beredskap måste emellertid alltid finnas för

att exempelvis hantera överklaganden från tidigare val samt att förbereda kommande val.

Finansförvaltningen

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Skatteintäkter	7 718,1	7 869,5	8 259,6
kommunalekonomisk utjämning	1 509,4	1 426,4	1 445,5
Interna PO-pålägg	1 427,6	1 483,7	1 396,0
Övriga intäkter	485,5	619,5	707,4
Summa intäkter	11 140,7	11 399,2	11 808,5
Lämnade kommunbidrag	-9 085,4	-9 086,9	-9 325,3
Sociala avgifter och pensioner mm	-1 464,6	-1 497,9	-1 574,3
Övriga kostnader	-562,7	-695,5	-767,8
Summa kostnader	-11 112,6	-11 280,3	-11 667,5
RESULTAT	28,1	118,9	141,1
Därav reavinster	0,0	0,0	-13,4

Årets resultat är 141 (119) miljoner kronor att jämföra med budgeterade 170 (25) miljoner kronor. Resultatet är till stor del effekten av flera engångsintäkter, men även engångskostnader, som tillsammans ger ett nettoresultat något sämre än det förväntade. Rensat från engångsposter blir resultatet 81 miljoner kronor.

Från AFA-försäkring har 136 miljoner kronor återbetalats av tidigare premier för arbetsmarknadsförsäkringar. Anledningen är de låga sjukskrivningstalen som inneburit att huvudmännen för försäkringarna ansett dem vara överkonsoliderade. Uppsala kommun har därför i likhet med övriga försäkringstagare fått en återbetalning av inbetalda premier från 2005 och 2006. 2012 erhöles en återbetalning av inbetalda premier från 2007 och 2008 uppgående till 135 miljoner kronor. För åren efter 2008 finns inga premier att återbetala. Skatteintäkterna utföll marginellt bättre än budget.

På kostnadssidan märks kostnaden för kommunbidrag till uppdragsnämnderna. Enligt nuvarande modell ersätter finansförvaltningen gatu- och samhällsmiljönämnden med 90 procent av faktisk merkostnad för vinterväghållning. Detta tillsammans med ersättning för merkostnad för nya lokaler innebär en obudgeterad kostnad om 64 miljoner kronor 2013. Även om budgeten förstärkts med ca 10 miljoner kronor för vinterväghållning 2014, kommer det sannolikt att uppstå ett underskott för detta även 2014. Utöver ovanstående har finansförvaltningen drabbats av en korrigerings på 13 miljoner kronor av fastighetsnämndens reavinst vid avyttringen av kommunens fastigheter till kommunens dotterbolag. Korrigeringen uppkom då delar av avdragen ingående mervärdesskatt fick återföras vid försäljningen.

Kostnaderna för pension och övriga sociala kostnader översteg utdebiterade PO-pålägg med 168 miljoner kronor. Detta beror dels på att 2013 belastats med pensionskostnader avseende 2012 uppgående till 6 miljoner kronor, dels på att man budgeterat med ett underskott på 162 miljoner kronor på grund av att historiska pensionskostnader inte längre utdebiteras till kommunens nämnder utan ska finansieras direkt i finansförvaltningen.

Finansnettot är 94 miljoner kronor sämre än budget. Huvudorsaken är att pensionsskulden ökat med 63 miljoner kronor till följd av sänkt RIPS-ränta. Dessutom är internräntan från kommunens nämnder 20 miljoner kronor lägre än budget, bland annat på grund av försäljningen av kommunens fastigheter. Detta uppvägs i viss mån av högre externa intäktsräntor och totala ränteintäkter är 11 miljoner kronor under budget. Kostnadsräntorna för externa lån överstiger budget med 15 miljoner kronor. Detta beror främst på att upplåningen ökat för att finansiera dotterbolagens fastighetsförvärv.

Barn- och ungdomsnämnden

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Kostnader	3 502,4	3 611,8	3 723,9
Intäkter exkl. kommunbidrag	254,4	272,5	272,2
Nettokostnader	3 248,0	3 339,3	3 451,7
Kommunbidrag	3 285,5	3 358,1	3 476,0
RESULTAT	37,6	18,8	24,3
Investeringsbudget	0,5	0,5	0,5
Nettoinvesteringar	0,0	0,0	0,0

Barn- och ungdomsnämndens redovisar för 2012 ett överskott på drygt 24 miljoner kronor, och därmed ekonomi i balans. För de pedagogiska verksamheterna redovisas ett samlat överskott på 12 miljoner kronor. Nämnden redovisar överskott för fritid och kultur samt vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning på 3,9 respektive 8,1 miljoner kronor. Merparten av överskottet beror på att budgeterade medel, för bland annat Sävja kulturcentrum, inte togs i anspråk eller inte förbrukades fullt ut. Samtidigt redovisar nämnden ett underskott på drygt 2 miljoner kronor för förskoleverksamheten.

Ett överskott på 9,1 miljoner kronor inom obligatorisk särskola beror på att antalet elever i grundsärskola blev lägre än beräknat. Överskottet inom skolverksamhet 6-15 år exklusive grundsärskola beror på att genomsnittsnettokostnaden per elev blev lägre än beräknat i budget. Antalet elever i grundskola och förskoleklass utvecklades enligt budget medan antalet barn 1-5 år inskrivna i förskoleverksamheten blev 80 barn färre än beräknat. Det senare innebar ett kostnadsbortfall på 9 miljoner kronor. Förskoleverksamheten redovisar emellertid ett underskott vilket beror på att nettokostnaden per barn uppgick till 1 000 kronor utöver det budgeterade.

Nämnden godkände nio nya förskolor och tre enheter för annan pedagogisk omsorg, varav tre förskolor och två enheter med pedagogisk omsorg hann starta under året. I närtid bedömer barn- och ungdomsnämnden att det kommer att finnas lediga förskoleplatser inom de flesta områden med undantag av de centrala delarna av Uppsala där det fortfarande råder platsbrist.

Inför verksamhetsåret 2013 hade barn- och ungdomsnämnden brutit ner merparten av kommunfullmäktiges inriktningsmål i effektmål och valt relevanta indikatorer. Vid utgången av året är de flesta effektmålen helt eller delvis uppnådda. Inom det pedagogiska verksamhetsområdet är fem av nämndens tolv effektmål uppnådda, två är delvis uppnådda, fyra är inte uppnådda och ett effektmål är svårbedömt. Föräldrar i Uppsala upplever att deras barn trivs i förskolor och familjedaghem och i högre grad än tidigare anser de att personalen utvecklar barnens språkliga och matematiska förmåga. Inom grundskolan skapar uppföljningstillfällen dialog där elevernas upplevelse av skolmiljön och undervisningen i högre grad än tidigare synliggörs och jämförs. Skillnaderna i kunskapsresultat skolorna emellan är emellertid fortsatt stora. Efter en uppgång föregående år har dessutom resultaten sjunkit något både för yngre och äldre elever. Samtidigt har elevernas delaktighet i arbetet för likabehandling och mot kränkande behandling ökat markant, och allt fler uppger att de upplever en kultur med nolltolerans.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Kostnader	1 656,2	1 653,8	1 602,3
Intäkter exkl. kommunbidrag	299,4	270,9	294,4
Nettokostnader	1 356,8	1 382,9	1 307,9
Kommunbidrag	1 337,7	1 302,1	1 315,4
RESULTAT	-19,1	-80,8	7,5
Investeringsbudget	0,5	0,5	0,5
Nettoinvesteringar	0,3	0,1	0,4

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett överskott om 7,5 miljoner kronor och uppfyller därmed kommunfullmäktiges mål om ekonomi i balans. De senaste fem åren har nämnden inte haft ekonomi i balans. Årets positiva resultat beror på överskott inom gymnasieskola och gymnasiesärskola, flyktingmottagande och

arbetsmarknadsåtgärder. Inom ekonomiskt bistånd fortsätter emellertid nettokostnaderna att överskrida budget och i år uppgår underskottet till drygt 55 miljoner kronor. Ekonomiskt bistånd har sedan 2005 redovisat underskott vilket enligt nämnden delvis beror på att uppdraget successivt utökats och att detta inte beaktades i kommunfullmäktiges budget.

Överskotten i de pedagogiska verksamheterna förklaras av att elevtalen blev lägre än beräkningsunderlagen i kommunfullmäktiges budget. Överskottet inom flyktingmottagande beror i huvudsak på ett betydligt lägre försörjningsstöd till flyktingshushåll. Inom arbetsmarknadsåtgärder beror överskottet dels på att kommunens kostnader för välfärdsjobb blev lägre än budgeterat och dels på medel för samverkanslösningar inte togs i anspråk.

Hösten 2012 lämnade utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden förslag på åtgärder som skulle leda till ekonomi i balans för ekonomiskt bistånd 2013 och 2014. Under året har nämnden genomfört ett antal åtgärder som har resulterat i minskade kostnader för ekonomiskt bistånd med cirka 5 miljoner kronor. Besparingarna är en effekt av en försiktig budget, en omorganisation av myndigheten för ekonomiskt bistånd. Nämnden lyckades emellertid inte uppnå de planerade besparingarna på totalt 35 miljoner kronor.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har konkretiserat 23 av kommunfullmäktiges inriktningsmål i effektmål och följt upp dessa. Merparten av effektmålen är uppnådda eller delvis uppnådda. Kommunfullmäktiges mål om att skolan är trygg och har nolltolerans mot mobbing, kränkande särbehandling och våld bedöms emellertid inte uppnås under planperioden eftersom 16 procent av flickorna och 20 procent av pojkarna uppger att det förekommer kränkningar i gymnasieskolan. Målet om att förväntningarna på alla elevers resultat är höga kommer att uppnås enbart delvis då 10 procent av flickorna och 17 procent av pojkarna i gymnasieskolan inte upplever att lärarna förväntar sig att de ska uppnå målen i samtliga ämnen. Uppsala kommun har inte heller kunnat kvala in bland den bästa fjärdedelen av landets skolkommuner avseende skolresultat.

Socialnämnden för barn och unga

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2011	2012	2013
Kostnader	515,2	545,3	571,7
Intäkter exkl. kommunbidrag	97,8	110,4	115,4
Nettokostnader	417,5	434,9	456,3
Kommunbidrag	420,5	424,2	437,2
RESULTAT	3,0	-10,7	-19,1
Investeringsbudget	0,5	0,0	0,0

Socialnämnden för barn och unga uppnår inte ekonomi i balans för årets verksamhet då den överskrider kommunfullmäktiges budget med 19 miljoner kronor. Underskottet är hänförligt barn- och ungdomsvården. För mottagandet av ensamkommande flyktingbarn och -ungdomar redovisas ekonomi i balans

eftersom samtliga kostnader återsöks hos Migrationsverket. Inför 2014 kommer dock de ekonomiska villkoren att ändras då Migrationsverkets nya ersättningsregler innebär att kommunerna inte ersätts för vårdkostnader för asylsökande med omfattande vårdbehov.

Nettokostnaderna för familjehemsvård och strukturellt behovsprovad öppenvård fortsatte att öka. Jämfört med 2012 ökade de totala nettokostnaderna med 17 miljoner kronor, varav 14 miljoner är hänförligt till strukturerad öppenvård. Kostnadsökningen inom strukturerad öppenvård förklaras delvis av en omfattande användning av Intensiv hemmabaserad familjebehandling (IHF), vilket är en relativt dyr paketslösning som syftar till att ersätta institutionsplaceringar. Trots åtgärdsprogram lyckades nämnden emellertid inte vända kostnadsutvecklingen inom institutionsvården fullt ut. Svårigheten att rekrytera traditionella familjehem försvårar därtill arbetet med att minska kostnaderna för de konsulentstödda familjehemmen.

Socialnämnden bedöms ha uppnått merparten av kommunfullmäktiges mål. Inriktningsmålen inom vård- och omsorgsområdet hade konkretiserats i sex effektmål, varav fem ansågs vara uppnådda. Inom ramen för det förebyggande arbetet tog nämnden tillsammans med nämnden för hälsa och omsorg fram det drogpolitiska programmet för kommunen som antogs av kommunstyrelsen i december 2013. Bland de effektmål som nämnden inte lyckats uppnå finns målen om att det familjecentrerade arbetet ska öka respektive att barn som placeras utom hemmet ska i ökande omfattning erhålla läkarundersökningar i enlighet med socialstyrelsens anvisningar.

Nämnden för hälsa och omsorg

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Kostnader	1 141,6	1 122,8	1 183,6
Intäkter exkl. kommunbidrag	114,6	46,1	46,4
Nettokostnader	1 026,9	1 076,7	1 137,2
Kommunbidrag	1 022,7	1 061,9	1 088,8
RESULTAT	-4,2	-14,8	-48,4
Investeringsbudget	0,5	0,5	0,5
Nettoinvesteringar	0,6	0,0	0,1

Nämnden för vuxna med funktionshinder överskrider kommunfullmäktiges budget med drygt 48 miljoner kronor och uppnår därmed inte ekonomi i balans.

Underskottet är nästan uteslutande ett resultat av ökande volymer inom insatser enligt LSS. Nämnden anser att kommunfullmäktiges budget inte tog tillräcklig hänsyn till de ökande

volymerna som inom vissa insatser överträffade befolkningsökningen.

Inför verksamhetsåret gjorde nämnden en genomgång av verksamheterna och beslutade om besparingsåtgärder om totalt 38 miljoner kronor. Åtgärderna omfattade exempelvis sänkta ersättningar, senarelagda insatser och förbättrad kontroll till exempel av utförd tid och sjuklön inom personlig assistans. Utfallet blev en besparing på drygt 11 miljoner kronor.

Jämfört med 2012 ökade de samlade nettokostnaderna för vård- och omsorgsinsatserna för vuxna med funktionsnedsättning med 56 miljoner kronor eller 5,8 procent. De högsta kostnadsökningarna finns i boendestöd och inom korttidsvård som båda ökade med cirka 5 miljoner kronor, motsvarande 18 respektive 50 procent.

Inom särskilt boende ökade nettokostnaderna mest inom omvårdnadsboenden, med knappt 6 miljoner kronor eller drygt 60 procent. Inom psykiatriboende som svarar för 85 procent av nettokostnaderna för särskilt boende har en nettokostnad på 6 miljoner kronor för brukare med LSS-beslut redovisats inom LSS-boende.

Inom LSS-verksamheterna ökade nettokostnaderna med 34 miljoner kronor. Kostnadsökningen finns i sin helhet inom LSS-boende och är ett resultat av en volymökning. Nämnden fastslår emellertid att beslut om psykiatriboende på grund av bostadsbrist verkställts inom LSS-boende och vice versa. Inom personlig assistans, daglig verksamhet och övriga öppna insatser enligt LSS blev kostnadsökningen lägre än 2 procent.

Av de 16 inriktningsmål som nämnden för hälsa och omsorg hade konkretiserat och följt upp var cirka hälften uppnådda eller delvis uppnådda. Av 12 mål som kommunfullmäktige formulerat för vård och omsorg hade nämnden konkretiserat 8 mål i effektmål och indikatorer. Dessvärre lyckades nämnden inte i samband med bokslutet redovisa några aktuella värden för indikatorerna. Bland de mål som är uppnådda finns att samarbetet med landstinget är välfungerande och att personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning upplever en hög livskvalitet. Det senare målet bedöms vara uppnått då 515 personer under året medverkat i sysselsättning vid träffpunktsverksamheter.

Äldrenämnden

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Kostnader	1 865,1	1 975,6	1 975,2
Intäkter exkl. kommunbidrag	232,9	248,6	201,3
Nettokostnader	1 632,2	1 727,0	1 773,9
Kommunbidrag	1 633,4	1 715,5	1 805,3
RESULTAT	1,2	-11,5	31,4
Investeringsbudget	2,3	0,5	28,5
Nettoinvesteringar	6,5	12,8	17,9

Äldrenämndens nettokostnader för verksamhetsåret 2013 blev 31 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges budget.

Nettokostnaderna för öppna förebyggande insatser överskred kommunfullmäktiges budget med 27 miljoner kronor eller 55

procent. Inom insatser enligt SoL och HSL, inom ordinärt och särskilt boende, underskred däremot nettokostnaderna budget med 54 miljoner kronor eller drygt 3 procent. Insatserna enligt LSS utvecklades emellertid enligt kommunfullmäktiges ram.

Äldrenämnden har prioriterat de öppna förebyggande insatserna genom att öka resurserna med över 65,4 procent sedan 2011. Korttidsvård inom ordinärt boende och demensboende är de insatser där kostnaderna stigit mest, med 8,9 respektive 5,8 procent. Inom LSS-insatserna minskade emellertid nettokostnaderna med 1,6 procent till följd av färre brukare i LSS-boende och i daglig verksamhet.

Under 2013 fick en av fem invånare i åldern 80 år och äldre någon insats i ordinärt boende medan en av sju fick vård i ett särskilt boende: demens-, psykiatri- eller ett omvårdnadsboende. Bland invånarna 65 till 79 år fick 3,1 procent någon insats i ordinärt och 1,6 procent vård i ett särskilt boende. Jämfört med 2012 var det 2,4 procentenheter eller cirka 200 färre personer 80 år och äldre som fick någon insats. Antalet ej-verkställda beslut äldre än tre månader var 13 stycken vid inledningen av året men ökade stadigt och uppgick till 33 stycken vid utgången av december 2013.

Äldrenämnden har konkretiserat 14 inriktningsmål i effektmål och indikatorer. För merparten av effektmålen är måluppfyllelsen svår att bedöma eftersom det saknas tillräckligt med underlag som visar uppnådda effekter. Målet om en ökad konkurrensutsättning i syfte att öka kreativiteten, kvaliteten och effektiviteten anses vara uppnått då 84 procent av nämndens verksamhet har upphandlats i konkurrens. Även målet om att kommunen ska verka för fler hyresbostäder och trygghetsboenden anser nämnden vara uppnått då det fanns 310 trygghetsbostäder i kommunen vid utgången av 2013.

Kulturnämnden

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013	
Kostnader	161,0	165,1	172,2	Kulturnämnden visar ett underskott om 340 tusen kronor. Orsaken är ökade kostnader för satsningar på kulturevenemang och kulturprojekt samt att nämnden önskat slutföra arbetet med ett flertal delprojekt. Nämnden har även haft högre kostnader för arbetet med
Intäkter exkl. kommunbidrag	1,5	1,0	1,3	
Nettokostnader	159,5	164,1	170,9	
Kommunbidrag	160,0	164,6	170,6	
RESULTAT	0,5	0,5	-0,3	
Investeringsbudget	8,7	8,9	6,5	
Nettoinvesteringar	5,2	5,8	7,7	

framtagande av ett kulturmiljöprogram och för ett omfattande reparations- och underhållsprogram för den offentliga utomhuskonsten.

Kulturnämndens investeringar har under året uppgått till 7,7 miljoner kronor, huvudsakligen för konst i offentlig miljö. Nämnden har under år 2013 bland annat avslutat gestaltningsprojektet vid Fadimes plats, en ny damm i Vasaparken, konst vid Reseplan, planering för konst i Östra Salabacke, två konstprojekt i Gottsunda, konst till Palliativt centrum samt återinvesteringar i den offentliga konsten. Gestaltningsprojektet i Vasaparken har blivit kraftigt fördyrat på grund av ökade kostnader för projektering och tekniska lösningar.

Kulturnämnden ansvarar för merparten av Uppsala kommuns konst- och kulturverksamhet genom avtal och överenskommelser med Uppsala kommun Vård & bildning, Destination Uppsala AB, Uppsala Konsert & Kongress AB samt med organisationer, stiftelser, föreningar och andra kulturaktörer. Kulturnämnden ger också stöd till folkbildning, fristående kulturinstitutioner och museer, kulturevenemang och kulturprojekt i kommunen samt ansvarar för Uppsala kommuns offentliga konst och beslutar om kulturarvs- och kulturmiljöfrågor.

Idrotts- och fritidsnämnden

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Kostnader	218,7	225,3	234,3
Intäkter exkl. kommunbidrag	20,9	41,2	45,2
Nettokostnader	197,8	184,2	189,0
Kommunbidrag	200,0	179,4	184,9
RESULTAT	2,2	-4,8	-4,1
Investeringsbudget	58,7	67,9	45,9
Nettoinvesteringar	23,9	18,6	5,8

Idrotts- och fritidsnämnden redovisar ett underskott om 4,1 miljoner kronor vilket är i nivå med helårsprognosen som rapporterades i augusti. Underskottet beror bland annat på 2,3 miljoner kronor i minskade intäkter från markeringsavgifter på grund av en allt för optimistisk förväntan på

bokningar av lokaler och anläggningar. Uppdragsavtalen mellan kommunen och kommunens nya fastighetsbolag avseende skötsel av idrottsanläggningar fastställdes en bit in på verksamhetsåret. Nämnden konstaterar att kostnaderna blev 2,4 miljoner kronor högre än budgeterat, en orsak är åtgärdandet av eftersatt underhåll i skolidrottshallar.

Nämnden har under året investerat i basutrustning till Knutbys nya sporthall, ny ljudutrustning i tre idrotthallar, ny ljusarmatur till två av kommunens motionsspår samt påbörjad renovering och byte vid ytterligare två spår samt kompletteringar av en skateanläggning i Kapellgårdsparken.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Kostnader	587,2	427,4	556,0
Intäkter exkl. kommunbidrag	59,7	81,3	102,7
Nettokostnader	527,5	346,1	453,4
Kommunbidrag	515,7	361,6	371,5
RESULTAT	-11,8	15,5	-81,9
därav reavinster och utrangeringar	0,0	-0,1	-74,7
Investeringsbudget	295,9	298,3	342,1
Nettoinvesteringar	210,2	212,9	113,6

Årets resultat uppgår till -82 (15) miljoner kronor. Det negativa resultatet beror huvudsakligen på utrangeringar av anläggningstillgångar med ett tidigare bokfört värde om 75 miljoner kronor. Dessa gjordes efter inventering under hösten, påkallad av de brister som

uppdagades i samband med att kommunens fastigheter överfördes från fastighetsägarnämnden till kommunstyrelsen. Exempel på utrangeringar är träd, industrispår samt anläggningar kopplade till projektet Glad stad. Grund för utrangering har varit bedömningen att anläggningarna slutligt tagits ur bruk och/eller saknat värde i samband med en framtida avyttring.

Resultatet exklusive utrangeringar är -7 (15) miljoner kronor. Den stora differensen beror på att budget var betydligt mer tilltagen föregående år. Kostnaden för vinterväghållning blev rekordhöga 80 miljoner kronor. Kommunfullmäktige ersätter nämnden med 90 procent av den kostnad som överstiger budget. Den största delen av merkostnaden 58 miljoner kronor mot budget redovisas därför i finansförvaltningen.

Nämndens bruttoinvesteringar uppgår till 173 miljoner kronor. Investeringsbidrag har erhållits från staten för resecentrum med 56 miljoner kronor och från annan nämnd i kommunen med 5 miljoner kronor för Gottsundaallén. Nettoinvesteringen uppgår därmed till 114 miljoner kronor. Nämnden arbetar med ett stort antal projekt som innebär utveckling eller upprustning av det offentliga rummet. Under året har t ex sista etappen av Vision Dragarbrunn inletts, investeringar i anslutning till ny bebyggelse har genomförts, nya parker har färdigställts och gamla förnyats. Ett flertal lekparkar har fått ny gestaltning och stora investeringar har gjort i förbättrad framkomlighet i trafiken. Investeringsramen för 2013 uppgick till 342 miljoner kronor efter justeringar, det innebär att eftersläpningen av ej genomförda projekt ökat under året.

Nämnden har arbetat med fem av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Effektmål har definierats för dessa med varierande måluppfyllnad under året. Två effektmål som uppfyllts är att informationsindex som undersökt av SKL ska visa resultatet att minst 95 procent finner de svar de söker på webben samt att både små och medelstora företag ska delta i anbudsgivning på anläggningssidan.

Fastighetsägarnämnden

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013	
Kostnader	1 315,4	1 365,0	412,2	Fastighetsägarnämnden upphörde den 31 mars 2013 enligt beslut i kommunfullmäktige. De fastigheter som förvaltades av nämnden såldes den 1:a januari till dotterbolagen eller överfördes till kommunstyrelsen. Fastighetsägarnämnden redovisar som en konsekvens ett resultat om 992 miljoner kronor, varav 1 007 miljoner kronor utgör realisationsvinster från fastighetförsäljning.
Intäkter exkl. kommunbidrag	1 270,9	1 306,5	1 402,9	
Nettokostnader	44,5	58,5	-990,8	
Kommunbidrag	69,8	61,9	1,5	
RESULTAT	25,3	3,4	992,2	
<i>Därav reavinst</i>	25,6	14,8	1 006,8	
Eget kapital	21,9	0,0	0,0	
Investeringsbudget	568,3	788,4	0,0	
Nettoinvesteringar	209,2	206,6	1,0	
Exploatering	-183,2	0,0	0,0	

Resultatet exklusive jämförelsestörande poster uppgår till -15 miljoner kronor. Det negativa resultatet orsakas av att det bland aktiverade tillgångar funnits tillgångar som inte kunnat säljas varför de kostnadsförts om motsvarande 12 miljoner kronor. Resultatet belastas också med övriga kostnader som mediakostnader, kundförluster, fastighetsskatt och administrativa kostnader för avvecklingen med 3 miljoner kronor. I finansförvaltningen redovisas även ett återfört momsavdrag om 13 miljoner kronor avseende fastighetsregleringen.

Plan- och byggnadsnämnden

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013	
Kostnader	79,2	73,9	75,5	Årets resultat innebär ett underskott med 6,3 mnkr och nämnden har vidtagit åtgärder för förbättrad ekonomi. Från 1 maj höjdes grundbeloppet i taxan med fem procent, beslut har tagits om höjning med ytterligare fem procent från 1 januari 2014. Vidare har nämnden beslutat om minskning av gemensamma kostnader och
Intäkter exkl. kommunbidrag	58,6	50,3	45,5	
Nettokostnader	20,6	23,6	30,0	
Kommunbidrag	18,6	17,3	23,6	
RESULTAT	-2,0	-6,3	-6,3	
Investeringsbudget	1,5	1,1	1,5	
Nettoinvesteringar	1,5	1,2	0,8	

utvecklingsåtgärder, vilket initialt innebär högre kostnader men på sikt förväntas ge effektivare handläggning och kvalitetssäkring. Underskottet uppstår i bygglovsprocessen och orsaken är omställningskostnader och ett projekt för processutveckling. Redan i planeringen för året förutsågs underskott och åtgärder är nödvändiga, exempelvis genom höjda taxor.

Nämndens arbete har relaterat till sex av fullmäktiges inriktningsmål med återrapportering genom nio effektmål. Resultatet är att tre uppfyllts, fyra inte uppfyllts och tre är svårbedömda.

Namngivningsnämnden

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013	
Kostnader	0,3	0,3	0,9	Namngivningsnämnden redovisar ett underskott på 0,6 miljoner kronor, orsaken är att principerna för utfördelning av gemensamma kostnader inom kontoret för
Intäkter exkl. kommunbidrag	0,0	0,0	0,0	
Nettokostnader	0,3	0,3	0,9	
Kommunbidrag	0,3	0,3	0,3	
RESULTAT	0,0	-0,1	-0,6	

samhällsutveckling setts över. Utfördelningen motsvarar nämndens resursutnyttjande. Under året har nämnden namngivit ett större antal parker.

Räddningsnämnden

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Kostnader	145,4	187,1	191,6
Intäkter exkl. kommunbidrag	21,0	56,6	59,6
Nettokostnader	124,4	130,5	132,0
Kommunbidrag	126,5	130,6	130,7
RESULTAT	2,2	0,1	-1,3
Investeringsbudget	7,1	35,0	30,0
Nettoinvesteringar	6,9	34,7	5,0

Nämnden är sedan 2012 en gemensam nämnd för räddningstjänst för Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner.

Uppsala kommun är värdkommun och därmed ingår den gemensamma nämnden i Uppsala kommuns organisation. Uppsala

kommun bidrog enligt budget med 130,7 mnkr, ersättningarna från Tierps och Östhammars kommuner uppgick till 40,3 miljoner kronor (mnkr).

I nettokostnaden ingår en jämförelsestörande post på 2,6 mnkr avseende rättning av tidigare års semesterlöneskultsförändringar som belastar Uppsalas andel av resultatet. Nettokostnaden exklusive denna post är 129,4 mnkr och resultatet vänds då till ett positivt resultat på 1,3 miljoner kronor. För att under de kommande åren bibehålla en ekonomi i balans med en tillfredställande förebyggande verksamhet och räddningstjänst i de tre kommunerna behöver nämnden minska sina lokalhyreskostnader i Uppsala kommun. Nämnden har formulerat 18 effektmål knutna mot elva av fullmäktiges mål. Rapporteringen visar att fyra effektmål uppnåtts, att sju inte uppnåtts och ytterligare sju uppnåtts delvis.

Miljö- och hälsoskydds-nämnden

Belopp i miljoner kronor	2011*	2012	2013
Kostnader	34,3	49,7	51,9
Intäkter exkl. kommunbidrag	17,3	31,6	32,5
Nettokostnader	17,0	18,1	19,4
Kommunbidrag	17,5	19,0	19,0
RESULTAT	0,5	1,0	-0,4
Investeringsbudget	0,3	0,7	0,3
Nettoinvesteringar	0,0	0,0	0,0

Nämndens ekonomiska utfall följer fullmäktiges ramar. Avvikelsen om 0,4 miljoner kronor redovisas mot nämndens balanserade medel till följd av att viss del av nämndens verksamhet är helt taxefinansierad.

Under året har nämnden arbetat aktivt med det stora antalet ärenden och handläggningstiderna i det kommunala

lantmäteriet. Äldre ärenden har slutförts och den genomsnittliga handläggningstiden har minskat. Ärendebalansen är fortsatt hög. Tillsynsverksamheten uppfylls i allt väsentligt enligt plan, undantaget hälsoskydd där antalet inspektioner inte kunnat ske på planerade nivå. Nämnden rapporterar att samtliga effektmål som definierats i relation till elva av fullmäktiges inriktningsmål har uppnåtts.

Överförmyndarnämnden

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Kostnader	22,1	21,0	21,9
Intäkter exkl. kommunbidrag	11,7	9,8	10,5
Nettokostnader	10,4	11,3	11,4
Kommunbidrag	10,1	10,1	10,5
RESULTAT	-0,2	-1,1	-0,9
Investeringsbudget	0,5	0,1	0,3
Nettoinvesteringar	0,4	0,0	0,3

Överförmyndarnämnden är gemensam för sex kommuner i Uppsala län. Nämnden redovisar ett underskott på 0,9 miljoner kronor vilket motsvarar Uppsala kommuns andel. Orsaken är i första hand att kostnader för arvoden till gode män och förvaltare var

underbudgeterade. Budgeten för 2014 är uppjusterad och nämnden bedömer att målet om

budget i balans då kommer att uppnås. Därutöver har nämnden arbetat mot fem inriktningsmål, fyra av dem är uppnådda medan målet om att verksamheten är av hög kvalitet och brukarna är nöjda bara delvis har uppnåtts.

Produktionsstyrelsen för vård och bildning

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Kostnader	5 115,4	5 365,6	5 619,4
Intäkter	5 103,6	5 262,5	5 437,0
RESULTAT	-11,8	-103,1	-182,5
Budgeterade investeringar	55,0	56,6	65,0
Nettoinvesteringar	42,6	36,9	42,6
Eget kapital			
Ingående eget kapital	205,3	193,3	90,2
Justering av eget kapital enligt KF beslut	0,0	0,0	50,0
Årets resultat	-11,8	-103,1	-182,5
UTGÅENDE EGET KAPITAL	193,5	90,2	-42,3

I 2013 års resultat ingår ett avkastningskrav om 127 (47) miljoner kronor som tillförts finansförvaltningen. Höjningen av avkastningskravet från 1 procent av omsättningen till 2,6 procent motiverades av att det interna PO pålägget sänktes med 3,63 procent, vilket beräknas motsvara drygt 100 miljoner kronor baserat på en total lönesumma om 2,8 miljarder kronor.

Personalkostnaderna, inklusive omkostnader, uppgår till nära 4 miljarder kronor. Betydelsen av effektiva processer som säkerställer rätt bemanningsnivå blir uppenbar med vetskap att två tredjedelar av den totala kostnaden är personalrelaterad.

Verksamheten är indelad i tre divisioner: utbildning & lärande, vård & omsorg samt kultur & samhälle. Totala kostnader och resultat för dessa divisioner framgår av tabellen intill. Under året har ett starkt fokus legat på att hitta vägar till lönsamhet i varje division, en konsekvens är att omställningsarbete bedrivits och omställningskostnader redovisats i alla affärsområden. Totalt redovisas omställningskostnader om 63 miljoner kronor med en prognos om ytterligare omkring 30 miljoner kronor under 2014.

Belopp i miljoner kronor	utbildning & lärande	vård & omsorg	kultur & samhälle	gemensamt	totalt
Total kostnad, exkl. avkastningskrav	3 729	1 486	609	8	5 831
Verksamhetens resultat	-69,4	26,7	-8,0	-5,1	-55,9
Jämförelsestörande poster	-36,7	-16,5	-17,9	-9,0	-80,2
Verksamhetens resultat efter jämförelsestörande poster	-32,8	43,1	10,0	3,9	24,1
Avkastningskravet	-84,1	-34,3	-8,2	0	-126,6
Redovisat resultat	-153,5	-7,6	-16,2	-5,1	-182,5

Många förändringar har genomförts under året. Ett exempel på åtgärder finns i förskolan som ökat i total volym

men koncentrerats till färre avdelningar genom stängning av 19 avdelningar under hösten. Ett annat är gymnasieskolan som anpassats till lägre efterfrågan genom kapacitetsminskningar. Inom vård och omsorgs boende för vuxna har verksamheter övergått till privata utförare. När förändringar genomförs i styrelsens verksamhet är konsekvensen ofta personalminskningar eftersom personal är den huvudsakliga kostnaden. I möjligaste mån hanteras minskningar av personal genom naturlig avgång som pensionering, avslut av vikariat etc. Återstående övertalighet hanteras via karriärväxling, avgångsvederlag eller uppsägningar.

Under året har styrelsens marknadsandelar inom det pedagogiska området legat fast. Inom vård och omsorg minskar marknadsandelen. Styrelsens långsiktiga målsättning är att stoppa trenden med minskande marknadsandelar till 2017, vilket skulle innebära en stabilisering vid 62 procent. I målsättningen ingår även att inget marknadsområde ska förlora marknadsandelar perioden 2016-2017.

Produktionsstyrelsen för teknik och service

Belopp i miljoner kronor	2011	2012	2013
Kostnader	994,1	1 039,5	1 093,9
Intäkter	1 010,0	1 072,9	1 108,1
RESULTAT	15,9	33,4	14,1
Budgeterade investeringar	21,1	20,0	23,6
Nettoinvesteringar, inkl. fin.leasing	19,0	15,1	20,4
Eget kapital			
Ingående eget kapital	93,2	109,2	142,6
Årets resultat	15,9	33,4	14,1
UTGÅENDE EGET KAPITAL	109,2	142,6	156,7

Årets resultat är 14 (33) miljoner kronor. I resultatet ingår ett avkastningskrav om 2,6 procent, vilket motsvarar 25,4 miljoner kronor. Resultatet efter avkastningskrav motsvarar 2,1 procent av omsättningen.

Verksamheten är organiserad i tre affärsområden som vart och ett lämnar täckningsbidrag till den gemensamma

staben. Affärsområdena och resultaten är Internservice med 10 (30) miljoner kronor, Teknisk service med 6,4 (4,7) miljoner kronor, Vägledningsservice med 2,5 (1,7) miljoner kronor samt gemensamt/stab med -5,3 (-2,4) miljoner kronor.

Kostnaden har under året ökat med 5 procent till 1 093 miljoner kronor. Förklaringar till att volymen ökat är förutom normala prisökningar uppförandet av tio förskolemoduler samt anläggning av konstgräsplaner och parker som teknik och service utfört.

Under 2013 har affärerna blivit mer komplexa. Nya kunder i form av kommunala bolag har tillkommit. Omkring 20 procent av uppdragen utfördes under året till kommunen dotterbolag. Det är en ökning jämfört med tidigare vilket förklaras av att den större delen av kommunens verksamhetsfastigheter bolagiserats och att teknik och service även fortsatt levererat förvaltningstjänster för dessa fastigheter.

En trend under året är att avtalsförsäljningen krymper till förmån för ökad styckeförsäljning. Varje intjänad krona kostar mer på grund av högre komplexitet. Det innebär att det blir svårare att effektivisera när verksamheten får allt fler korta uppdrag.

Förutsättningarna förändrades genom att ägarförhållandet ändrades för kommunens fastigheter. Under året blev det även känt att kommunstyrelsen förordar en outsourcing av kommunens IT-verksamhet. Drift och förvaltning av IT-tjänster är en betydande del av styrelsen verksamhet. Stora förändringar har påbörjats inom ramen för kommunens övriga nämndorganisationer till vilka teknik och service är en viktig leverantör. Ett fortsatt starkt förändringstryck förutses därmed påverka organisationen under 2014.

Resultat för verksamhet i aktiebolagsform

Årets resultat efter finansiella poster i Uppsala kommunkoncern är -41 (75) miljoner kronor. Se vidare under avsnittet sammanställd finansiell analys.

De kommunala hel- och delägda bolagen bidrar till den välfärd som produceras inom kommunen. De helägda bolagen bedriver sin verksamhet enligt direktiv från kommunfullmäktige och är organisatoriskt inordnade i Uppsala stadshuskoncern med Uppsala Stadshus AB som moderbolag. Verksamhet bedrivs inom segmenten fastighetsförvaltning, fritid och kultur, vatten och avfall samt produktion av elkraft.

I december 2012 fattade kommunfullmäktige beslut om bolagisering av huvuddelen av det fastighetsbestånd som ägdes av Uppsala kommun. Fastighetsbeståndet överfördes per den 1 januari 2013 till de tre nybildade bolagen Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB samt Uppsala Kommun Sport- och Rekreativfastigheter AB. Köpeskillingen uppgick till drygt 4 miljarder kronor.

Uppsala kommun förvärvade i september 25 procent av aktierna i Uppsala Innovation Centre AB. Bolaget är en företagsinkubator som erbjuder entreprenörer och tillväxtföretag rådgivning i samband med affärsutveckling.

Samtliga bolag uppfyllde sina ägardirektiv och arbetade i enlighet med uppställda policyer. Fyra av bolagen uppfyllde inte sina avkastningskrav. Uppsala Parkerings AB:s avkastningskrav avser perioden 2012-2015. Det uppnås inte om det avläses enbart för år 2013, men förväntas uppnås för perioden 2013-2016. Uppsala Konsert och Kongress AB:s resultat om -14,8 miljoner kronor innebär att avkastningskravet inte uppfylls då resultatet maximalt fick uppgå till -11 miljoner kronor. Fyrishovs AB:s resultat på -1,7 miljoner kronor innebär att avkastningskravet, att resultat lägst får vara - 1 miljon kronor, inte uppfylls. Uppsala Kommuns Fastighets AB avkastningskrav är att marknadsvärdet på bolaget på medellång sikt ska stiga med realt 5 procent per år. Kravet uppfylls inte på medellång sikt (5 år), däremot på lång sikt (10 år).

Nyckeltal för hel- och delägda bolag i framgång av sammanställningen ovan. I övrigt hänvisas till Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning samt respektive bolags årsredovisning.

	RÖRELSENS INTÄKTER		RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		BALANS-OMSLUTNING		SOLIDITET		INVESTERINGAR	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
<i>Belopp i miljoner kronor</i>										
Helägda bolag										
Uppsala Stadshus AB	6	3	-2	-14	4 813	3 719	75 %	71 %	0	0
Uppsalahem, koncern	1 148	1 139	179	130	8 810	8 274	35 %	33 %	1 023	994
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	95	77	6	-6	804	757	28 %	28 %	76	197
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	170	167	40	27	989	954	60 %	60 %	70	13
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	453	-	-2	-	4 229	-	16 %	-	117	-
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	34	-	2	-	406	-	46 %	-	1	-
Uppsala Kommun Sport- och Rekreativfastigheter AB	49	-	0	-	327	-	13 %	-	19	-
Uppsala Parkerings AB	11	9	0	-3	142	148	7 %	9 %	0	4
Fyrishov AB	91	87	-2	-1	306	261	4 %	4 %	62	88
AB Uppsala stadsteater	28	27	-62	-59	28	28	42 %	42 %	2	1
Uppsala Konsert och Kongress AB	71	71	-15	-18	63	43	37 %	15 %	2	1
Uppsala Vatten och Avfall AB	498	473	26	29	1 745	1 611	7 %	5 %	218	190
Uppsala Kommuns Gasgenerator AB	1	1	0	0	0	0	76 %	58 %	0	0
Delägda bolag										
Destination Uppsala AB 60 %	16	26	0	0	5	13	18 %	6 %	0	0
Uppsala R1 AB (fd GUC AB), koncern, 99,6 %	3	30	-3	-8	5	18	38 %	19 %	0	0
Förvaltningsbolaget Upphall KB 99,99 %	11	0	2	0	123	116	2 %	0 %	0	0
Uppsala Innovation Centre, 25 %	5	-	1	-	5	-	52 %	-	0	-

Helägda bolag

Uppsala Stadshus AB

Uppsala Stadshus AB är moderbolag i Stadshuskoncernen och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. Uppsala Stadshus AB äger i sin tur 100 procent av aktierna i Stadshuskoncernens tolv dotterbolag, varav tre är underkoncerner.

Årets resultat efter finansiella poster är -2 miljon kronor. Rensat för utdelning är resultatet -39 miljoner kronor, vilket är 3 miljoner kronor bättre än föregående år (exklusive utdelning och reavinst) och 6 miljoner kronor bättre än budget. Avvikelsen mot budget beror på ett något lägre ränteläge än förväntat.

I moderbolaget fanns per 2013-12-31 en låneskuld om 1 164 miljoner kronor, en ökning med 97 miljoner kronor sedan föregående årsskifte. Behovet av nyupplåning styrs i grunden av resultaten i dotterbolagen. Resultaten påverkar i sin tur storleken på de koncernbidrag som ges till moderbolaget. Beroende på hur stora koncernbidrag som inflyter måste moderbolaget låna ett belopp för att kunna utbetala koncernbidrag och aktieägartillskott till dotterbolagen. Principerna för beräkning av dessa bidrag och tillskott framgår av kapitel åtta i IVE och beslutas årligen av kommunfullmäktige.

Låneskulden på 1 164 miljoner kronor innebär att bolaget påverkas av ränteutvecklingen. En förändring av räntenivån med en procentenhet motsvarar en förändring av moderbolagets kostnader med drygt elva miljoner kronor. Låneskulden uppvägs av väsentliga värden på innehavet av aktier i dotterbolagen.

Uppsalahemkoncernen

Uppsalahemkoncernen är Uppsalas största allmännyttiga bostadskoncern, vars verksamhet bland annat omfattar ca 15 000 lägenheter och drygt 1 100 kommersiella lokaler.

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 179 miljoner kronor, 91 miljoner kronor bättre än budget och 49 miljoner kronor bättre än föregående år. Att resultatet är bättre än budget är bland annat en effekt av att de återstående 49 procenten av Studentstaden förvärvats. Det har dels inneburit en större volym, dels genererat en reavinst då bostäder såldes i samband med affären.

Årets investeringar uppgår till 1 023 miljoner kronor. Av dessa avser 781 miljoner kronor nyproduktion och förnyelse av bostäder respektive 219 miljoner kronor förvärvet av Studentstaden AB. De stora investeringarna följer av ägardirektivet att söka uppnå en hög nyproduktionstakt av hyreslägenheter per år.

Med Uppsalahems nuvarande höga investeringstakt ökar belåningsgraden. För att inte belåningen för nyproduktion ska bli för hög finns en målsättning att den inte ska motsvara mer än 50 procent av de nyproducerade fastigheternas marknadsvärde. De kommande åren finns ett stort investeringsbehov i det äldre lägenhetsbeståndet. Här är risken med ökad belåning större då det inte finns möjlighet att avstå att vidta nödvändiga åtgärder.

Uppsala Kommun Fastighetskoncernen - 6 (114) miljoner kronor

Koncernen förvaltar tre centrumanläggningar, bland annat Gottsunda Centrum. Därutöver innehas 10 fastigheter, 339 lägenheter och drygt 52 000 m² lokaler.

Koncernens resultat är 6 miljoner kronor. Exkluderas en reavinst om 8 miljoner kronor är resultatet på samma nivå som budgeterade -2 miljoner kronor och i jämförelse med föregående år 4 miljoner kronor bättre. Resultatet belastas negativt av att uthyrningen av lokaler i Gottsunda centrum varit lägre än planerat. Detta uppvägs bland annat av lägre kostnader för räntor och underhåll.

Årets investeringar är 76 miljoner kronor och avser nästan i sin helhet förnyelsen i Gottsunda Centrum. Investeringsvolymen är i nivå med budget, men lägre än föregående år.

Den osäkra konjunkturen gör att etableringsviljan hos potentiella hyresgäster är svag. Cirka 20 procent av den uthyrningsbara ytan i Gottsunda Centrum är ännu inte kontrakterad. Utfallet av uthyrningsarbetet slår direkt mot resultatet. Till följd av de stora investeringar som görs blir bolaget mer känsligt för ändringar i ränteläget.

Uppsala Kommun Industrihuskoncernen

Koncernen förvaltar kontors-, industri- och lagerlokaler med en total yta om ca 190 000 m² fördelat på 32 fastigheter som hyrs ut till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor.

Årets resultat uppgår till 40 miljoner kronor, samma resultat som budgeterats och 13 miljoner kronor bättre än föregående år. Hyresintäkterna blev högre än budget, till exempel för Vaksala-Eke, Plan4 och Dressinen. Detta uppvägdes av ökade kostnader, bland annat för skador och ombyggnad av hissar.

Investeringarna är 70 miljoner kronor, vilket är betydligt högre än föregående år, men lägre än budget. Det största enskilda objektet är Vaksala-EKE med 48 miljoner kronor. Några projekt är försenade och har skjutits upp till kommande år.

Uppsala bedöms vara en fortsatt intressant marknad. Den offentliga sektorn i Uppsala är stor, vilket ger stabilitet i sämre tider. Räntehöjningar kan visserligen få effekter på resultatet men utgör inget större hot mot själva verksamheten. Hyresnivåerna för industrilokaler bedöms ligga på en stabil nivå.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB bildades 1 januari 2013 som ett av tre nya kommunala fastighetsbolag i Uppsala kommun. Bolaget äger merparten av kommunens pedagogiska lokaler, allt från villaförskolor till större gymnasieskolor.

Resultatet efter finansiella poster är -2,2 miljoner kronor, att jämföra med -43,5 miljoner kronor i budget. Ränteläget var lägre än förväntat vilket fick stor positiv resultatpåverkan då bolaget har en låneskuld på drygt 3,3 miljarder kronor. Kostnaderna för vissa typer av underhåll (fastigheter med mögelskador och löpande underhåll) blev inte så hög som planerat, antingen på grund av ett lägre behov eller att det skjutits framåt i tiden. Däremot blev kostnaderna för det planerade underhållet högre än beräknat.

Årets investeringar (exklusive de fastigheter som förvärvats från Uppsala kommun) är 117 miljoner kronor. Investeringarna avser om, ny- och tillbyggnad av skolor samt åtgärdande av skador och omfattar bland annat Bolandsskolan, Knutby skola och Svartbäckens- och Trasthagens förskolor.

Bolaget bedömer att framtiden för skolfastigheter är god trots en för tillfället minskad efterfrågan inom gymnasieskolan. Förskole- och grundskolebehovet är stort och det stora befintliga paviljongbeståndet behöver konverteras till permanenta lokaler på sikt. Den genomsnittliga återstående löptiden för bolagets hyresavtal är cirka två år. Restvärdesrisken är begränsad och hanterbar. Ränterisken bedöms för tillfället vara liten.

Uppsala kommuns Förvaltningsfastigheter AB

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB övertog 1 januari 2013 fastigheter och tomträtter från Uppsala kommun och bedriver uthyrning av lokaler huvudsakligen till de olika specialverksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolaget äger 25 specialfastigheter med en yta om totalt 29 840 kvadratmeter.

Årets resultat efter finansiella poster är 1,7 miljoner kronor. Det är 5,2 miljoner kronor bättre än budget och förklaras framförallt av att en planerad ombyggnad av stadshuset senarelagts.

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB delar administration med AB Uppsala Kommuns Industrihus och gör motsvarande bedömningar av framtida utveckling och risker som detta bolag.

Uppsala Kommun Sport och Rekreatjonsfastigheter AB

Den 1 januari 2013 förvärvade Uppsala Kommun Sport-och Rekreatjonsfastigheter AB 80 sport- och rekreatjonsfastigheter med en yta motsvarande 47 000 kvadratmeter från Uppsala kommun. Bolaget utvecklar och förvaltar Uppsalas största utbud av arenor och platser för idrott, fritid, rekreation och evenemang.

Bolagets resultat efter finansiella poster är -0,2 miljoner kronor, vilket är 1,1 miljoner kronor bättre än budget. Såväl intäkter som kostnader ligger väsentligt över budgeterad nivå.

Året investeringar (exklusive de fastigheter som förvärvades från Uppsala kommun) är 19 miljoner kronor. Den enskilt största investeringen avser Österängens IP med 10 miljoner kronor.

Bolaget har tillsammans med Uppsala kommun skapat en gemensam syn på hur fastigheterna ska stödja den verksamhet som bedrivs. Ökade krav på tillgänglighet samt krav från myndigheter och idrottsförbund kan komma att kräva åtgärder som innebär ökade kostnader. Ökad konkurrens från nya arenor och anläggningar kan innebära att de befintliga anläggningarna blir mindre attraktiva. Tidigare brister i underhåll kan orsaka oväntade driftsstopp och oplanerade kostnader.

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Parkerings AB bedriver parkeringsverksamhet i Centralgaraget och Kvarnengaraget med totalt 676 parkeringsplatser. Resultatet är -0,5 miljoner kronor vilket är 2,1 miljoner kronor bättre än föregående år, men 0,1 miljoner kronor sämre budget. Beläggningen i Centralgaraget har ökat sedan starten för sex år sedan, men är ännu inte uppe på en sådan nivå som krävs för ett positivt resultat. Från och med 2014 bedöms att överskott kan redovisas och från och med 2015 ska avkastningskravet kunna uppnås.

Uppsala Parkerings AB beräknar att det tar fram till cirka 2015 innan Centralgaraget är etablerat på marknaden. Bolaget arbetar med att hitta en optimal balans mellan beläggningsgrad och taxa för att ge tillräckliga intäkter.

Beslut fattades av kommunfullmäktige i januari 2014 att Uppsala Parkerings AB från och med 1 mars 2014 övertar den förvaltning och övervakning av samtliga kommunala parkeringsplatser som tidigare bedrivits av gatu- och samhällsmiljönämnden i Uppsala kommun. Bolaget får även i uppdrag att inom en sjuårsperiod skapa 600 nya parkeringsplatser i minst ett parkeringsgarage i centrala Uppsala.

Fyrishov AB

Fyrishov AB tillhandahåller en arena för folkhälsa, idrott och evenemang med aktiviteter på Fyrishov och i Gottsundabadet.

Resultatet efter finansiella poster är -1,7 miljoner kronor, att jämföra med de -1,0 miljoner kronor som budgeterats och som redovisades i bokslut 2012. Varken uppdragsersättningen från Uppsala kommun eller de externa intäkterna nådde upp till budgeterad nivå. Kostnadsanpassningar har genomförts, men inte fullt ut kunnat matcha de lägre intäkterna.

Året investeringar är 62 miljoner kronor och avser i huvudsak byggnation av multihallar. Den totala investeringen i multihallarna åren 2012-2014 uppgick till 189 miljoner kronor.

Fyrishov AB ser stora möjligheter med de nya multihallar som håller på att byggas och den ytterligare kapacitet de innebär. Osäkerhet finns vad gäller konjunkturen och hur den kommer att påverka verksamheten. Bolaget bevakar fortlöpande den ekonomiska utvecklingen för att kunna vidta åtgärder vid behov.

Uppsala stadsteater AB

Uppsalas stadsteater AB har fyra scener med olika inriktning samt egna ateljéer och verkstäder. Varje år sätter teatern upp 10-15 nya egna produktioner på de fyra scenerna

Bolaget får årligen ett koncernbidrag från moderbolaget, Uppsala Stadshus AB. Beloppet fastställs av kommunfullmäktige inför kommande år och uppgår 2013 till 61,9 miljoner kronor, vilket också motsvarar stadsteaterns budgeterade negativa resultat. Detta ska jämföras med ett resultat i bokslutet på -61,8 miljoner kronor. Resultatförbättringen om 0,1 miljoner kronor förklaras av betydligt högre biljettförsäljning än förväntat i kombination vissa kostnader som varit högre.

Bolaget bedömer att det krävs en ökad volym och bredd i produktionen för att öka intäkterna och möta kostnadsutvecklingen. En viss osäkerhet finns om teaterns verksamhet även framledes kommer att ha en prioriterad roll som kulturell motor i regionen och i så fall hur det kan komma att påverka de bidrag som erhålls. En liten förändring av bidrag och anslag kan få stor påverkan på antalet produktioner. Solidariskt ansvar för felaktiga pensionsuppgifter från tidigare arbetsgivare kan ge oväntade kostnader.

Uppsala Konsert och Kongress AB

Uppsala Konsert och Kongress AB ansvarar för verksamheten i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg.

Resultat efter finansiella poster är -14,7 miljoner kronor och innebär att moderbolaget tillskjuter motsvarande belopp för att återställa bolagets egna kapital. Tillskottet är därmed 3,7 miljoner kronor högre än kommunfullmäktiges beslut om maximal underskottstäckning för året. Exkluderat en sänkning av hyran för konsert- och kongresshuset och en större kundförlust är resultatet 1,7 miljoner kronor sämre än budget. Konferens- och kongressverksamheten har påverkats av den vikande konjunkturen som inneburit lägre hyresintäkter och påverkat restaurangverksamheten negativt. De egna konsertproduktionerna visar ett mindre underskott som kompenseras genom att konsertuthyrningen ökat. Uppsala Konsert och Kongress AB har en stor andel fasta kostnader vilket gör bolaget känsligt för bransch- och konjunktursvängningar.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Uppsala Vatten och Avfall AB ansvarar för kommunens vattenförsörjning och avfallshantering. Bolaget producerar och levererar även biogas.

Bolaget redovisar ett resultat efter finansiella poster på 26 miljoner kronor. Det är 20 miljoner kronor bättre än budget, men 3 miljoner kronor sämre än föregående år. Hela överskottet avser den konkurrensutsatta verksamheten där deponiverksamheten går 16 miljoner kronor bättre än budget och biogasverksamheten 4 miljoner kronor bättre. Deponiverksamhetens överskott förklaras till stor del av ökade volymer vilket gett högre intäkter. Biogasverksamheten påverkades positivt av en ökad produktion.

För den taxefinansierade verksamheten är resultatet alltid noll. Resultatet regleras mot förutbetalda avgifter i balansräkningen. Underliggande resultat är 13 miljoner kronor för affärsområdet Vatten och Avlopp samt 40 miljoner kronor för affärsområdet Avfall. Det är betydligt bättre än budget, men något sämre än föregående år. Investeringarna uppgick till 218 miljoner och avser bland annat VA-ledningar.

För Uppsala Vatten och Avfall AB innebär Uppsalas växande befolkning krav på högre kapacitet. Ökade nyinvesteringar för biogasproduktion ger större finansiella risker i verksamheten. En procentenhets ökning av räntenivå medför ökade kostnader med cirka 10 miljoner kronor. Stora krav ställs på effektivisering i verksamheten samtidigt som behoven av bolagets tjänster ökar.

Uppsala Kommuns Gasgenerator AB

Uppsala Kommuns Gasgenerator AB producerar elkraft och värme från gas som utvinns i rötkastrarna vid Kungsängsverket. Bolaget redovisar ett resultat efter finansiella poster om 10 tusen kronor.

Delägda bolag

Destination Uppsala AB

Destination Uppsala AB ägs till 60 procent av Uppsala kommun. Bolagets huvuduppgift är att sälja och marknadsföra destinationen Uppsala och ska vara en drivande aktör för att utveckla Uppsala som besöksmål genom att öka antalet besökare och skapa ökad affärsnytta för den lokala besöksnäringen.

Bolaget redovisar ett resultat om 83 tusen kronor. Bolagets omsättning har sjunkit väsentligt jämfört med föregående år med anledning av att Bandyfinalen inte längre ingår i verksamheten.

Uppsala R1 AB (tidigare Grafiskt Utbildningscenter i Uppsala AB)

Uppsala R 1 AB ägs till 99,6 procent av Uppsala kommun. Den skolverksamhet som tidigare bedrevs av Grafiskt Utbildnings AB överfördes via inkråmsöverlåtelse till Vård & bildning i Uppsala kommun 1 juli 2012. Bolaget har därefter bytt namn till Uppsala R 1 AB och har endast intäkter för en lokal som hyrs ut i andra hand samt kostnader för skolans avveckling.

Bolaget redovisar ett underskott om 2,5 miljoner kronor då andrahandshyran inte täcker kostnaderna för lokalen. Bolaget förhandlar med hyresvärden om ändrade hyresvillkor.

Bolaget har fått ett aktieägartillskott om totalt 15 miljoner kronor för att hantera avvecklingskostnader, varav 13,8 miljoner kronor 2012 och 1,2 miljoner kronor 2013.

Förvaltningsbolaget Upphall KB

Bolaget förvärvades per 2013-12-31 och äger två fastigheter som tidigare hyrdes av Uppsala kommun. Det huvudsakliga syftet med förvärvet har varit att skapa rådighet över en av fastigheterna som är viktig för den fortsatta utvecklingen av Kungsängen i stadens södra del. Årets resultat är 2,4 miljoner kronor.

Uppsala Innovation Centre AB

Uppsala kommun förvärvade i september 25 procent av aktierna i Uppsala Innovation Centre. Bolaget är en företagsinkubator som erbjuder entreprenörer och tillväxtföretag rådgivning och stöd i deras affärsutveckling för ett framgångsrikt företagande. Årets resultat är 0,9 miljoner kronor.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INRIKTNING, VERKSAMHET OCH EKONOMI

Uppdragsnämndernas ansvarar inom sitt respektive område för beslut om hur medborgarnas behov ska tillgodoses samt säkerställa att detta blir verklighet. Detta sker genom nämndens myndighetsutövning och genom upphandling av tjänster, service och material från såväl interna eller externa producenter.

En uppdragsnämnd har ansvarsområden i en eller flera verksamheter och formulerar effektmål i sin uppdragsplan. Effekterna bidrar till att kommunfullmäktiges övergripande ambitioner uppnås. I det följande kapitlet redovisas kommunens resultat per verksamhetsområde med utgångspunkt i uppdragsnämndernas ekonomiska resultat och målluppfyllelse.

NETTOKOSTNAD PER VERKSAMHET MOT BUDGET OCH FÖREGÅENDE ÅR						
<i>Alla belopp i miljoner kronor om ej annat anges Justerat för jämförelsestörande poster (se sida 79)</i>	Utfall 2013	Budget 2013	Av- vikelse	Utfall (kr/ inv.)	Andel av total netto- kostnad	Utfall 2012
POLITISK VERKSAMHET, KOMMUNLEDNING OCH GEMENSAM VERKSAMHET	281	254	-27	1 369	3,0%	300
politisk verksamhet	77	78	1	376	0,8%	77
INFRASTRUKTUR, STADSUTVECKLING, SKYDD MM	604	608	4	2 942	6,5%	575
Räddningstjänst	131	130	-1	640	1,4%	129
Gator, vägar och parkering	246	245	-2	1 199	2,6%	224
Parker	64	64	-0	311	0,7%	60
Färdtjänst	63	58	-5	307	0,7%	56
övrig infrastruktur, stadsutveckling, skydd mm	100	112	12	485	1,1%	106
FRITID OCH KULTUR	433	429	-4	2 108	4,6%	422
Bibliotek	77	80	3	377	0,8%	75
Övrig kultur	119	119	-0	578	1,3%	120
Idrotts- och fritidsanläggningar	153	142	-11	745	1,6%	154
Fritidsgårdar	36	48	11	176	0,4%	32
Övrig fritid	47	40	-7	231	0,5%	41
PEDAGOGISK VERKSAMHET	4 094	4 145	51	19 946	43,7%	4 036
Förskoleverksamhet	1 272	1 270	-2	6 199	13,6%	1 230
Skolverksamhet 6-15år	1 951	1 966	14	9 507	20,8%	1 878
Gymnasieskola/särskola & vuxenutbildning	870	909	39	4 240	9,3%	928
VÅRD OCH OMSORG	3 832	3 748	-84	18 671	40,9%	3 718
Barn & ungdomar 0-20år	606	594	-12	2 951	6,5%	598
Vård och omsorg om funktionshindrade	153	161	8	745	1,6%	162
Barn- och ungdomsvård	444	425	-20	2 165	4,7%	427
Familjerätt	8	8	-0	41	0,1%	9
Vuxna 21-64år	1 454	1 351	-104	7 086	15,5%	1 395
Vård och omsorg om funktionshindrade	1 023	970	-53	4 982	10,9%	966
Missbrukarvård och övrig vuxenvård	111	116	4	543	1,2%	107
Ekonomiskt bistånd inkl. bistånd för boende	319	264	-55	1 553	3,4%	320
Familjerätt	2	2	-0	8	0,0%	2
Äldre 65+	1 772	1 804	31	8 635	18,9%	1 726
Förebyggande öppna insatser	76	48	-27	370	0,8%	71
Vård och omsorg	1 580	1 634	54	7 697	16,9%	1 533
Vård och omsorg om funktionshindrade	109	112	3	530	1,2%	111
Missbrukarvård och övrig vuxenvård	8	10	2	38	0,1%	11
SÄRSKILT RIKTADE INSATSER	115	140	25	563	1,2%	126
Flyktingmottagande	4	16	12	21	0,0%	10
Arbetsmarknadsåtgärder	111	124	13	542	1,2%	116
SUMMA NETTOKOSTNAD	9 359	9 325	-34	45 600	100,0%	9 177

Politisk verksamhet, kommunledning och gemensam verksamhet

Till verksamhetsområdet hör resurser för nämnd-, bolags- och styrelseverksamhet, stöd till politiska partier, revision och sådan administration som hör till kommunens politiska ledning. Området omfattar också den övergripande och strategiska personalpolitiken, kommunledningskontoret, lokalförsörjning som inte täcks av den interna hyressättningen samt stadsarkivet.

Viktiga händelser

Under hösten startade ett arbete med att se över kommunens nämndorganisation och att samordna staberna för kommunledningskontoret och uppdragskontoren. Syftet är att förbättra effektiviteten.

Inriktningsmål

- Driftskostnader, räntekostnader och avskrivningar för gjorda investeringar ryms i kommunens driftsbudget och ekonomin i varje verksamhet är i balans.
- Kommunens förvaltning och vid service och kontakt med medborgare samt förtroendevalda är digitala tjänster norm.
- Kommunal service är konkurrensutsatt där så är möjligt för att öka kreativiteten, kvaliteten och effektiviteten.
- Kommunal service är kvalitetssäkrad genom uppföljning ur såväl brukar- som avtalsperspektiv.
- Hållbart producerade livsmedel och varor är en huvudinriktning i kommunfinansierade verksamheter.
- Jämställdhetsintegrering är en naturlig del inom alla verksamhetsområden och utvecklas kontinuerligt.
- Moderna och användarvänliga IT-system är en naturlig del av verksamheten som ger lägre administrativa kostnader och högre service till medborgarna.

Ny arbetsordning för kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antog i februari en ny arbetsordning med kortare talartider för att minska tiden för ärendenas behandling och få färre bordlagda ärenden. Under året antogs även nya borgensprinciper och en ny finanspolicy. En översyn av nämndstruktur och organisation påbörjades under året med syfte att stärka politikens genomslag.

Samtliga nämnder och styrelser har arbetat utifrån inriktningsmötet att kommunal service är kvalitetssäkrad genom uppföljning ur såväl brukar- som avtalsperspektiv. Exempel är brukarundersökningar inom barn- och ungdomsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt socialnämnden för barn och unga för att fånga åsikter och upplevelser av service.

Lokalförsörjningsfrågor

Från första januari övergick kommunens fastigheter till tre nybildade dotterbolag. Kommunstyrelsen övertog ansvaret för lokalförsörjningsfrågorna. Den tidigare Fastighetsägarnämnden avvecklades den sista mars. Under året har ett omfattande arbete pågått med hyresavtal, fastighetsbildningar, olika gränsdragningar, drift och överföring av investeringar och pågående planering m.m. En plan för de pedagogiska lokalerna fram för

åren 2014-2018 antogs av kommunstyrelsen i november. Planen innehåller förslag på nybyggnad, ombyggnad och renovering inom samtliga pedagogiska verksamheter.

Almedalen

Under Almedalsveckan 2013 arrangerade Uppsala kommun ett seminarium om byggande. Syftet med seminariet var dels att belysa hinder, framförallt på nationell nivå, som finns för att öka byggtakten ytterligare och dels för att profilera Uppsala kommun. Seminariet var välbesökt och refererades till i ett flertal olika mediekanaler.

Vänortssamarbete

Tavastehus, Finland, stod värd för vänortsmötet 2013. Mötet bestod av tre delar; vänortskonferens, ungdomsutbyte samt utbyte mellan vänorternas respektive Norden-föreningar. Fokus för årets vänortsmöte låg på äldreomsorg. Under 2013 firades även 25-årsjubileum av Uppsala kommuns vänortsförbindelse med Tartu, Estland.

Lokal överenskommelse med föreningslivet

Äldrenämnden och nämnden för hälsa och omsorg har på fullmäktiges uppdrag, i samarbete med föreningslivet, utarbetat en lokal överenskommelse mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun som kommunfullmäktige antagit.

Kommunikationen ökar i sociala medier och uppsala.se utvecklas

Kommunens närvaro i sociala medier är en strategisk kommunikationsresurs. Dialoger förs med medborgare i allehanda frågor. Inlägg publiceras där kommunen frågar efter idéer och förslag kring exempelvis planering av en park, tipsar om händelser eller svarar på frågor och informerar om snöröjningen. Antalet som vid en tidpunkt kring årsskiftet markerat att de gillar kommunens officiella Facebooksida var 2 138, en ökning med 60 procent sedan föregående år. På Twitter följdes kommunen vid samma tillfälle av 3 273 personer.

Under året påbörjades arbetet med ombyggnad av uppsala.se. Webbplatsen byggs om för att bli tillgänglig även i olika mobila enheter, smarta telefoner, surfplattor med mera. Den har förbättrat sitt betyg i SKL:s mätning av kommunala webbplatser jämfört med den förra mätningen.

Digitalt arbetssätt är norm

Utvecklingen av det digitala arbetssättet har fortsatt i enlighet med inriktningsmålet att digitala tjänster ska vara norm vid service och kontakt mellan kommunen, dess förtroendevalda och innevånare. Kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens och fem uppdragsnämnders handlingar finns tillgängliga för allmänheten på Uppsala.se. Flertalet nämnder har övergått till digitala utskick och i många fall upphört med pappersdistribution av handlingar.

E-tjänster förekommer nu på flera olika områden. Här kan nämnas val av förskola och grundskola, beräkning av vård- och omsorgsavgift, bidragsansökningar av olika slag. Kommunstyrelsen har under året beviljat drygt 2,2 miljoner kronor till sex utvecklingsprojekt av e-tjänster, exempelvis digital ansökan och handläggning av bygglov och för att tillgängliggöra kartdata och underlag för detaljprocessen.

IT-utveckling

En granskning av IT-styrningen i organisationen genomfördes under året. Detta ledde till beslut i kommunstyrelsen i början av 2014 att etablera en beställarfunktion vid kommunledningskontoret. Kontoret ska leda en upphandling av IT-funktioner.

Kommunstyrelsen antog i november ett bredbandsprogram. Målsättningen är att alla som vistas i Uppsala kommun ska ha tillgång till så konkurrenskraftiga digitala tjänster som möjligt, samt att 90 procent av våra invånare och arbetsställen ska kunna beställa bredband om minst 0,1 Gbit/s till nationellt jämförbara priser senast år 2020.

Uppsala – Sveriges klimatstad 2013.

En internationell jury, utsedd av Världsnaturfonden WWF, utsåg Uppsala till Sveriges klimatstad 2013. Uppsala fick utmärkelsen för innovativa åtgärder samt ambitiösa samarbete mot det långsiktiga utsläppsminskningmålet för koldioxid. I juryns motivering uttalade bland annat att Uppsala är ett inspirerande exempel på en medelstor stad som visar ledarskap och därför är en modell för liknande städer runt om i världen.

Jämställdhetsintegrering

Under året har projektet Hållbar jämställdhet avslutats och ett metodverktyg framtagits som stöd i arbetet. Könsuppdelad statistik har tagits fram och åtgärder har genomförts för att få en verksamhet som är lika tillgänglig för kvinnor och män och som svarar upp mot båda köns behov och önsningar. Ett exempel är försörjningsstödsverksamheten som kartlagt sin verksamhet och funnit skillnader i insatser mellan kvinnor och män.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2012	BUDGET 2013	BOKSLUT 2013	
Nettokostnader (mnkr)	300	254	281	Nettokostnaden för den politiska verksamheten var 1 miljon kronor lägre än kommunfullmäktiges budget om 78 miljoner kronor.

För den kommungemensamma verksamheten, bland annat stadsarkiv, lokalförsörjning och kommunledningskontoret uppgick nettokostnaden under året till 204 miljoner kronor. Budget var 176 miljoner kronor och avvikelserna för dessa verksamheter är därmed ett underskott om 28 miljoner kronor. Underskottet finns till sin helhet i lokalförsörjningen där nettokostnaderna överstiger budget med 35 miljoner kronor, fördelat mellan kommunstyrelsen med 21 miljoner kronor och fastighetsägarnämnden med 14 miljoner kronor. Underskottet i kommunstyrelsen beror främst av att intäkterna från den interna förmedlingen av lokaler understeg kostnaderna, bland annat till följd av ökade kapitalkostnader och konsumtionsavgifter. Merparten av underskottet i fastighetsägarnämnden utgörs av investeringar som kostnadsförts i samband med bolagiseringen.

Nettokostnaderna för kommunledning blev 142 miljoner kronor, 5 miljoner lägre än kommunfullmäktiges budget. Stadsarkivets nettokostnader uppgick till 9 miljoner kronor vilket följer kommunfullmäktiges budget.

Mark- och exploateringsverksamhet redovisar ett överskott på 29 miljoner kronor.

Infrastruktur, stadsutveckling, skydd mm

Området omfattar fysisk planering, bostadsförsörjning, turistverksamhet, konsumentverksamhet, gator, vägar, parker, naturvård, friluftsliv, näringsliv, miljö, säkerhet, räddning, beredskap samt civilförsvar. Området innefattar också kommunens verksamhet inom den särskilda kollektivtrafiken som kommunen ansvarar för och som sker i förvaltningsform.

Viktiga händelser

Inriktningsmål

Kommunfullmäktige har beslutat om 17 långsiktiga inriktningsmål som anger i vilken riktning kommunen ska gå vad avser infrastruktur och stadsutveckling. Målen baseras på antagandet att en väl utvecklad infrastruktur, god miljö, stadsliv, näringsliv, trafik mm bidrar till att skapa en attraktiv kommun.

För 2013 bedöms merparten av målen att uppfyllas eller delvis uppfyllas. Stora utvecklingsinsatser inom stadsbyggand har genomförts i enlighet med flera av inriktningsmålen. Ex har det skapats nya parker, nya och förbättrade cykelbanor och bättre gångmöjligheter. Trygghetsskapande åtgärder har genomförts i samverkan med boende. Flera evenemang har genomförts för att utveckla Uppsalas stadsliv. Bostadsbyggande har hög prioritet i enlighet med inriktningsmålen och medborgarnas efterfrågan. Under året har ett arbete påbörjats för att i större utsträckning följa den långsiktiga utvecklingen med nyckeltal som mäter framgångsfaktorer som inriktningsmålen representerar. De inriktningsmål som styrt verksamheten har varit:

- Uppsala kommun är rankad som en av landets mest attraktiva företagarkommuner.
- År 2020 är Uppsalas kollektivtrafik fördubblad genom förtätning av staden, ökad framkomlighet och stråkmässig utbyggnad inom kommunen.
- Dagarbetsmarknaden ökar och håller jämna steg med befolkningsutvecklingen.
- Barn och unga är delaktiga i samhällsbyggandet.
- Invånare och besökare är trygga på gator, torg och andra allmänna platser.
- I Uppsala kommuns verksamhet och dess geografiska område är utsläppen av växthusgaser minst 45 procent lägre per capita 2020 jämfört med 1990 och fortsätter att minska.
- Kommunala fastigheter är klimatsmarta.
- Uppsala Kommun verkar för fler hyresbostäder och trygghetsboenden och för att vara en attraktiv kommun för fler bostadsproducenter.
- ”Lätt att göra rätt” och tänkandet livscykelkostnad präglar samhällsplaneringen avseende hållbarhet.
- I Uppsala är miljö, gaturum och stadsgestaltning inbjudande.
- Centrala staden har ett livskraftigt centrum och är väl försett med gångtytor.
- Boendemiljöer är goda och socialt hållbara.
- Stadsdelsutvecklingen är tillväxtorienterad.
- Landsbygdsutveckling är en viktig del för kommunens utveckling.
- För- och grundskola liksom styckebyggande är grunden för bra service i kransorterna.
- Den allmänna och särskilda kollektivtrafiken ger alla människor möjlighet att leva ett aktivt och oberoende liv.
- Nya och klimatsmarta alternativ prövas inom kollektivtrafiken.

Indikator	2011	2012	2013
Miljöaktuellt ranking - miljöbästa kommun i Sverige, plats nr:	14	10	32
Svenskt näringslivs kommunrankning	108	90	135
Årets företagarkommun, 6-årsindex	33	13	9
Tidningen Fokus rankning, "Här är det bäst att bo"	30	29	24
Ny företagbarometer	43	45	37

Världsnaturfonden utsåg år 2013 Uppsala till årets svenska klimatstad. Utmärkelsen visar att Uppsala är på rätt väg i sitt systematiska och ambitiösa arbete för en bättre miljö. I och med det nya miljö- och klimatprogrammet, det fortsatt aktiva samarbetet inom Uppsala klimatprotokoll, en ny handlingsplan för cykel, åtgärdsprogram för luft mm höjs målsättningarna ytterligare.

Uppsala är i en intensiv utvecklingsfas med stor inflyttning och ökat bostadsbyggande. Flera större stadsutvecklingsprojekt och bostadsområden påbörjades under året. Uppsalas fastighetsmarknad är en av de starkaste i Sverige och första halvåret inleddes med en hög byggtakt.

Under 2014 ska kommunens översiktsplan aktualitetsprövas, som förberedelse för att ta fram en ny plan för stadens och kommunens utveckling med tidshorisont 2050. Den långa tidshorisonten och höga tillväxttakten kräver nya strategier för den fysiska planeringen för att klara hållbarhet och ge mervärden för verksamma och besökare i Uppsala.

Gemensamma projektet *Framtida kollektivtrafik i Uppsala stad* tillsammans med kollektivtrafikförvaltningen har fortsatt och i detta studeras möjligheterna för spårbanden trafik. Deltagandet i olika nätverk och sammanslutningar för att kommunen ska få ännu bättre tillgänglighet inom kommunen och i regionen samt nationellt/internationellt fortsätter.

Arbetet för att förbättra Uppsalas näringslivsklimat har hög prioritet. Under 2013 publicerades fem näringslivsrankningar varav Uppsala klättrade i fyra. Under 2014 intensifieras de branschansatser som finns inom hälsa/life-science, cleantech och ICT. Fortsatt fokus ligger på innovationer och kommunens roll kring detta i samverkan med universiteten.

Uppsala fortsatte sin utveckling för att bli en evenemangs- och mötesarena i världsklass. Under 2014 ligger fokus på Fredsåret med teman och evenemang varje månad under hela året.

År 2013 inleddes med en trafikmässigt besvärlig vintersäsong, med rekord i sandningsmängder och kallt väder långt in i april. Detta bidrog till att miljö kvalitetsnormen för partiklar (PM10) överskreds vid flera tillfällen. Kravet på max 35 dagars överskridande klarades ändå. Miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid klarades däremot inte.

Kommunen genomförde flera utåtriktade kommunikationssatsningar inom miljö- och klimatområdet, exempelvis Uppsala miljödag, Trafikantveckan, Earth hour och Solar days.

Samhällsbyggande och trafik

Uppsalas fastighetsmarknad är en av de starkaste i Sverige, och det första halvåret inleddes med en hög byggtakt som mattades av något under andra halvåret. Byggtakten har varit hög men möter inte den efterfrågan som finns på marknaden och det samhällsbehov som identifierats. Stora stadsbyggnadsprojekt har kommit igång och etablerat sig med snabbare försäljning och därmed ökad byggtakt som ett resultat. Flera nya byggföretag har etablerat sig

på Uppsalamarknaden under året bland annat som en följd av kommunens offensiva markanvisningsarbete.

Utanför staden pågår arbetet med att möjliggöra för byggande om 2 300 bostäder, främst i Gunsta, Storvreta-Fullerö och Bälinge-Lövstalöt. När det gäller områden för verksamheter är det framför allt i Östra Fyrislund, området utmed Tycho Hedéns väg samt vid Gnista som planer tagits fram.

Uppsala kommun bjöd in till en markanvisningstävling i maj 2013. Tävligen gick ut på att gestalta och utforma kontorsbyggnaden Resenären samt den närmaste omgivningen inom södra delen av Uppsala resecentrum. Syftet med tävlingen är att bekräfta Uppsala resecentrum som stadens pulserande centrum med en förstklassig och miljösmart kontorsbyggnad på ca 9 600 kvm. Juryn utsåg förslaget Juvelen till vinnare i markanvisningstävlingen. Med Juvelen får Uppsala en märkesbyggnad vid sydöstra sidan av Reseentrum.

Under året har 1 427 ansökningar om bygglov inkommit och 1 015 har hanterats för beslut. Inom bygglovsprocessen har fokus främst riktats mot att förbättra de interna processerna för att kunna arbeta effektivt och få högre kvalitet i tjänsterna, klara uppsatta handläggningstider och få nöjdare kunder. 1 640 byggrätter antogs i detaljplaner. De långsiktiga tillväxtplanerna för Uppsala visar sig bland annat i planarbete för nya infrastruktursatsningar som undergångar under järnvägen och ny bro över Fyrisån vid Studenternas. Bron ingår i programmet för Södra Åstråket som även innehåller utveckling av Studenternas med kvalitetshöjning i en modern arena, integrerat med stadsrekreationsstråket. Planarbetet har även kommit igång för Gränby arena.

Resvaneundersökningen som genomförs vart femte år visar att bil följd av cykel är de vanligaste färdmedlen i Uppsala kommun. Förändringarna i resvanemönstret är små under mätperioden.

Under året har arbete med att ta fram strategier för cykel, parkering och parker samt en naturvårdsplan pågått. Arbetet utgör underlag för beslut i kommunen i början av 2014 som kommer att ange riktningen för den fortsatta utvecklingen av kommunens offentliga rum.

Flera konkreta projekt med utveckling eller upprustning av det offentliga rummet har pågått under året. Exempel är *Vision Dragarbrunn* som närmar sig färdigställande och sista etappen har inletts. Frodeparken och Bergsbrunnsparken i närheten av det omdanade resecentrum som invigdes i september. Ett flertal parker och lekplatser som rustats upp, bland dessa Vasaparken och temalekparker i Sävja, Gottsunda och Gränby. I naturreservatet Hågadalen/Nåsten har en fjärilsstig tagits fram.

Säkerhet och beredskap

Vårens höga vattenflöden i Fyrisån var en dominerande händelse i kommunens beredskapsarbete under 2013. Under november och december deltog Uppsala kommun i krisledningsövningen Havsörn. Kommunens uppgift i givet scenario var att ta hand om ett stort antal evakuerade personer från området runt Forsmarks kärnkraftverk.

Stadsdelsutveckling

Centrumomvandlingen i Gottsunda har fortsatt under året. Delar av det nya köpcentrumet, Gsunda market och Gottsundabänken invigdes.

Uppsala är pilotkommun i projektet *Sociala risker* och ska arbeta in resultatet i kommunens risk- och sårbarhetsanalys. Under hösten genomfördes trygghetsvandringar ibland annat Sävja och som ett resultat av det har olika trygghets- och säkerhetskapande åtgärder genomförts. Sävja stadsdelspark invigdes också under året och filmen *Vi älskar Sävja!* arbetades fram i samarbete med stadsdelens ungdomsföreningar. Lov-aktiviteter för barn i Stenhagen med syfte att skapa trygghet och inkludering genomfördes.

Näringsliv och företagsklimat

Under 2013 inleddes en treårig försöksverksamhet under namnet STUNS Energi med inriktning på att etablera testbäddar och demonstrationsanläggningar. Sammanlagt sju testbäddar har initierats eller avslutats under året. Verksamheten är unik i sitt slag ur ett nationellt perspektiv.

Inom branschatsningen på cleantech startades arbetsgrupper mellan företag och offentliga aktörer där långsiktiga utvecklingsmål tom 2018 formulerades. Branschatsningarna för Internet och Communication Technology (ICT) och life-science fortsatte under året.

Ekonomiskt utfall

	Bokslut 2012	Budget 2013	Bokslut 2013	
Nettokostnader (mnkr)	575	608	604	Nettokostnader för infrastruktur, skydd och stadsutveckling är 604 miljoner kronor justerat för jämförelsestörande poster.
<i>Räddningstjänst</i>	129	130	131	
<i>Gator, vägar och parkering</i>	224	245	246	De enskilt största verksamheterna i gruppen är gator, vägar och parker som tillsammans omsatte 246 miljoner kronor samt räddningstjänsten med en omsättning
<i>Parker</i>	60	64	64	
<i>Färdtjänst</i>	56	58	63	
<i>övrig infrastruktur, stads- utveckling, skydd mm</i>	106	112	100	

om 131 miljoner kronor. Av kostnaderna för gatuunderhållet utgjorde vinterväghållningen 80 miljoner kronor, en ökning med 17 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ökningen följde av en vinter med omfattande halkbekämpning följt av en vår med sandupptagning och översvämningar.

Fritid och kultur

Området omfattar allmän kultur- och fritidsverksamhet, biblioteksverksamhet, kulturmiljövård, konst- och museiverksamhet, arkivverksamhet, teaterverksamhet, musik- och kongressverksamhet, fritids- och friluftsanläggningar, bad- och sportanläggningar, fritidsgårdar, stöd till föreningsliv, studieorganisationer, musik- och idrottsskolor och det fria kulturlivet.

Viktiga händelser

Inriktningsmål

Konst- och kulturpolitiken har stärkts genom nya nationella kulturpolitiska mål. Regionernas och kommunernas ansvar har ökat genom den nya samverkansmodellen. Nya idrottsanläggningar har kommit till stånd genom fyra nya multihallar i Fyrishov och en ny idrottshall i Knutby. Under året övertogs ansvaret för drift av idrottshallar och fritidsområden av de nybildade fastighetsbolagen. Kommunen har ingått en lokal överenskommelse med civila samhället (LÖK) som syftar till att utveckla och främja samverkan mellan kommunen och idéburen sektor. Förfrågningar på material ur stadsarkivet fortsätter att öka och 2013 var ett rekordår. De flesta av inriktningsmålen har uppnåtts. Inriktningsmålen har varit:

- Bredd- och ungdomsidrotten har bra villkor och bidragen till barn och ungas fritid fördelas på ett rättvist sätt mellan olika idrotter. Flickor och pojkar har likvärdiga villkor.
- Elitidrottens förutsättningar är väl utvecklade genom samverkan mellan idrottsorganisationerna, näringslivet och kommunen.
- Människor med funktionsnedsättning deltar i kultur- och idrottslivet på likvärdiga villkor.
- Uppsalas kultur är tillgänglig för alla och kännetecknas av kreativitet, hög kvalitet och interkulturella utbyten.
- Uppsalas kulturliv är väl utvecklat genom samverkan mellan det offentliga, det fria kulturlivet, den ideella sektorn samt näringslivet.
- Konstens tillgänglighet ökar genom exponering på befintliga mötesplatser.
- De kulturella uttrycken är närvarande i offentliga miljöer.
- Uppsala är en stad för det fria ordet, litteraturen och författarna.
- En livaktig kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet gör kommunen attraktiv för såväl boende och besökare som företagare.

Kultur- och fritidsverksamheten (Utdrag från SCB:s medborgarundersökning 2012)	Uppsala 2010	Uppsala 2012	Genomsnitt samtliga kommuner 2012	Lägsta kommun- betyg 2012	Högsta kommun- betyg 2012
Nöjd-Region-Index , möjligheter till fritidsaktiviteter	68	65	59	43	72
Nöjd-Medborgar-Index , medborgarnas bedömning av kommunens idrotts- och motionsanläggningar	63	64	60	40	71
Nöjd-Medborgar-Index , medborgarnas bedömning av kulturverksamheten	71	70	61	39	76

Kultur

De viktigaste utvecklingsfrågorna inom kulturområdet var under 2013 att slutföra satsningar inom projekten Kultur för utveckling och Gottsunda kulturhus. Kommunen var delaktig i det regionala kulturarbetet genom kultursamverkansmodellen. Kulturnatten i Uppsala fyllde 25 år och ett omfattande invigningsprogram genomfördes. Flera konstnärliga gestaltungsprojekt har invigts. De största är konst till Palliativt centrum, Gottsundabänken, Gottsundaboken,

Minnesmärke Fadime Sahindal samt en konstnärligt gestaltad damm till Vasaparken. Tre konstverk har placerats vid Reseplan.

Flera utställningar har presenterats bland annat på Offkonsten c/o Teatergalleriet. Ett nationellt minoritetsseminarium har arrangerats med anledning av att Uppsala kommun är finskt förvaltningsområde. Uppsala kommun finns representerad i ICORN:s styrelse (den internationella medlemsorganisationen för fristäder för förföljda författare).

Arkiv

Projektet e-arkiv har varit en stor fråga och en större tillsyn har genomförts av arkivlokalerna på Stationsgatan 12. Allt fler användare efterfrågade stadsarkivets tjänster. Utredningarna om vanvård och upprättnelsefrågor inom den sociala barnavården ledde till många sekretessförfrågningar.

Idrott och fritid

Kommunens fastigheter, inklusive idrottsanläggningar överfördes till helägda dotterbolag.

I Gränby ishall har viss upprustning och verksamhetsanpassning skett för att bättre kunna klara elitidrottens krav. I november överlämnades ett behovsprogram för Studenternas IP till kommunstyrelsen, för fortsatt beslut om utveckling av ny arena. I flera av de befintliga idrottshallarna har upprustning av inventarier och även renovering av golv, gjorts. På Österängens IP har omläggning av fotbollsplanen till konstgräs gjorts och friidrottsbanorna har fått allvädersbanor. Därmed ökar nyttjandet av en traditionsrik och centralt belägen idrottsplats.

Kommunen har fortsatt att stödja motionsevenemanget Hitta ut och deltagit i samverkansarbetena Elitidrott Uppsala och Tävlingsstaden. Vid idrottsgalan i november delades elitidrottsstipendium ut till tre stipendiater.

Uppsala kommun medverkade vid vänortsmötet i Tavastehus, Finland i maj. Åtta ungdomar från Uppsala deltog i ungdomsmötet.

Ekonomiskt utfall

	Bokslut 2012	Budget 2013	Bokslut 2013	
Nettokostnader (mnkr)	422	429	433	Verksamhetsområdet omsatte 433 miljoner kronor vilket motsvarar 4,6 procent av fullmäktiges budget. Den resurs som förbrukas fördelar sig mellan flera områden, exempel är bibliotek med 77 (80) miljoner kronor, idrotts och fritidsanläggningar med 153 (142) miljoner kronor och fritidsgårdar 36 (48) miljoner kronor.
Bibliotek	75	80	119	
Övrig kultur	120	119	153	
Idrotts- och fritidsanläggningar	154	142	36	
Fritidsgårdar	32	48	47	
Övrig fritid	41	40	77	

Årets underskott mot kommunfullmäktiges budget är 9 miljoner kronor. Underskottet beror främst på minskat antal bokningar av lokaler och anläggningar och ökade kostnader för underhåll, reparationer och städkostnader för skolidrottshallar.

Pedagogisk verksamhet

Verksamhetsområdet är kommunens enskilt största sett till kostnader och omfattar förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särsvux samt svenska för invandrare.

Viktiga händelser

I IVE 2013-2016 antog Kommunfullmäktige nio inriktningsmål som anger riktningen för den pedagogiska verksamheten. Inriktningsmålen har konkretiserats i effektmål av uppdragsnämnderna med ansvar för verksamheterna. Merparten av inriktningsmålen är helt eller delvis uppnådda. Uppsala är en attraktiv utbildningsstad med varierat utbud och inriktningar, miljöerna i förskolan och skolan är trygga och det råder noll tolerans mot mobbning och kränkande behandling. Uppsala kvalar in bland den bästa fjärdedelen vad avser resultatet för avgångselever från grundskolan men inte för gymnasieskolan. Skillnaderna i resultat mellan olika skolor inom samma skolform är fortsatt stora.

- Uppsala är en attraktiv utbildningsstad med ett varierat utbud av utbildningar på olika nivåer och med olika inriktningar.
- Uppsalas skolor arbetar aktivt med att konkretisera och levandegöra den grundläggande etik och värdegrund som det svenska samhället vilar på.
- Uppsalas skolor har ett bra samarbete med Uppsala universitet och Sveriges lantbruks universitet i syfte att nå bättre kunskapsmål.
- Förskolan och skolan är trygg och har nolltolerans mot mobbing, kränkande särbehandling och våld.
- Förväntningarna på alla elevers resultat är höga.
- De samlade resultaten i Uppsala kommuns skolor är bland de bästa i landet.
- Varje enskild skolas resultat ligger över riksgenomsnittet.
- Högsta prioritet i grundskolan har läsförståelse, skriv- och räkneinläring i åk 1-3.
- Föräldrar har god information och inblick om sina barns utveckling och behov av stöd i skolan.

Under 2013 var 88,6 procent av barn i åldern 1 till 5 år inskrivna i förskolan. Uppsalas förskolor erbjuder en variation av profiler och inriktningar. Var tredje förskoleplats tillhandahålls av en fristående förskola. Vid utgången av 2013 kunde vårdnadshavare i Uppsala välja barnomsorg för sina barn vid 190 förskolor och 35 familjedaghem.

I Uppsala kommun finns 75 grundskolor, 54 kommunala och 21 fristående. Grundsärskolorna är 14 stycken där 4 stycken är fristående. Kommunens samlade kunskapsresultat ligger över genomsnittet för riket. Efter en uppgång föregående år har kunskapsresultaten sjunkit något både för yngre och äldre elever. Värdena för det genomsnittliga meritvärdet och behörigheten till gymnasieskolan i årskurs 9 är oförändrade medan andelen elever som nått målen i alla ämnen har sjunkit. Skillnaderna i kunskapsresultat mellan olika skolor är stor.

Tre av fyra ungdomar i åldern 16 till 19 år folkbokförda i Uppsala kommun fanns i gymnasialutbildning under året. Vid utgången av 2013 fanns i kommunen 24 gymnasieskolor, 11 kommunala och 13 fristående. Därtill bedrevs gymnasiesärskola i 3 kommunala och 4 fristående skolor. Uppsalas liksom övriga landets gymnasister presterar på ungefär samma nivå som de senaste åren. Nästan en fjärdedel avslutar gymnasiet utan en fullständig

utbildning. Ännu tillhör inte Uppsala den bästa fjärdedel av landets kommuner. Den genomsnittliga betygspoängen har förbättrats något från föregående år. Under året har resultaten på yrkesprogrammet ökat men snittet är fortfarande lägre än snittet för riket. Andelen gymnasieelever med grundläggande behörighet till universitetet och högskola är på samma nivå som föregående år.

Vuxenutbildningen, gymnasial och grundläggande, bedrevs av 3 kommunala utförare och 2 utförare på entreprenad. Svenska för invandrare, SFI, utfördes i av 3 utgörare, varav en var extern. Cirka 2200 studerande deltog i kommunal vuxenutbildning och cirka 3 000 deltog i Svenska för invandrare, SFI utbildning. Kunskapsresultaten i år mycket höga inom gymnasial teoretisk vuxenutbildning med 97 procent godkända under året. För gymnasiala yrkeskurser är resultat också högt, med 89 procent godkända deltagare. Inom grundläggande vuxenutbildning när tre fjärdedelar godkända resultat.

Förskoleverksamhet

Förskolor och familjedaghem	2011	2012	2013	Riket
Barn per årsarbetare i förskolan	5,4	5,0	5,4	5,40
Antal barn per avdelning	17,2	16,8		
Andel (%) årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen	51,3	46,8	44,5	57,9
Andel (%) Föräldrar som är nöjda med den förskoleplats som barnet fått	94	94	96	
Andel (%) föräldrar som är trygga när barnet är i förskolan	97	97	97	
Föräldrars samlade upplevelse av förskolans kvalitet, (%) andel positiva	-	84	85	
Andel (%) föräldrar som upplever att förskolan anpassar sina öppettider efter behoven	-	64	64	

Nya förskolor och familjedaghem har startats

Under året har fyra nya förskolor startats: Fyrisåns förskola, Gamla Uppsala förskola, Förskolan Näktergalen och Kids2Home Lindbacken. Även två nya familjedaghem har startats: Nanny Belle och Wilma & Wilgott.

Val av förskola på lika villkor

För att möjliggöra vårdnadshavarnas val av förskola på lika villkor har kommunen avskaffat indelningen av förskolorna i upptagningsområden. Enligt de nya reglerna ska ett barn erbjudas plats i en förskola enligt vårdnadshavarnas önskemål.

Skolinspektionens uttalande

Under året har skolinspektionen genomfört tillsyn i de kommunala förskolorna. Tillsynen visade att kommunens förskolor och familjedaghem i huvudsak fungerar väl i förhållande till de områden som granskats. Skolinspektionen krävde åtgärder inom tre områden: modersmålsarbete, att motverka traditionella könsmonster, uppföljning och utvärdering av barngruppernas sammansättning och storlek. Kommunen ska återrapportera under våren 2014.

Ingripanden efter tillsyn

Skolinspektionen har ansvaret för tillsynen av de kommunala förskolorna medan kommunen har motsvarande ansvar för de fristående förskolorna. Årets tillsyn resulterade i återkallat godkännande för en förskola, vilken sedan lades ned den 30 juni 2013. Vid årets tillsyn utfärdades nio förelägganden gentemot huvudmän för fristående förskolor på grund av brister. Den vanligaste orsaken har varit att en förskolechef som uppfyllt skollagens krav saknats.

Ny modell för likvärdighet

Under året har en ny strukturersättningsmodell införts för förskolan. Modellen bygger på de socioekonomiska faktorerna som andel barn med föräldrar som har kort utbildning och andel barn med utländsk bakgrund som kommer från länder med lågt eller medellågt Human Development Index. Strukturersättningen ska kompensera för förskolornas organisering av verksamheten för de grupper som statistiskt sett har svårare att nå målen. Strukturersättningen är ett sätt för kommunen att skapa likvärdiga förutsättningar för barn.

Likvärdighet och delaktighet i förskolan

I årets uppföljning gällande förskoleverksamheten uppgav 87 procent av föräldrarna att det märks att deras barn är lika mycket värda på sin förskola. 81 procent av föräldrarna uppgav att de får bra information om hur deras barn utvecklas på förskolan.

Förskolan lägger grunden för det fortsatta lärandet.

Det är i förskolan som grunderna läggs för barnens fortsatta lärande, det är därför viktigt att barn upplever att personalen tror på deras förmåga att lära samt att de uppmuntras att lära sig nya saker. Årets uppföljning visade att många föräldrar (88 procent) anser att personalen på barnets förskola förväntar sig att deras barn kan lära sig nya saker.

Uppsalas förskolor jämfört med riket

Nyckeltalen visar att Uppsala kommun lägger mer pengar per barn i förskolan än genomsnittet i riket. Dock läggs en lägre andel på personal, 89 390 kr i Uppsala och 91 078 kr i riket. Andelen barn per årsarbetare ligger i linje med övriga landet medan servicegraden, det vill säga andel barn som är inskrivna, är lägre. Uppsala har en lägre andel högskoleutbildad personal än riket. Andelen barn i fristående förskolor är högre i Uppsala än i riket.

Ekonomiskt utfall

	Bokslut 2012	Budget 2013	Bokslut 2013	Avvikelse Bokslut- Budget	Nettokostnaderna för förskoleverksamheten var drygt 2 miljoner kronor högre än kommunfullmäktiges budget och 42 mnr högre än 2012. Kostnaderna för vårdnadsbidraget uppgick till knappt 9 miljoner kronor, vilket är i linje med vad kommunfullmäktige hade budgeterat. I genomsnitt fick 240 barn vårdnadsbidrag, vilket är 20 fler än föregående år.
Nettokostnader (mnr)	1 230	1 270	1 272	2	
Antal inskrivna barn	10 905	11 218	11 138	-80	
Nettokostnad per inskrivet barn (tkr)	112	112	113	1	

Årets nettokostnader inkluderar en extra ersättning på totalt 6 mnr som utgick till förskolor som kunde ta emot ytterligare barn i syfte att uppnå fullbehovstäckning. Det tillkom även ytterligare kostnader för omsorg på obekvämt arbetstid till följd av ett tidigare beslut från barn- och ungdomsnämnden som underlättade för föräldrar med behov av barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Under året blev nio nya förskolor godkända varav tre har startats. Dessa är Fyrisåns förskola, Gamla Uppsala förskola och förskolan Nektargalen. Därtill blev tre nya enheter för annan pedagogisk omsorg godkända, varav två startade under året.

Antalet barn i förskoleverksamhet uppgick till 11 138 och var därmed lägre än beräknat i budget. Andelen barn 1 till 5 år inskrivna i förskoleverksamhet uppgick till knappt 88,6 procent, jämfört med de 89,0 procent som kommunfullmäktige budgeterat.

	Bokslut 2012	Bokslut 2013	För- ändring	
Antal inskrivna barn omräknat till heltid	9 160	9 356	196	Antalet barn inskrivna i förskolan var 80 färre än beräknat. Jämfört med 2012 ökade antalet barn med 233 men räknat i heltidsplatser var förändringen endast 196 nya platser. De nya platserna tillkom i både kommunala och fristående förskolor. Personaltätheten uppgick i genomsnitt till 5,9 barn per årsarbetare i de kommunala förskolorna och 4,5 i de fristående förskolorna. År 2012 var personaltätheten något lägre; 5,4 barn per årsarbetare i kommunala och 4,3 i enskilda förskolor. Antalet barn per avdelning uppgick i genomsnitt till 17,2 i kommunala förskolor och 16,5 i enskilda förskolor. År 2012 uppgick antalet barn per grupper till 17,3 i kommunala och 15,8 i enskilda förskolor. Jämfört med 2012 är det i genomsnitt fler barn i avdelningarna i de enskilda förskolorna.
Nettokostnader per heltidsbarn (tkr)	133	135	2	
Andel barn i enskild regi (%)	31,3	31,9	0,6	
Nettokostnader per hel-tidsbarn i egen regi (tkr)	127	130	3	
Servicegrad (%)	87,8	88,6	0,8	

Skolverksamhet för 6 – 15 år

Grundskola	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	Riket 2012/ 2013
Andel som nått kravnivån i alla delprov i nationella prov i åk 3 i svenska och matematik (%)	78	78	76	70
Andel elever med sammanvägt provbetyg A-E (%) i svenska, matematik, engelska i nationella prov åk i åk 6	-	-	96	94
Genomsnittligt meritvärde åk 9	216,9	221,1	221,5	213,1
Genomsnittligt meritvärde i åk 9, flickor	227,3	230,6	231,5	224,3
Genomsnittligt meritvärde i åk 9, pojkar	207,3	212,0	212,1	202,4
Andel (%) elever som uppnått målen i samtliga ämnen åk 9, andel	79,8	81,4	78,7	77,0
Andel (%) elever behöriga till yrkesförberedande program (%)	90,3	90,3	90,0	87,6
Andel (%) elever behöriga till estetiskt program (%)	89,1	89,4	91,1	86,5
Andel (%) elever behöriga till högskoleförberedande Ekonom, humanistiska och samhällsvetenskapsprogram	88,3	88,2	87,0	84,8
Andel (%) elever behöriga till högskoleförberedande naturvetenskapligt och tekniskt program	85,3	86,4	84,4	83,2

Uppsala förbättrade sin ranking

Uppsalas samlade resultat har placerats sig bland de högsta 25 procenten av kommunerna, vilket är en klar förbättring från föregående år. Uppsala förbättrade sin ranking från plats 86 till 62 av landets 290 kommuner. Uppsalas resultat ligger över riksgenomsnittet inom samtliga områden förutom när det gäller elevernas syn på skolan och undervisningen i åk 5.

Sjunkande kunskapsresultat

Trots den förbättrade rankingen har det genomsnittliga meritvärdet och behörigheten till gymnasieskolan i åk 9 inte förändrats och andelen elever som nått målen i alla ämnen har sjunkit något.

Stor resultatvariation mellan skolor.

I Uppsalas är variationen i 9 fortsatt stor. I skolåret 2012/2013 uppnådde samtliga elever i skolan med det högsta resultatet målen i alla ämnen, medan i skolan med det lägsta resultatet var endast 48 procent som uppnådde målen i alla ämnen.

Delaktighet skapar lust att lära

Årets uppföljning pekar på att elevers lust att lära i skolår 5 har ökat markant efter en nedgång förra året. Resultatet för årskurs 8 är i stort sett oförändrat. Uppföljningen visade att elever som upplever hög delaktighet i mycket högre grad upplever lust att lära än övriga elever.

Tydliga mål behövs

För att få reda på sarskoleelevernas uppfattningar om skolan har intervjuer¹ genomförts med eleverna. Genomgående är att eleverna uppger att de inte vet vad som krävs för att nå målen. Majoriteten av de intervjuade eleverna i grundsarskolan anser emellertid att betyg är både viktigt och roligt.

Fritidsverksamhet

Deltagandet i fritidsklubbarna varierar mellan stadsdelarna, från 6 procent i Gottsunda till 21 procent av invånarna i Gränby. I genomsnitt är 40 procent av den tillgängliga öppettiden i fritidsgårdarna förlagd till helger. Tillgängligheten har förbättrats jämfört med 2012 om man ser till alla fritidsgårdar. Öppettiderna på helgerna utgör mellan 29 och 57 procent och varierar utifrån befolkningsunderlag och storlek. En ny fritidsklubb kommer att öppna i södra Gottsunda 2014.

Skolinspektionens utlåtande

Under året har skolinspektionen genomfört inspektion i grundskolor, grundsarskolor och fritidshem. Granskningen av skolornas måluppfyllelse, likabehandlingsarbete samt styrning och ledning gav viss kritik. Bland annat ställdes krav på förbättringar inom: styrning och ledning, utveckling av ledarskapet, systematisk uppföljning av utbildningen, elevers möjlighet till inflytande, planer för kränkande behandling, kuratorer för åk 1-6, studie och yrkesvägledare för åk 1-8. När det gäller fritidsverksamheten ställer skolinspektionen krav på att man ser över sammansättning, barnstorlekar samt adekvat utbildning hos personalen. Kommunen ska redovisa åtgärder under våren 2014.

Ekonomiskt utfall

	Bokslut 2012	Budget 2013	Bokslut 2013	Avvikelse bokslut budget
Nettokostnader (mnkr)	1 878	1 966	1 951	-14

De samlade nettokostnaderna för skolbarnsomsorg, förskola och grundskola var 5 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges

budget på 1 879 miljoner kronor. Jämfört med 2012 ökade nettokostnaderna för dessa verksamheter med 76 miljoner kronor eller 4 procent. För verksamheten i grundsarskola uppgick nettokostnaderna 87 miljoner kronor och blev därmed 8 miljoner kronor lägre än vad kommunfullmäktige beräknat.

För tredje året i rad ökade antalet barn i grundskolan i linje med den demografiska utvecklingen. I grundsarskola är utvecklingen den motsatta då elevtalet fortsätter att minska, främst till följd av en utveckling som pågår sedan 2008 då elever i sarskoleklass började skrivas ut på begäran av sina föräldrar.

¹ Rapport Uppföljning av pedagogisk verksamhet inom sarskolan i Uppsala kommun 2013.

Fler elever i fristående skolor

Antalet elever i grundskola och förskoleklass ökade med drygt 500 elever, motsvarande 2,6 procent. En ökningstakt som enligt befolkningsprognosen från mars 2013 att hålla i sig de närmaste fem åren. Andelen elever i de fristående skolorna fortsätter att öka, 90 procent av årets ökning tillgodosågs av de fristående skolorna.

	Bokslut 2012	Bokslut 2013	För- ändring
<i>Antal elever (genomsnitt under året)</i>			
Skolbarnsomsorg	7 323	7 994	671
Förskoleklass	2 190	2 286	96
Grundskola	17 640	18 056	416
Grundskola	177	167	-10
6-15 år exkl grundskola	19 830	20 342	512
Andel elever i fristående grundskola	18%	20%	2%
<i>Nettokostnader (tkr) per elev</i>			
6-15 år exkl grundskola	91	92	1
Grundskola	457	467	10

Under året var 91,1 procent av eleverna i åldern 6-9 år inskrivna i skolbarnsomsorgen, en väsentlig ökning från 84,6 procent 2012. Ett beslut från barn- och ungdomsnämndens att tillåta barn till arbetslösa och föräldralediga ta del av verksamheten ligger bakom ökningen. Beslutet medförde en nettokostnadsökning med cirka 10 miljoner kronor.

Nettokostnaden per elev i grundskolan, inklusive förskoleklass och skolbarnsomsorg, uppgick i genomsnitt till drygt 92 000 kronor, vilket är 1,6 procent högre än 2012. Mellan 2011 och 2012 ökade nettokostnaderna med 1,0 procent där en tredjedel av kostnadsökningen beror på att en större andel barn tar del av skolbarnsomsorgen.

Nettokostnaden per elev i grundskolan uppgick till drygt 467 000 kronor, vilket är 2,1 procent högre än 2012. Detta är ett trendbrott från kostnadsökningen de senaste två åren på 17,6 respektive 10,9 procent. Trendbrottet kan förklaras av att elevtappet i grundskolan börjar plana ut. Minskningen har ägt rum bland elever i särskoleklass, medan elever i träningsklasser var i stort sett oförändrat. Detta innebär en högre genomsnittlig kostnad per elev då elever i träningsklasser har större behov än elever i särskoleklasser.

Gymnasieskola inklusive gymnasiesärskola

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	Riket 2012/ 2013
Gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning				
Andel (%) gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 3 år	68	67	73	78
Andel (%) gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 3 år	Rank 284	Rank 235	Rank 262	
Andel (%) gymnasieelever som gått över till universitet/högskola direkt efter avslutad gymnasieutbildning	40	37	38	17
Övergång till högskolan inom 3 år efter avslutad utbildning i gymnasieskola (%)	61	61	61	42
Andel (%) invånare 20 år med grundläggande behörighet till universitet och högskola.	69	71	71	64
Andel (%) sökande till gymnasieskolan intagna på 1:a handsval.	92	93	92	86
Andel (%) elever inom yrkesinriktad vuxenutbildning som arbetar eller studerar sex månader efter avslutad utbildning	-	75	83	-
Andel (%) elever som arbetar eller studerar (ej SFI) sex månader efter avslutad SFI, exkl. "masterstudenter"	-	64	72	-
Andel (%) godkända betyg på grundläggande nivå inom Komvux	-	86	80	88
Andel (%) godkända betyg på gymnasial nivå inom Komvux	-	90	84	88

Sämre rankning trots något förbättrat resultat

Under året har Uppsala tappat 27 placeringar med hänsyn till andelen gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom tre år samtidigt som andelen som fullföljt utbildningen inom tre år har ökat med 6 procentenheter. En större andel elever som läser på högskoleförberedande program fullföljer sin utbildning inom tre år (74 procent) än elever på yrkesprogram (54 procent). Uppsala ligger högre än riket beträffande andel av befolkning som har grundläggande behörighet till universitetet och högskola vid 20 års ålder.

För att förhindra att unga långvarigt hamnar utanför arbete eller studier krävs insatser på både individ- och strukturnivå. Kommunen erbjuder flexibla utbildningar utifrån individens önskemål, behov och förutsättningar, i syfte att minska byten och avbrott. Andel nya elever på första gymnasieåret som avbryter studier eller byter inriktning har minskat med en procent i jämförelse med 2010.

Allt färre väljer yrkesprogram

För att locka fler till yrkesprogrammen har elever garanterats möjlighet att läsa in grundläggande högskolebehörighet, även särskild behörighet, oberoende av vilket program de väljer.

Uppföljningsresultat

Årets uppföljning visar att elevernas lust att lära har minskat. Även elevernas upplevelse gällande lärarnas förväntningar på eleverna samt att alla är lika värda har minskat jämfört med föregående år. Majoriteten av gymnasieeleverna i åk 2 uppger att de känner sig trygga i skolan. Det är ett resultat som legat konstant under de senaste åren.

Uttalande från Skolinspektionen

Under året har Skolinspektionen genomfört tillsyn inom gymnasieverksamheten inklusive gymnasiesärskolan. Krav har ställts på förbättring inom områdena: kompetensutveckling av personalen, bland annat speciallärare inom sarskolan, utveckling av systematiskt kvalitetsarbete för planering och uppföljning av utbildning samt åtgärdsprogram utifrån elevers behov.

Brister i arbetet mot kränkande behandling

Även om fler elever uppger att de medverkar i skolans arbete med likabehandlingsplaner uppfyller verksamheten ännu inte författningarnas krav. Skolinspektionen anser detta och påtalar brister inom arbetet mot kränkande behandling. Bland annat är värdegrundsarbetet viktigt för att påverka de normer som råder i verksamheten. Bristerna kommer att åtgärdas utifrån inspektionens beslut. Kommunen ska redovisa åtgärder och resultat under våren 2014.

En reformerad gymnasiesärskola

Riksdagen beslutade 2012 om ändringar i skollagen för gymnasiesärskolan och hösten 2013 infördes den nya gymnasiesärskolan med nya program och kursplaner samt ett nytt betygssystem. Kommunens programutbud för 2013 innehöll de nio nya nationella programmen och det individuella programmet.

Arbetet mot kränkande behandling ses över

Inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning uppgav 29 procent att de deltar i skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Över hälften angav att de inte vet om de deltagit i likabehandlingsarbetet. Skolinspektionen har kritiserat de planer som finns för kränkande behandling för vuxenutbildningen i Uppsala kommun. Under 2014 kommer

aktuella planer mot kränkande behandling/likabehandlingsplaner ses över och återkopplas till berörda skolor.

En väg in i arbetsmarknaden

Navets nya organisation sjuösattes under första halvåret. Navet består av tre delar: Navet utbildning, kompetens och arbetsmarknad. Medborgare som söker sig till studier eller har behov av arbetsmarknadsinsatser har därmed en tydligare motpart att vända sig till. Navet syftar till att underlätta för medborgaren att gå vidare i sin utveckling mot arbete eller studier och samtidigt uppnå samordningsvinster inom organisationen.

Nya utförare ska öka flexibiliteten och valfriheten

Under året har innovationsupphandling inom utbildning i svenska för invandrare genomförts. Syftet är att öka flexibiliteten och valfriheten samt att förkorta studietiden för den studerande. Upphandlingen resulterade i flera nya utbildningsanordnare. I dagsläget finns 10 verksamma utbildningsanordnare inom i svenska för invandrare i Uppsala kommun

Ekonomiskt utfall

	Bokslut 2012	Budget 2013	Bokslut 2013	Avvikelse Bokslut- Budget	
Nettokostnader (mnr)	928	909	870	-39	För gymnasieskola, gymnasiesärskola och kommunal vuxenutbildning redovisar utbildnings- och
Varav:					arbetsmarknadsnämnden ett
Gymnasieskola	730	720	688	-32	samlat överskott på 39 miljoner
Gymnasiesärskola	66	64	55	-9	kronor. Både gymnasieskola och
Kommunal					gymnasiesärskola redovisar
vuxenutbildning	132	125	127	2	

överskott, 32 respektive 9 miljoner kronor. Överskotten förklaras främst av att antalet elever i båda skolformerna blev lägre än beräknat i kommunfullmäktiges budget. Jämfört med 2012 minskade nettokostnaderna för gymnasieskola, främst till följd av den demografiska utvecklingen som innebär att antalet ungdomar i åldern 16 – 19 år fortsätter att minska. Elevminskningen i gymnasiesärskola beror delvis på att sarskoleelever nuförtiden kan gå ett tionde och ett elfte skolår inom grundsärskolans regi.

Nettokostnaderna för kommunal vuxenutbildning var 2 miljoner kronor högre än budgeterat. Nettokostnaderna för gymnasial vuxenutbildning och Svenska för invandrare var 8 respektive 20 procent högre än det utbildning och arbetsmarknadsnämnden hade budgeterat. Jämfört med 2012 blev dock nettokostnaderna för gymnasial vuxenutbildning 10 miljoner kronor eller 12 procent högre.

	Bokslut 2012	Budget 2013	Bokslut 2013	Avvikelse Bokslut- Budget	
<i>Antal elever (genomsnitt under året) i:</i>					
Gymnasieskola	7 261	7 016	6 814	-202	Antalet elever i gymnasieskola minskade med 6 procent, merparten till följd av den demografiska utvecklingen, en trend som fortsätter de närmaste två åren. En mindre del av elevminskningen beror på att en lägre andel ungdomar 16 till 19 år fanns i gymnasial utbildning än vad som beräknats i kommunfullmäktiges budget.
Gymnasiesärskola	177	180	136	-44	
Andel elever i fristående gymnasieskola (%)	23,8	-	21,6	-	
Andel 16-19 år i gymnasial utbildning (%)	76,2	77,0	74,6	-2,4	
<i>Nettokostnad per elev (tkr)</i>					
Gymnasieskola	101	103	101	-2	
Gymnasiesärskola	372	357	406	49	

Detta förhållande är huvudförklaringen till det positiva resultatet inom gymnasieskolan.

Vid sidan av ett avtagande elevtal finns det ett antal andra förklaringar till gymnasieskolans positiva resultat. Till dessa kan räknas att ett antal lektorstjänster inte tillsats i beräknad omfattning samt att personalen på uppdragskontoret har minskat. Därtill blev kostnaderna till skola för hållbarutveckling, entreprenörskap och utslussning av elever med särskilda behov lägre än budgeterat.

Allt färre elever i gymnasiesärskolan

Antalet elever i gymnasiesärskolan blev en fjärdedel lägre än beräknat. Förutom möjligheten att vara kvar i grundsärskolan ett tionde och ett elfte år har den obligatoriska utredningen av alla grundsärskoleelever inför övergången till gymnasiesärskola indirekt bidragit till att minska antalet elever i gymnasiesärskolan. Detta beror på att utredningen resulterar i att en del elever skrivs ut från särskolan. Rätten att söka till introduktionsprogrammet på gymnasieskolan som tillkommit i den nya skollagen har också lett till färre elever i gymnasiesärskolan.

Vård och omsorg

Området utgörs av det kommunala ansvaret för barn och unga, vuxna med funktionsnedsättning, äldre samt människor som saknar egen försörjning. Från och med 2011 trädde en ny organisation i kraft inom Uppsala kommun, med det nya kontoret för hälsa, vård och omsorg. Kontoret bildades efter sammanläggning av det tidigare äldrekontoret och kontoret för vuxna med funktionshinder. Den nya organisationen erbjuder bättre förutsättningar till samordning av kompetens och resurser samt ökat fokus på individen och dennes behov snarare än åldersgruppsstillhörighet.

Viktiga händelser

En stor utmaning inför framtiden är den ökande andelen äldre i samhället. Kommunen arbetar förebyggande för att behov av vård- och omsorg ska komma allt högre i åldrarna. Men ökade krav på förebyggande insatser, tillgänglighet och adekvata boendeformer måste ställas. För att kunna tillgodose behov inom framför allt hemvård och öppna förebyggande insatser kommer det att krävas ytterligare resurser och verksamheter. Samtidigt kommer samverkan med landstinget, andra myndigheter och ideella sektorn bli än mer viktig för att även i fortsättningen kunna erbjuda välfärdstjänster till hög kvalitet.

Merparten av kommunfullmäktiges inriktningsmål för verksamheterna för vård och omsorg har konkretiserats i effektmål och har följts upp under året. Det förebyggande arbetet har förstärkts med ett drogpolitiskt program och samarbetet med landstinget är välfungerande. Personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning upplever en hög livskvalitet och nämnderna har uppnått sina effektmål vad gäller antalet anhöriga som använder sig av anhörigstödet. Personer med försörjningsstöd till följd av arbetshinder och sociala eller språkliga skäl har fått insatser bland annat rehabilitering och anställning i välfärdsjobb. Måluppfyllelsen är emellertid svår att bedöma för merparten av effektmålen då de flesta indikatorer saknar aktuella värden.

- Valfrihet och mångfald tillgodoser äldres önskemål när det gäller service och boende.
- Uppsala kommun och Landstinget i Uppsala län har ett väl fungerande samarbete med individen i centrum avseende vård och omsorg.
- Matkvalitet är en del av god livskvalitet som utvecklas kontinuerligt.
- Institutionsplaceringar fortsätter att minska bland barn och unga genom tidig upptäckt och med förebyggande åtgärder.
- Det förebyggande arbetet fokuseras på barn och unga i riskzonen för sociala problem.
- Uppsala kommun är ledande i frågor som gäller kvinnofrid.
- Vården och omsorgen är hälsofokuserad och tillvaratar det friska med förebyggande insatser.
- Människor som är utsatta för våld och hot får adekvat stöd.
- Personer som brukar våld får behandling.
- Personer som får försörjningsstöd eller har introduktionsersättning får omgående kontakt med arbetsmarknaden.
- Personer med psykiskt och fysisk funktionsnedsättning upplever en hög livskvalitet.
- Överförmyndarverksamheten är av hög kvalitet och brukarna är nöjda.

Kommunens insatser ska riktas till de arbetslösa som inte får insatser genom Arbetsförmedlingen eller studerar. Totalt har 3 158 personer fått försörjningsstöd på grund av arbetslöshet, fördelat på 1 760 kvinnor och 1 395 män. Mer än 50 procent har haft bistånd i tre månader eller mindre och 908 personer har anvisats till Navet. Barnfamiljer prioriteras och kommunen erbjuder välfärdsjobb till föräldrar med långvarigt försörjningsstödmottagande.

Två tredjedelar av de arbetslösa står långt från en anställning och de består till stor del av personer med högst förgymnasial utbildning, personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, utrikes födda och äldre arbetslösa mellan 55 och 64 år.

Under de senaste åren har antalet personer med funktionsnedsättning i åldersgruppen ökat i högre takt än befolkningsutvecklingen i övrigt. Utvecklingen tenderar att fortsätta då allt fler personer drabbas av psykisk ohälsa och att allt fler personer med funktionsnedsättning kan få ett längre liv med hjälp av den medicinska utvecklingen och tekniska hjälpmedel. Detta ställer höga krav på den strategiska planeringen och förebyggande insatser för att tidigt tillgodose behov och förväntningar hos målgruppen.

Situationen på bostadsmarknaden och bristande tillgång på boendelösningar gör det nödvändigt att verka för att utveckla nya boendelösningar inom socialpsykiatrin. I december 2012 antog kommunen en boendeplan där en omfattande utbyggnad av boendeformer inom bland annat social-psykiatrin fastställs.

Barn och ungdomar, 0-20 år

	2010	2011	2012	Liknande kommuner 2012 (IFO)	Alla kommuner 2012 (ovägt medel)
Invånare 0-20 år placerade i institution eller familjehem, antal/1000	8,6	8,8	8,8	7,9	11,8
Nettokostnad barn och ungdomsvård, kr/inv	1 962	2 059	2 092	1 789	1 384
Kostnad familjehems- och institutionsvård barn och unga, kr/inv 0-20 år	5 428	5 549	5 426	4 752	4 683
Kostnad öppna insatser barn och unga, kr/inv 0-20 år	3 109	3 340	3 636	2 899	1 802
Kostnad/vårddygn för familjehemsvård av barn och unga 0-20 år, kr (genomsnitt)	1 272	1 264	1 302	1 160	1 331
Kostnad/vårddygn för institutionsvård av barn och unga 0-20 år, kr (genomsnitt)	2 545	2 074	2 389	3 634	4 795

Funktionshinder barn och ungdom

Under året fick cirka 600 barn och ungdomar med funktionsnedsättning insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Cirka 100 barn och ungdomar fick insatser enligt SoL och HSL i ordinärt boende medan fem var inskrivna i HVB-hem.

Inom ramen för barn och ungdomsvården fick genomsnitt cirka 280 barn och ungdomar någon placering i HVB-hem eller familjehem under året. Cirka 1 700 barn och ungdomar någon insats inom strukturerad öppen vård. Därtill tillkommer de barn och ungdomar som kontaktar kommunens råd och stöd verksamhet.

Fortsatt lediga platser

Under året har ett sviktande underlag av boende på korttidshem för barn och ungdomar med funktionshinder enligt LSS inneburit att det inte har varit full beläggning. Detta resulterade i en översyn av verksamheten i syfte att bättre utnyttja lokaler och personal. Kajans fritidshem för korttidstillsyn för ungdom över 12 år startade hösten 2012 som en följd av översynen.

Likvärdighet i bedömningen eftersträvs

Riktlinjerna för bedömning av insatser barn och ungdomar med funktionsnedsättning har reviderats utifrån gällande rättspraxis. Syftet är att skapa enhetlighet i synsätt och bedömningar och i förekommande fall ange en ambitionsnivå för insatser riktade till barn och ungdomar.

Bättre omdöme om socialtjänstens myndighetsorganisation

Under året genomfördes en brukarundersökning som visade att 75 procent av barnen som har haft kontakt med socialtjänstens myndighetsorganisation är nöjda med bemötandet i svar på frågan om hur personalen bemöter ungdomarna. Det är en markant förbättring jämfört med 2009 då endast 47 procent var nöjda med bemötandet då de svarade på frågan hur de upplever att personalen behandlar ungdomarna.

Bra betyg till råd- och stödverksamhet

Kommunen har ett omfattande utbud av råd- och stödinsatser för att möta barn, ungdomar 0-20 år och deras familjers behov av stöd i ett tidigt skede. Detta är en långsiktig förutsättning för att antalet placeringar utanför det egna hemmet ska minska. Under året har det genomförts 4 282 råd- och stödinsatser. En brukarundersökning visar att 96 procent av dem som kommer i kontakt med de olika råd- och stödenheterna är nöjda med bemötandet.

Mer likvärdig handläggning

Inrättandet av mottagningsenheten för handläggning av alla inkomna anmälningar som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa har lett till att beslut om utredning eller ej inom lagstadgad tid har stigit från 44 procent 2012 till 57 procent 2013. Ett annat syfte med mottagningsenheten är att öka likvärdigheten i bedömningen av de anmälningarna.

Åtgärder för kortare utredningstider

Utredningstid i antal dagar från påbörjad till avslutad utredning inom barn- och ungdomsvård 0-20 år något längre i Uppsala än i andra kommuner. År 2013 var det 55 procent av utredningarna som avslutades inom föreskriven tid, det vill säga fyra månader. Detta är en ökning med fem procent från 2012. Förändringsarbete har påbörjats under året för att förkorta utredningstiderna, bland annat en översyn av handläggningsrutinerna. Detta gav ett omedelbart resultat även i förkortad tid även om det behövs ytterligare förbättringar fram över.

Hjälp på hemmaplan.

Under hösten 2013 startades projektet Katamaran. Projektets ska via ett särskilt team med specialistkompetens ge barn och ungdomar med sammansatt psykosocial beteendeproblematik hjälp på hemmaplan

Samordning för bättre stöd

En bra och förenklad samordning mellan olika huvudmän krävs för att kunna ge adekvat stöd och hjälp för familjerna och barnen så att de kan få sina behov tillgodosedda. Under året har 167 insatser i form av samordnad individuell plan (SIP) genomförts i kommunen.

Fritidspeng till ekonomiskt utsatta barn

En ändring föreslås inom socialtjänstlagen som ger barn i hushåll som uppstår försörjningsstöd under minst sex månader rätt till fritidspeng för att kunna delta i regelbunden och ledarledd fritidsaktivitet. Eftersom kommunen redan idag beviljar av eget initiativ utifrån ett barnperspektiv stöd till barn som deltar i exempelvis fritidsaktiviteter och lägerverksamhet är det svårt att bedöma i vilken mån regeringens förslag medför ökade kostnader. Uppsala har

något högre andel barn (3 procent) som lever i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med andra liknande kommuner (2,7 procent).

Fler får insatser mot skolk

Långvarig ogiltig skolfrånvaro är en viktig varningssignal att barn och ungdomar riskerar att hamna i riskzon för sociala problem. Ofta finns det en bakomliggande social problematik som orsakar frånvaron. Under året har 25 elever fått en insats genom en metod, Elever i skolan (ELIS), där skola och socialtjänst gör en gemensam insats för att få tillbaka eleverna i skolan, en tredubbling jämfört med förra året. Uppföljning visar att elever som har fått insatsen i genomsnitt har ökat sin närvaro med 50 procent.

Ekonomiskt utfall, barn och ungdomar 0 – 20 år

	Bokslut 2012	Budget 2013	Bokslut 2013	Avvikelse Bokslut- Budget
Nettokostnader (mnkr)	598	594	606	12
Varav:				
Vård och omsorg om funktionshindrade	162	161	153	-8
Individ- och familjeomsorg	427	425	444	20
Familjerätt	9	8	8	0

De samlade nettokostnaderna för vård och omsorg om barn och ungdomar 0-20 år uppgick till 606 miljoner kronor och blev därmed 12 miljoner kronor högre än kommunfullmäktiges budget. Barn och ungdomsvård inom individ- och familjeomsorg svarar

för hela underskottet då nettokostnaderna för verksamheten överskred budget med 20 miljoner kronor. Samtidigt blev nettokostnaderna för vård- och omsorg om funktionshindrade för 0-20 år, både enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), 8 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktige beräknat.

Insatser enligt LSS och LASS

Insatserna enligt LSS svarar för drygt 90 procent av nettokostnaderna för vård och omsorg av barn och ungdom 0-20 år med funktionsnedsättning. Insatserna enligt SoL svarar för resterande andel och omfattar insatser i både ordinärt boende och HVB-hem. De samlade nettokostnaderna för vård och omsorg om barn och ungdom med funktionsnedsättning har minskat med 5,5 procent jämfört med 2012.

	Bokslut 2012	Bokslut 2013	För- ändring
<i>Antal vårdtagare</i>			
Boende	16	12	-3
Personlig assistans	84	91	7
Övriga insatser	707	467	-241
<i>Nettokostnad per vårdtagare (tkr)</i>			
Boende	2 234	2 180	-55
Personlig assistans	323	354	31
Övriga insatser	117	175	58

Den största kostnadsminskningen ägde rum inom LSS-boende och HVB-hemmen och beror på att det är färre barn som var placerade i dessa boenden. Därtill har kostnaderna för placeringar på HVB-hemmen Rosenhill och Eksätra mer än halverats till följd av ett beslut från barn- och ungdomsnämnden om att enbart bära kostnader för nämndens egna placeringar. Tidigare delade barn och ungdomsnämnden

och socialnämnden för barn och unga på kostnaderna för samtliga placeringar vid Rosenhill och Eksätra. Samtidigt fick fler barn och ungdomar personlig assistans och övriga insatser såsom ledsagarservice, kontaktperson, avlösarservice i hemmet och korttidsvistelse utanför hemmet.

Fortsatt ökande kostnader

	Bokslut 2012	Bokslut 2013	För- ändring
<i>Antal vårddygn</i>			
Institutionsvård	32 722	31 671	-1 051
Familjehemsvård	67 793	71 546	3 753
Strukturerad öppenvård, antal vårdtagare	1 772	1 683	-89
<i>Nettokostnader per vårddygn (kr)</i>			
Institutionsvård	4 847	4 911	64
Familjehemsvård	1 447	1 424	-23
Strukturerad öppenvård per vårdtagare	72 643	85 015	12 373

Jämfört med 2012 ökade nettokostnaderna för barn- och ungdomsvården med 17 miljoner kronor eller 4,0 procent. Merparten av kostnadsökningen, drygt 14 miljoner kronor, beror på att fler barn och ungdomar fick insatser inom strukturerad öppenvård. Till dessa

insatser räknas boende med stöd och intensiv hemmabaserad familjebehandling (IHF). Den senare är en paketslösning som i allt större utsträckning används för att undvika institutionsplacering. De ökande kostnaderna för öppenvårdsinsatserna motiverar emellertid socialnämnden för barn och unga att fortsätta arbetet med att se över kostnaderna.

Svårigheterna att rekrytera traditionella familjehem svarar för den fortsatta trenden med ökande antal placeringar i konsulentstödda familjehem. Jämfört med 2012 ökade kostnaderna för de konsulentstödda familjehemmen med 7,0 procent. En upphandlingsprocess av konsulentstödda familjehem påbörjades under året och förväntas pressa ner kostnaderna. Samtidigt kommer den pågående översynen av familjehemsvården att fortsätter under 2014.

Under året minskade antalet vårddygn på institution/HVB-hem med 3,2 procent och de totala kostnaderna för institutionsvården med 1,9 procent. Enligt socialnämnden för barn och unga är denna utveckling ett resultat av tydliga och väl fungerande riktlinjer. Den pågående gemensamma upphandlingen av HVB-hem för kommunerna i Uppsala län förväntas dessutom sänka dygnspriserna framöver.

Vuxna 21-64 år

	2010	2011	2012	Liknande kommuner 2012 (IFO)	Alla kommuner 2012 (ovägt medel)
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%)	4,1	4,2	4,1	5,6	4,0
Unga vuxna med ekonomiskt bistånd, andel (%)	5,9	5,7	5,7	8,4	8,9
Vuxna biståndsmottagare med försörjningshinder på grund av arbetslöshet, andel (%)	39,7	40,8	39,7	43,9	48,0
Vuxna biståndsmottagare med försörjningshinder på grund av sjukdom och ohälsa, andel (%)	12,4	11,6	13	11,4	14,0
Vuxna biståndsmottagare med försörjningshinder på grund av sociala skäl, andel (%)	13,5	12,2	13,7	15,1	7,7
Vuxna biståndsmottagare med mycket långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	22,2	22,9	25,4	27,7	15,9
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	35,3	38,5	42,1	42,7	27,8
Nettokostnad ekonomiskt bistånd, kr/invånare	1 438	1 472	1 511	1 762	1 044
Nettokostnad missbrukarvård totalt för vuxna, kr/invånare	514	520	479	682	437
Nettokostnad för insatser enligt LSS kr/invånare	4 029	4 256	4 452	4 315	4 043
Nettokostnad funktionshindrade enligt SoL och HSL totalt, kr/invånare	1 095	1 488	1 606	1 010	901

Insatser för funktionsnedsatta

Antalet personer som medverkat i sysselsättning vid träffpunktverksamheter har ökat med ca 100 personer sedan 2012. Det finns också ett fåtal personer som lämnat daglig verksamhet för anställning och studier. Trots att antalet är litet är det en viktig positiv utveckling.

Ett närvårdsteam för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning har startat. Det är ett samarbete mellan kommunen och Landstinget och ger individuellt stöd till enskilda personer och deras anhöriga.

Vuxna i behov av stöd

Socialstyrelsen kräver numera att ett myndighetsbeslut ska föreligga vid stöd från Resurscentrum för våld i nära relationer (Siri och Nexus). För närvarande utreds olika alternativ för att finna ett arbetssätt och organisation som uppfyller både Socialstyrelsens krav och önskemålet om att fortsätta erbjuda råd- och stödinsatser utan biståndsbeslut. Detta för att myndighetsutövningen inte ska bli ett hinder för våldsutsatta att söka stöd och skydd.

Försörjningsstöd och bostadssituationen

En ändring i socialtjänstlagen infördes 1 juli 2013, som innebär ekonomisk jobbstimulans för försörjningsstödmottagare. Den som har fått bistånd i minst sex månader på grund av arbetslöshet och får en anställning, men trots detta inte är självförsörjande, får behålla 25 procent av sin nettoinkomst utan att detta avräknas försörjningsstödet. Det har medfört ökade kostnader för utbetalt bistånd på knappt en miljon kronor.

Kommunen har tidigare tagit beslut om bistånd till bostadssocialt kontrakt först när det funnits en lägenhet att flytta in i. Istället har kommunen lämnat ett förhandsbesked. Inspektionen för vård och omsorg har vid en granskning i Uppsala kommun påtalat att beslut måste fattas i samband med att utredningen om biståndet genomförs. Konsekvensen kan därmed bli att kommunen får anmärkningar om det dröjer med verkställigheten.

Kommunen har under en följd av år haft underskott för försörjningsstöd. Kommunrevisionen genomförde därför en granskning av försörjningsstödsverksamheten. Granskningen visar att i jämförelse med andra liknande kommuner avviker inte Uppsala kommun i negativ bemärkelse vare sig när det gäller antal biståndsmottagare eller kostnader för ekonomiskt bistånd. På ett område har dock Uppsalas högre kostnader än andra kommuner, och det är för handläggning av ekonomiskt bistånd. Kommunrevisionen ifrågasätter också att budgeten har baserats på realistiska förutsättningar.

Åtgärder har redan påbörjats, till exempel har alla biståndsmottagare kontinuerlig kontakt med en socialsekreterare och har också en utvecklingsinriktad handlingsplan. Detta syftar till att bryta det långvariga bidragsberoendet och minska den genomsnittliga bidragstiden. Åtgärderna har redan under 2013 börjat visa positiva resultat.

Ekonomiskt utfall, vuxna 21-64 år

	Bokslut 2012	Budget 2013	Bokslut 2013	Avvikelse Bokslut- Budget	De samlade nettokostnaderna för vård och omsorg om vuxna 21-64 år var 104 miljoner kronor mer än kommunfullmäktiges budget.
Nettokostnader (mnkr)	1 395	1 351	1 454	104	
Varav:					
Vård och omsorg om funktionshindrade	966	970	1 023	53	
Missbrukarvård och övrig vuxenvård	107	116	111	-4	
Ekonomiskt bistånd	320	264	319	55	
Familjerätt	2	2	2	0	

Nettokostnaderna för vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning och ekonomiskt bistånd överskrider budget med 53 respektive 55 miljoner kronor medan nettokostnaderna för missbrukarvård och övrig vuxenvård var 4 miljoner kronor lägre än budget. I nettokostnaderna för vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning ingår 8 miljoner kronor för att möta befarade sanktioner för icke verkställda LSS-beslut.

Lägre kostnader för försörjningsstöd

Kostnaderna för försörjningsstöd uppgick till 229 miljoner kronor och var 1,2 procent högre än 2012, vilket är förenligt med förändringen i riksnormen. År 2009, året efter finanskrisen bröt ut, ökade försörjningsstödet med 14,9 procent. Därefter har ökningstakten avtagit för varje år. År 2012 var ökningen 2,3 procent. Under året erhöll 4 317 hushåll försörjningsstöd, vilket är 18 hushåll fler än 2012.

År 2012 uppgav 39,7 procent av de vuxna biståndsmottagarna arbetslöshet som huvudskäl för bistånd, vilket är lägre än riksgenomsnittet på 48,0 procent och genomsnittet för större städer på 49,1 procent. Uppsala har emellertid en förhållandevis större andel vuxna biståndsmottagare som söker bistånd på grund av sociala skäl så som språkliga hinder. Dessa grupper har svårare att få arbete eller söka utbildning och riskerar därmed ett långvarigt biståndsberoende. Därför har Uppsala trots den låga arbetslösheten en relativt stor andel av den vuxna befolkningen i långvarigt biståndsmottagande. År 2012 var 25,4 procent av de vuxna biståndsmottagarna i långvarigt beroende. I riket uppgick motsvarande andel till 15,9 och i kommungruppen större städer till 23,8 procent.

I Uppsala uppgick den totala arbetslösheten till 6,2 procent av den registrerade arbetskraften, jämfört med rikets 8,5 procent, obetydligt lägre än 2012. Under året blev återhämtningen i den svenska ekonomin utdragen och arbetslösheten bet sig fast på en hög nivå. Den höga arbetslösheten beror delvis på den fortsatt svaga tillväxten internationellt som påverkar exporten och därmed sysselsättningen.

Bostadsbristen fortfarande en flaskhals

Den bostadssociala verksamheten redovisade ett underskott på 15 miljoner kronor. Den stora bristen på hyresbostäder utgör en flaskhals för ett flertal verksamheter som tvingas till akuta lösningar till höga kostnader.

Ökande behov av insatser i hemmet

Underskottet inom vård och omsorg om funktionshindrade på sammanlagt 53 miljoner kronor beror på ökade behov inom hemtjänst, hemvård, boendestöd, samt omvårdnadsboende och LSS-boende. Jämfört med 2012 ökade nettokostnaderna för insatser enligt SoL och HSL med 7,8 procent; 11,5 procent inom ordinärt boende och 4,1 procent inom särskilt boende. Den relativt stora kostnadsökningen i ordinärt boende är volymrelaterad då antalet insatser ökat med en fjärdedel. Boendestöd, en insats inom socialpsykiatri, och korttidsvård är de insatser där volymerna visade störst ökning. Ökningen inom korttidsvården beror huvudsakligen på kostnaderna för det nya Palliativa centrumet. Inom särskilt boende är merparten av kostnadsökningen en följd av ökade antal vårdtagare inom omvårdnadsboende.

Fler vårdtagare inom LSS-boende

De sammanlagda nettokostnaderna för insatser enligt LSS och ASS uppgick till 674 miljoner kronor, vilket är 5,4 procent högre än 2012. Kostnadsökningen förklaras av ökande volymer inom LSS-boende. Nettokostnaderna för personlig assistans minskade samtidigt med 1,5 procent. Både en sänkt ersättning till utförare och förbättrad kontroll av utförd tid och sjuklöner bidrog till de minskade kostnaderna. Sänkta ersättningar bromsade även kostnadsökningen inom daglig verksamhet och övriga insatser enligt LSS.

Nettokostnaderna för missbrukarvård och övrig vuxenvård var 4 miljoner kronor lägre än budget men 4 miljoner kronor eller 4,1 procent högre än 2012. Kostnaderna inom detta verksamhetsområde har det senaste decenniet varit stabila och ofta understigit budget. Arbetet fortsätter dock för att förskjuta insatserna från institutionsvården till öppenvården.

Äldre 65+ år

	2010	2011	2012	Liknande Kommuner 2012 (IFO)	Alla kommuner 2012 (ovägt medel)
Invånare 65-79 år med hemtjänst ordinärt boende, andel (%)	3	3	3	3,3	3,2
Invånare 65-79 år i särskilt boende, andel (%)	1,3	1,4	1,4	1,2	1,2
Invånare 80 och äldre i särskilt boende, andel (%)	13,8	13,8	13,9	13,6	14,2
Invånare 80+ med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%)	21	21	21	23	22,8
Invånare 65+ som mottagit hälso- och sjukvård som kommun ansvarar för enl. 18 § HSL (hemsjukvård), andel (%)	4,5	8,7	7,6	10,6	9,8
Nettokostnad äldreomsorg, kr/invånare	7 261	7 605	7 985	8 239	11 024
Nettokostnad äldreomsorg, kr/invånare 65+ år	49 254	50 054	51 295	48 390	48 901
Äldreomsorg i enskild regi, andel (%) brukare	46,4	53,5	56,6	20,6	9,8
U. Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) *	-	-	84	88	90
U. Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) *	-	-	75	80	81

* Antal personer i åldrarna 65 år och äldre som uppgett sin bedömning av hemtjänst och äldreboende ur olika aspekter dividerat med samtliga personer i åldrarna 65 år och äldre i ordinärt boende respektive äldreboende som besvarat undersökningen av äldres uppfattning. "Vet ej/Ingen åsikt" är exkluderade ur nämnaren. Data fr.o.m. 2012. Källa: Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen.

Nämnden har under året haft fokus på att kvalitetssäkra myndighetsutövningen. Detta arbete utgår från den nationella modellen äldres behov i centrum (ÄBiC), som ger den enskilde ökade möjligheter att delta i utredning, planering och uppföljning av stödet. Under året har samtliga arbetsterapeuter och sjukgymnaster i kommunalt finansierad verksamhet fått utbildning i Fysisk aktivitet på recept (FaR). Fysisk aktivitet på recept (FaR) är en delegerad åtgärd enligt Hälso- och sjukvårdslagen som har börjat tillämpas under första kvartalet 2013.

Vårdgivaransvaret som tidigare hade lagts ut på vårdgivarna har återförts till kommunen från och med 2013. Medicinskt ansvarig sjuksköterska och medicinskt ansvarig för rehabilitering finns i en nyinrättad enhet, Sektionen för medicinskt vård och rehabiliteringsansvar, och ansvarar för den kommunala tillsynen.

Ekonomiskt utfall, 65+ år

	Bokslut 2012	Budget 2013	Bokslut 2013	Avvikelse Bokslut-Budget
Nettokostnader (mnkr)	1 726	1 804	1 772	-31
Varav:				
Vård och omsorg om äldre	1 604	1 682	1 656	-27
Vård och omsorg äldre funktionshindrade	111	112	109	-3
Missbrukarvård och övrig vuxenvård	11	10	8	-2

De samlade nettokostnaderna för vård och omsorg om äldre var 31 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktige budgeterat och 47 miljoner kronor eller 2,7 procent högre än 2012.

Insatserna enligt SoL och HSL som svarar för drygt 90 procent av nettokostnaderna för äldreomsorgen ökade med 52 miljoner kronor eller 3,2 procent. Detta är hälften av nettokostnadsökningen 2012 och betydligt mindre än ökningen år 2011 och 2012 på 6,6 respektive 8,1 procent. Merparten av kostnadsökningen i år är hänförlig till korttidsvården där kostnaderna ökade med 8,9 procent framförallt till följd av det nya palliativa centrumet. Inom särskilt boende ökade nettokostnaderna med 3,5 procent, där demensboende svarar för en tredjedel de ökade kostnaderna. Kostnaderna förblev samtidigt oförändrade inom ett antal verksamhetsområden, såsom hemtjänst och hemvård inom ordinärt boende.

Nettokostnaderna för insatserna enligt LSS till personer 65 år och äldre blev något lägre än både budget och föregående år. Störst blev kostnadsminskningen inom daglig verksamhet, där kostnaderna minskade med en tredjedel till följd av färre deltagare. Samtidigt uppgick nettokostnaderna för öppna förebyggande insatser, bland annat träffpunkter och seniorrestauranger, till 76 miljoner kronor. Det är 5 miljoner kronor mer än 2012 och dubbelt mot vad kommunfullmäktige budgeterat.

	Bokslut 2012	Bokslut 2013	För- ändring
<i>Antal vårdtagare</i>			
Ordinärt boende inkl servicehus	2 521	2 455	-66
Särskilt boende	1 499	1 484	-15
<i>Nettokostnad per vårdtagare (tkr)</i>			
Ordinärt boende inkl servicehus	282	297	13
Särskilt boende	549	573	25
Verksamhetsmix¹	62,7%	62,3%	-0,4
<i>Andel personer med beviljad insats (%)</i>			
65 år och äldre	13,0%	12,2%	-0,7
65-79 år	4,5%	4,7%	0,2
80 år och äldre	36,7%	34,5%	-2,3

¹ Andelen vårdtagare i ordinärt boende av det totala antalet personer 65 år och äldre som beviljats insats

Jämfört med 2012 fick färre äldre insatser både i ordinärt boende och vård i särskilt boende. Under året fick 4,7 procent av befolkningen i åldern 65 till 79 år och 34,5 procent av befolkningen 80 år och äldre någon insats i ordinärt eller särskilt boende. Jämfört med 2012 har andelen 80 år och äldre med insats minskat med 2,3 procentenheter medan andelen 65 till 79 år var i stort sett oförändrad.

Inom hemtjänst enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV) utfördes 1,1 miljoner timmar till en kostnad om 429 miljoner kronor. Jämfört med 2012 är både antalet utförda timmar och kostnaden i stort sett oförändrade. I genomsnitt uppgick antalet utförda timmar till 92 000 per månad och merparten av vårdtagarna, 96 procent, erhöll hemtjänst mellan 1 och 119 timmar per månad. I december 2013 fick 2 425 (2 532) personer 65 år och äldre hemtjänst, varav 259 eller 11 procent hade enbart larmtjänst.

De samlade nettokostnaderna för insatser enligt LSS för personer 65 år och äldre minskade med 1,6 procent. Kostnaderna har minskat inom både LSS-boende och daglig verksamhet till följd av minskade volymer. Samtidigt ökade antalet personer med personlig assistans enligt LSS vilket medförde en nettokostnadsökning på drygt 2 miljoner kronor eller 7 procent.

Antalet ej-verkställda beslut om särskilt boende minskade efter att boendet Topelius togs i bruk i mars 2012. Hösten 2012 började antalet ej-verkställda beslut återigen att öka. Vid årsskiftet väntade 90 personer på verkställighet av beslut, varav 15 hade väntat längre än tre månader. Under 2013 ökade antalet ej-verkställda beslut stadigt och per december väntade 125 personer på verkställighet av beslut om boende, varav 33 hade en väntetid som var längre än 3 månader.

Särskilt riktade insatser

Verksamhetsområdet omfattar mottagning och vid behov praktisk hjälp i samband med bosättning av nyanlända invandrare och flyktingar samt arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser. Vidare ingår försörjningsstöd före etableringsperioden samt efter etableringsperioden för flyktingar som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller annat hinder inte kan försörja sig.

Viktiga händelser

Inriktningsmål

Kommunfullmäktige har fattat beslut om sex långsiktiga inriktningsmål för verksamheten:

- Utanförskap ska brytas genom arbetslinjen.
- Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande och särskilt avseende ensamkommande barn.
- Utvecklingen av sociala företag uppmuntras så att fler kommer i sysselsättning.
- Arbetslösa erbjuds praktikplats.
- Nämnderna arbetar i aktiv samverkan inom och utom kommunen med integration, att bryta människors utanförskap och öka delaktigheten i samhället tillsammans med näringslivet, frivilligsektorn och civilsamhället.
- Invandrare och flyktingar ska erbjudas en introduktion till Uppsala, svensk kultur, värderingar och samhälle.

	2010	2011	2012	2013	Liknande kommuner IFO	Alla kommuner (ovägt medel)
Nettokostnad arbetsmarknadsåtgärder, kr/invånare	466	542	570	-	508	371
Andel elever inom yrkesinriktad vuxenutbildning som arbetar eller studerar sex månader efter avslutad utbildning (%)	-	70	75	83	-	-
Antal arbetslösa biståndsmottagare som anvisats till Navet		240	609	913	-	-
Andel elever som arbetar eller studerar efter avslutad SFI (%)	-	28	64	72	-	-
Gymnasieelever som är etablerade på arbetsmarknaden 2 år efter avslutad gymnasieutbildning, andel (%) ¹	23,3	27,6	-	-	25,1	29,1

¹⁾ Senast tillgängliga värde är från 2011 för både Uppsala kommun och jämförelsekommuner

Stort bostadsbehov för nyanlända

2013 ansökte mer än 50 000 människor asyl i Sverige. Migrationsverkets prognos för 2014 ligger upp mot 69 000. Antalet asylsökande ökar således alltjämt och orsaken är främst den pågående konfliktsituationen i Syrien.

Uppsala kommun har 2013 tagit emot 420 flyktingar där det absoluta flertalet är asylsökande som hittat så kallat eget boende i Uppsala och senare beviljats permanent uppehållstillstånd samt flyktingars anhöriga. Drygt 40 personer har anvisats av Migrationsverket. På grund av den svåra bostadssituationen har inte överenskommelsen med länsstyrelsen 2013 omfattat anvisningsplatser till flyktingar som omfattas av Arbetsförmedlingens etableringsansvar. Behovet av just dessa platser är oerhört stort med bakgrund av det ökade antalet asylsökande till landet. Uppsala har under en följd av år haft stor brist på bostäder, vilket påverkar

mottagande av nyanlända. Kommunen har därför tagit beslut om en behovsplan för bostäder till nyanlända flyktingar för 2014 och framåt.

Det samordnande ansvaret för nyanlända vuxna flyktingars etablering ligger sedan december 2010 på Arbetsförmedlingen. Kommunen har också ett ansvar för att ta emot nyanlända och bland annat erbjuda svenska för invandrare (SFI) och samhällsorientering. Genom Arbetsförmedlingens etableringsansvar sker en tidig koppling till arbetslivet. För att underlätta etableringen är utbildning i svenska en mycket viktig faktor och att Arbetsförmedlingens etableringsinsatser samordnas med den. Andelen elever som arbetar eller studerar sex månader efter avslutat SFI är 72 procent, vilket är en ökning med åtta procentenheter sedan 2012.

Unga vuxna med funktionsnedsättning är i högre grad långtidsarbetslösa än andra ungdomar och är en grupp i behov av omfattande stöd och samordnade insatser från olika aktörer. Även om skolan har ansvar för studiemöjligheterna finns det ungdomar som inte får tillräckligt stöd i gymnasiet. Kommunen arbetar för att skapa ett bredare och bättre samarbete mellan skolan, socialtjänsten, landstinget och arbetsförmedlingen för att ge stöd och insatser så att möjlighet skapas till egen försörjning.

Integration med hjälp av civilsamhället

Kommunen stödjer utvecklingen av sociala företag och ideella föreningar som ett led i att öka möjligheten för människor att integreras, bli mer delaktiga i samhället samt öka utbudet av platser för arbete och sysselsättning. Behovet av platser för arbete och sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning är större än tillgången. Kommunen behöver öka tillgången och utbudet av platser och underlätta för fler att få del av platserna.

Ensamkommande barn

Den 1 januari 2013 påbörjades den nya avtalsperioden gällande 63 platser för ensamkommande barn och ungdomar på åtta olika boenden i Uppsala. En brukarundersökning har genomförts inom området och visar goda resultat framför allt inom nämndens upphandlade asylboenden där samtliga ungdomar (100 %) upplevde trygghet i boendena och 97 % av ungdomarna ansåg sig respektfullt bemötta i boendet, i skolan och i kontakt med socialtjänsten.

Ett nytt boende/HVB (Villa Djurgården) har öppnats för ensamkommande barn och ungdomar som inte kan följa den planerade boendekedjan på grund av psykiska svårigheter och mer omfattande vårdbehov.

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Navets nya organisation sjuöskades under första halvåret. Navet består nu av tre delar: utbildning, kompetens och arbetsmarknad. Medborgare som söker sig till studier och/eller har behov av arbetsmarknadsinsatser har nu en organisation att vända sig till. Syftet är att underlätta för medborgaren att gå vidare i sin utveckling mot arbete eller studier och att uppnå samordningsvinster inom den nya organisationen.

Mottagandet av nyanlända

Kommunen och Arbetsförmedlingen har tagit beslut om en Lokal Överenskommelse om etablering och introduktion av vissa nyanlända invandrare i Uppsala kommun. Överenskommelsen tydliggör ansvarsfördelningen mellan berörda parter, fastställer hur samverkan och samarbete kring nyanlända ska ske och tydliggör vilka delar inom kommunen som medverkar i mottagandet. Det gemensamma målet är att alla nyanlända ska erbjudas

goda förutsättningar för egen försörjning, ett aktivt deltagande i samhällslivet i Uppsala samt att det gemensamma arbetet ska främja likvärdiga villkor för kvinnor och män.

Under året har innovationsupphandling inom utbildning i svenska för invandrare genomförts. Syftet är att öka flexibiliteten och valfriheten samt att förkorta studietiden för den studerande. Idag finns 10 utförare av svenska för invandrare.

Ekonomiskt utfall

De samlade nettokostnaderna för flyktingmottagande och arbetsmarknadsåtgärder var 12 respektive 13 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges budget. Jämfört med 2012 har nettokostnaderna minskat med 6 respektive 4 miljoner kronor.

	Bokslut 2012	Budget 2013	Bokslut 2013	Avvikelse Bokslut- Budget	Överskottet inom flyktingmottagande beror i huvudsak på ett betydligt lägre försörjningsstöd till flyktingshushåll. Detta kan förklaras av att etableringsersättningen från
<i>Nettokostnader (mnkr)</i> <i>varav</i>	126	140	115	-25	
Flyktingmottagande	10	16	4	-12	
Arbetsmarknadsåtgärder	116	124	111	-13	

Försäkringskassan fungerar väl vilket minskat behovet av försörjningsstöd under den första etableringstiden. En möjlig förklaring kan också vara att flyktingar som kommit före 2010 då Arbetsförmedlingen övertog ansvaret för etableringen har varit i landet tillräckligt länge för att få försörjningsstöd inom ekonomiskt bistånd.

Enligt statistik från Migrationsverket tog Uppsala kommun emot 470 personer som fick uppehållstillstånd och folkbokförde sig i Uppsala. I detta ingår det en del ensamkommande barn som andra kommuner placerat i Uppsala. Av dessa 470 personer var mer än 50 procent barn under 18 år. De flesta som Uppsala tar emot är flyktingar som redan under asyltiden funnits i kommunen och därmed har ett boende ordnat. Flyktingar som har saknat bostad, eller tvingas flytta ut när det fått uppehållstillstånd, hänvisas till arbetsförmedlingen för en vidare anvisning till annan kommun. Verksamheten för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn visar ekonomi i balans då kommunen återsöker samtliga kostnaderna hos Migrationsverket. Från och med 2014 kommer dock förutsättningarna att förändras då Migrationsverket har förändrat ersättningsreglerna. Bland annat kommer kommunerna inte att ersättas fullt ut för vårdkostnaderna för asylsökande med ökat vårdbehov.

Överskottet inom arbetsmarknadsåtgärder beror dels på att kommunens kostnader för välfärdsjobben blev lägre än förväntat då arbetet med utbyggnaden av verksamheten blev fördröjt, dels på att budgeterat medel för samverkanslösningar inte förbrukades.

Medarbetare och ledare

Viktiga händelser

Under 2013 har kommunen fortsatt arbeta aktivt med medarbetarskap, ledarskap och varumärket som attraktiv arbetsgivare.

Under 2013 har nämnder, styrelser och bolag - med utgångspunkt i sina respektive förutsättningar - utvecklat förutsättningarna för medarbetarna på ett tillfredsställande sätt. Resultat från nationella och lokala brukar- och kundundersökningar utgör i det sammanhanget underlag för kompetens- och verksamhetsutveckling. Sjukfrånvaron har stabiliserat sig efter en svag ökning de senaste åren och ligger fortfarande på en låg nivå.

För att attrahera rätt kompetenser på både kort och lång sikt har kommunen valt att utöka sin aktivitet i en digital karriärportal. Syftet är att attrahera akademiker till kommunens verksamhet. Kommunen har även fortsatt erbjuda arbetslivsorienterade praktikplatser för bland annat studenter och akademiker i olika arbetsmarknadsprogram.

För att möta utmaningar i den framtida kompetensförsörjningen har kommunstyrelsen under 2013 tagit initiativ till ett samverkansprojekt med övriga kommuner i länet. Projektet syftar till att kommunerna ska samarbeta för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare inom vissa nyckelfunktioner. Målet är att ta fram en gemensam strategisk plan för kompetensförsörjning för dessa nyckelfunktioner. Projektet slutför sitt uppdrag under 2014.

Utveckling av chefs- och ledarskap

Uppsala kommun har under 2013 förberett ett chefsförsörjningsprogram med syfte att stimulera medarbetare med ledaregenskaper att söka sig till en chefskarriär inom kommunen. Cirka 200 medarbetare anmälde intresse och av dessa har 35 deltagare valts ut. Programet påbörjas våren 2014.

Under 2013 har kommunen påbörjat en kartläggning av befintliga chefers beteende i ledarrollen. Kartläggningen ska dels bidra till att chefer kan identifiera vilka utvecklingsområden de har i sitt chefs- och ledarskap, dels ge kommunledningen en översiktlig bild av hur ledarskapet ser ut i olika delar av verksamheten. Satsningen är kommunövergripande och omfattar alla nämnder och styrelser under en femårsperiod. Under hösten 2013 påbörjades kartläggningen av förvaltnings- och kontorschefer. Totalt har cirka 100 chefer omfattats av aktiviteten under 2013.

Attraktiv arbetsgivare i tillväxtregionen Uppsala

Under 2013 har kommunen fortsatt arbetet med att utveckla och stärka sitt varumärke som en attraktiv arbetsgivare. Konkurrensen om talangerna fortsätter att öka. Detta gör att kraven höjs på arbetsgivarnas förmåga att särskilja sig från sina konkurrenter för att effektivt nå ut till rätt målgrupp. Uppsala kommun har under året deltagit i Företagsbarometern, som är en studentundersökning om karriär, arbetsliv och framtid. I Företagsbarometern rankar studenterna sina drömarbetsgivare. Resultaten från undersökningen visar att högskoleingenjörer placerar Uppsala kommun som en av de 100 mest attraktiva arbetsgivarna i Sverige, med plats 74 i rankingen.

Tillsammans med Uppsala universitet, Handelskammaren, Sveriges Lantbruksuniversitet och Arbetsförmedlingen ingår kommunen i ett nätverkssamarbete som startats under året. Deltagarna i programmet ska tillsammans skapa strategier för att underlätta och förbättra förutsättningarna för människor som är intresserade av att arbeta och bo i Uppsala. Nätverket ska även bygga upp och utveckla möjligheterna att åstadkomma ett gott mottagande för medföljande familjemedlemmar vid internationell rekrytering. Nätverkssamarbetet ska stärka varumärket Uppsala.

Hälsa, arbetsmiljö, motivation och likabehandling

Under 2013 har kommunstyrelsen initierat ett arbete med att säkra kommungemensamma rutiner för arbetsmiljöarbetet. Under året har även en utbildningsinsats genomförts för chefer, i syfte att höja kompetensen inom arbetsmiljöområdet.

Samtliga nämnder och styrelser arbetar vidare med resultaten från medarbetarundersökningen 2012. Aktiviteternas art har varierat mellan verksamheterna och har till exempel omfattat satsningar på ledarskap och utveckling av hur medarbetarna kan involveras mer i verksamhetsplanering och utveckling. Några nämnder har valt att genomföra en enkät i samband med ordinarie psykosocial skydds rond för att följa upp de egna resultaten i den kommunövergripande medarbetarundersökningen.

Seminarieserien Attraktiv arbetsplats har fortsatt under 2013 och har riktat sig till chefer på samtliga nivåer. Syftet har varit att stärka chefer i hur de kan engagera medarbetarna till medskapande samt att på sikt stärka kommunens arbetsgivarmärke. Seminarserien behandlade ämnen som funktionsnedsättning på arbetsplatsen, medskapande, aktivt ledarskap samt lön och motivation.

Under året tog kommunstyrelsen fram en guide, ”Se kraften”, riktad till chefer i den kommunala organisationen. Guiden anger hur kommunen ska arbeta systematiskt för att vara en inkluderande arbetsplats, till exempel i samband med rekrytering eller när en medarbetare drabbas av funktionsnedsättning. Guiden är ett led i ambitionen att skapa strukturer för ett hållbart arbetsliv. Kommunen var även medarrangör till årets Framtidskonvent, med temat ”Locket av! Låt oss prata om psykisk (o)hälsa!”. Konventets syfte var att medvetandegöra arbetsgivare om hur mångfald bidrar till att säkra rätt kompetens på rätt plats i verksamheten.

För femte året delade kommunstyrelsen ut utmärkelsen Årets Goda Arbetsplats. 2013 års utmärkelse gick till Anhörigcentrum. I motiveringen pekades särskilt på den breda och djupa kompetens som centret har när det gäller att stödja anhöriga/närstående och skapa goda möten - på de närståendes egna villkor. Anhörigcentrum fick tillsammans med utmärkelsen en prissumma på 25 000 kr.

Inriktningsmål

Kommunfullmäktige har fattat beslut om fem långsiktiga inriktningsmål som anger i vilken riktning kommunen ska utveckla arbetsgivarpolitiken:

- Uppsala Kommun är en modern och attraktiv arbetsgivare där alla medarbetarna är medskapande och delaktiga.
- Sjukfrånvaron bland kvinnor och män är låg.
- Medarbetare i Uppsala kommun har en trygg arbetsmiljö.
- Medarbetare ska erhålla den sysselsättningsgrad de önskar inom ramen för verksamhetens behov.
- Kommunens medarbetare uppfattas som kompetenta, effektiva och serviceinriktade

Målen baseras på antagandet att en god och väl genomtänkt arbetsgivarpolitik och ett hållbart, utvecklande arbetsliv bidrar till att nå målen för kommunens verksamhet och leverera rätt service i rätt mängd till kommunmedborgarna vid rätt tidpunkt.

Nämnder och styrelser har i uppdrag att tillämpa den enhetliga arbetsgivarpolitiken. De ska utveckla och förbättra förutsättningarna för chefer och medarbetare att göra ett gott arbete och bidra till verksamhetens utveckling. Måluppfyllelsen varierar mellan nämnderna.

För 2013 är bedömningen att nämnder och styrelser har hanterat sitt delegerade arbetsgivaransvar på ett tillfredsställande sätt.

Personalstruktur

Det har inte skett några omfattande förändringar i kommunens personalstruktur jämfört med 2012. Under 2013 har viss omställning skett på grund av vikande elevunderlag till gymnasieskolan och konkurrensutsättning, dock utan att ge ett signifikant utslag för helheten. Kommunens största personalgrupp finns inom skol- och barnomsorgsarbete där fyra av tio anställda arbetar. I vården arbetar två av tio medarbetare. Fördelningen av kvinnor och män är stabil över tid, både sett till helheten såväl som inom olika verksamhetsområden. Kvinnor dominerar fortfarande inom vård, omsorg och förskola medan tekniskarbete har en betydligt jämnare könsfördelning.

De hel- och delägda bolagen hade i medeltal 755 medarbetare under året. Den är en svag ökning jämfört med föregående år, som beror av rekrytering till de tre nya fastighetsbolag som bildades den 1 januari 2013. Andelen kvinnliga anställda har ökat något, från 43,1 procent 2012 till 44,0 procent 2013.

Uppsala kommun	2009	2010	2011	2012	2013
Antal tillsvidareanställda medarbetare	11 353	10 297	10 440	10 609	10 398
Tillsvidareanställningar omräknat till antal årsarbetare	10 240	9 549	9 747	9 812	9 651
Andel deltidsarbetande av tillsvidareanställda medarbetare	31,1	28,3	26,5	27	25,3
Visstidsanställningar omräknat till antal årsarbetare	1 132	1 439	946	1 007	1 118
Timavlönades arbetade timmar omräknat till antal årsarbetare	696	821	1 237	1 217	1 188
Övertidsuttag omräknat till antal årsarbetare	39,7	35,9	39	51	39
Fyllnadstidsuttag omräknat till antal årsarbetare	128	56,6	78	59	50
Genomsnittlig ålder för tillsvidareanställda	47,7	48,7	46,9	47,4	47,5
Andel kvinnor Uppsala Kommun (%)	76,1	77	76,3	75,7	75,4
Andel män Uppsala kommun (%)	23,9	23	23,7	24,3	24,6
Genomsnittligt antal anställda inom Uppsala Stadshus AB	1 125	1 178	1 242	743	755
Andel kvinnor Uppsala Stadshus AB (%)	30,8	32	31,5	43,1	44,0
Andel män Uppsala Stadshus AB (%)	69,2	68	68,5	56,9	56,0

Medarbetarnas hälsa, motivation och sjukfrånvaro

Inom ramen för kommunens hälsofrämjande arbete erbjuds medarbetare möjlighet till subventionerad friskvård. Andelen medarbetare som nyttjar subventionen har ökat från 57 procent 2012 till 67 procent 2013, vilket beror på nya rutiner som gjort det enklare att nyttja förmånen.

Den senaste medarbetarundersökning som genomfördes 2012 visade på stabila resultat. Motiverad medarbetarindex (MMI) hamnade på index 64, vilket är samma värde som mätningen år 2010. Högst värden fick frågor om hållbart medarbetarengagemang, kundorientering, trivsel och tydlighet. Lägst värden fick utvecklingsmöjligheter och arbetsbelastning. Uppsala kommun ligger strax under det ovägda medlet för riket för indexet hållbart medarbetarengagemang (HME).

Uppsala kommun har annonserat ut 1 050 lediga tjänster under 2013. Antalet ansökningar har uppgått till cirka 23 000, vilket ger ett snitt på cirka 22 ansökningar per tjänst. Det är något fler sökande per utlyst tjänst jämfört med föregående år, men trenden med antal sökande är stabil över de senaste åren.

Uppsala kommun	2009	2010	2011	2012	2013	Riket 2013
Andel medarbetare som nyttjat friskvårdsförmån (%)				57	67	-
MMI - Motiverad Medarbetar Index	-	64	-	64	-	-
HME – Hållbart medarbetarengagemang	-	-	-	77	-	78 ²
Antal sökande per utlyst tjänst	-	-	24	18	22	-

Trenden med en svagt ökande sjukfrånvaro tycks ha stabiliserat sig. Sjukfrekvensen för kvinnor är 6,1 procent och för män 3,4 procent. För män innebär det en svag ökning, då mäns sjukfrånvaro var 3,3 procent 2012. Inom de hel- och delägda bolagen sjönk sjukfrånvaron något och har minskat från 3,6 procent 2012 till 3,5 procent 2013.

Uppsala kommun	2009	2010	2011	2012	2013	Riket 2013 ³
Total sjukfrånvarotid	6,5	4,4	4,7	5,4	5,4	5,9
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar) av total sjukfrånvarotid	58,8	54,0	56,7	51,8	56,4	44,7
Sjukfrånvaro kvinnor	7,9	4,8	5,1	6,1	6,1	6,5
Sjukfrånvaro män	2,1	3,0	3,2	3,3	3,4	3,8
Sjukfrånvaro åldersgrupp < 30 år	2,8	3,5	3,8	3,7	3,4	4,5
Sjukfrånvaro åldersgrupp 30-49 år	3,6	3,6	4	4,9	4,9	5,6
Sjukfrånvaro åldersgrupp >49 år	6,1	5,2	5,4	6,3	6,4	6,5
Total sjukfrånvarotid, Uppsala stadshus AB	4,7	4,4	4,0	3,6	3,5	-

²Ovägt medel, alla kommuner; Kommun- och landstingsdatabasen <http://www.kolada.se/index.php?fp=1&page=workspace/nt>

³ Sjukfrånvaro 2013, kommuner, vägt medelvärde (publicerat 2014-03-10) http://www.skf.se/vi_arbetar_med/statistik/statistik-personal/sjukfranvaro

EKONOMISK ÖVERSIKT

Resultaträkning

Belopp i miljoner kronor	Not	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN		
		Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut	Bokslut
		2013	2012	2013	2013	2012
Verksamhetens intäkter		3 887	3 824	2 030	3 785	2 094
Verksamhetens kostnader		-12 042	-11 600	-10 850	-11 860	-10 427
Av- och nedskrivningar		-750	-682	-248	-210	-391
Verksamhetens nettokostnader	1	-8 905	-8 458	-9 068	-8 285	-8 725
Skatteintäkter	2	8 260	7 870	8 304	8 260	7 870
Kommunalekonomisk utjämning	2	919	914	868	919	914
Finansiella intäkter	3	19	19	197	206	120
Finansiella kostnader	4	-330	-274	-127	-180	-159
Resultat före skatt		-38	71	174	919	20
Skatt	5	3	3			
Minoritetsintresse		-6	2			
ÅRETS RESULTAT		-41	76	174	919	20

Specificerad resultaträkning Uppsala kommun

Belopp i miljoner kronor	2013	2012		2013	2012
VERKSAMHETENS INTÄKTER			VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Försäljning	131	77	Bidrag och transfereringar	522	529
Taxor och avgifter	436	408	Entreprenader och köp av verksamhet	3 328	3 146
Hyror och arrenden	264	310	Personal	3 681	3 581
Driftbidrag från staten	287	261	Personalomkostnad	1 737	1 650
Övriga bidrag	549	546	Lokal- och markhyror	1 235	716
Försäljning av verksamhet/entreprenad	627	383	Material	291	283
Realisationsvinster	1 463	85	Realisationsförluster	497	4
Övriga intäkter	28	24	Övriga kostnader ¹⁾	761	766
S:a verksamhetens intäkter	3 785	2 094	S:a verksamhetens kostnader	11 860	10 427
Skatteintäkter			Av- och nedskrivningar		
Skatteintäkter	8 260	7 870	Av- och nedskrivningar	210	391
Kommunalekonomisk utjämning	919	914			
S:a skatteintäkter	9 178	8 784			
Finansiella intäkter			Finansiella kostnader		
Finansiella intäkter	206	120	Finansiella kostnader	180	159
SUMMA INTÄKTER	13 169	10 998	SUMMA KOSTNADER	12 250	10 978
			ÅRETS RESULTAT	919	20
			^{1) Specifikation övriga kostnader}		
			Inköp av anläggningstillgångar	108	99
			Konsulttjänster	82	82
			Tillfälligt inhyrd personal	9	7
			Hyra/leasing av anläggningstillgångar	83	86
			Bränsle, energi	125	179
			Reparation och underhåll	22	21
			Diverse främmande tjänster	81	86
			Tele- och datakommunikation	53	56
			Transporter och resor	40	49
			Övrigt	159	100
			S:a övriga kostnader	761	766

Kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
	2013	2012	2013	2012
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	-41	71	919	20
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet				
- av- och nedskrivningar (+)	750	683	211	391
- realisationsvinster (-) /-förluster (+)	-31	-167	-966	-81
- förändrade avsättningar för pensioner och särskild löneskatt	109	33	111	33
- gjorda övriga avsättningar (+)	-28	-4	2	1
- ianspråktagna övriga avsättningar (-)	0	0	0	0
- övriga ej kassapåverkande poster	14	0		31
- betald skatt	0	-7		0
Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital	773	609	277	395
Förändring i rörelsekapital				
- ökning (-) /minskning (+) av förråd och varulager		3	0	-2
- ökning (+) /minskning (-) av exploateringsfastigheter	-81	92	-81	92
- ökning (-) /minskning (+) av kortfristiga fordringar	-26	-21	-707	-368
- ökning (+) /minskning (-) av kortfristiga skulder	-694	375	-285	248
Förändring i rörelsekapital	-801	449	-1 073	-30
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	-28	1 058	-796	365
Investeringsverksamheten				
Avyttring av dotterbolag (+)			0	
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-)	-3 229	-2 081	-379	-589
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	851	50	4 438	18
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar (-)	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar (+)	21	51	21	0
Erhållna investeringsbidrag (+)	62	13	62	11
Investeringsverksamhetens kassaflöde	-2 295	-1 967	4 142	-560
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån (+)	3 644	1 340	2 082	251
Amortering av skuld (-)	-1 203	-20	-1 203	-20
Ökning (+) /minskning (-) av övriga långfristiga skulder	-43	50	-44	1
Ökning (-) /minskning (+) av långfristiga fordringar	-244	0	-3 533	108
Ökning (-) /minskning (+) av lång- och kortfristiga placeringar	109	0	-804	-10
Erhållet (+) /lämnat (-) aktieägartillskott	0	5	-1	0
Utbetald utdelning (-)	0	-147	0	0
Finansieringsverksamhetens kassaflöde	2 263	1 229	-3 504	330
ÅRETS KASSAFLÖDE	-60	320	-158	135
Kassa och bank vid årets början	407	87	179	44
Kassa och bank vid årets slut	347	406	21	179

Balansräkning

Belopp i miljoner kronor	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN		
	20131231	20121231	20131231	20121231	
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	16 927	16 392	2 282	5 673
Maskiner och inventarier	7	1 515	1 267	456	449
Summa materiella anläggningstillgångar		18 442	17 658	2 739	6 122
Finansiella anläggningstillgångar					
Värdepapper andelar och bostadsrätter	8	310	420	2 769	1 966
Långfristiga fordringar	9	279	35	5 907	2 374
Summa finansiella anläggningstillgångar		590	454	8 676	4 340
Summa anläggningstillgångar		19 032	18 113	11 415	10 463
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager		18	18	16	16
Exploateringsfastigheter		-493	159	-493	159
Kortfristiga fordringar	10	898	871	2 492	1 785
Kassa och bank		347	407	21	179
Summa omsättningstillgångar		770	1 455	2 036	2 138
SUMMA TILLGÅNGAR		19 802	19 568	13 451	12 601
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital exkl. årets resultat		7 207	7 266	6 279	6 259
Övrigt		147	-135		
Årets resultat		-41	76	919	20
Summa eget kapital	11	7 313	7 207	7 197	6 279
Minoritetsintresse		0	926	-	-
Avsättningar					
Pensioner och särskild löneskatt		721	611	715	604
Uppskjuten skatteskuld		38	68	-	-
Övriga avsättningar		46	44	11	8
Summa avsättningar	12	805	723	726	613
Skulder					
Långfristiga skulder					
Obligationslån och skulder till kreditinstitut	13	6 493	3 811	2 926	1 655
Övriga långfristiga skulder	14	491	534	162	206
Summa långfristiga skulder		6 984	4 345	3 088	1 861
Kortfristiga skulder					
Kortfristiga lån	15	2 757	2 998	913	1 305
Exploateringsfastigheter		0	733	0	733
Övriga kortfristiga skulder	16	1 942	2 637	1 527	1 812
Summa kortfristiga skulder		4 699	6 368	2 440	3 850
Summa skulder		11 684	10 713	5 528	5 710
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		19 802	19 568	13 451	12 601
STÄLLDA PANTER					
Fastighetsinteckningar		2 224	2 224		
Summa ställda panter		2 224	2 224		
ANSVARSFÖRBINDELSER	17	4 560	4 273	4 562	4 275
pensionsförpliktelse och löneskatt som ej upptagits som skuld eller avsättning		4 538	4 248	4 538	4 248
övriga borgens- och garantiförbindelser		22	24	24	27

Noter till Resultat- och balansräkning

Not 1 Verksamhetens nettokostnader

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>			<i>Belopp i miljoner kronor</i>		
	2013	2012		2013	2012
Verksamhetens intäkter	3 887	3 824	Nämndernas intäkter	22 362	20 677
Varav jämförelsestörande poster			Varav jämförelsestörande poster		
realisationsvinster	82	105	realisationsvinster	1 426	17
vinst från exploateringsverksamhet	38	68	vinst från exploateringsverksamhet	38	68
			Avgår interna transaktioner	-18 577	-18 584
Verksamhetens kostnader	-12 042	-11 600	Verksamhetens intäkter enligt resultaträkningen	3 785	2 094
Varav avsättningar	-82	-12	Nämndernas kostnader	-30 437	-29 011
Varav jämförelsestörande poster			Varav jämförelsestörande poster		
realisationsförluster	-88	-4	realisationsförluster	-497	-4
			Avgår interna transaktioner	18 577	18 584
Av och nedskrivningar	-750	-682	Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-11 860	-10 427
			Av och nedskrivningar	-210	-391
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-8 905	-8 458	VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-8 285	-8 725

Not 2 Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>		
	2013	2012
Egna skatteintäkter		
Allmän kommunalskatt	8 304	7 777
Slutavräkning föregående år	5	1
Preliminär slutavräkning året	-49	90
Summa skatteintäkter	8 260	7 868
Kommunalekonomisk utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	1 001	991
Regleringsbidrag	92	98
Utjämningsbidrag LSS	66	52
Kommunal fastighetsavgift	286	285
Konjunkturstöd	0	0
Summa utjämningsintäkter	1 445	1 426
Regleringsavgift	0	0
Kostnadsutjämningsavgift	-527	-512
Summa utjämningskostnader	-527	-512
Summa ekonomisk utjämning	919	914
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	9 178	8 783
<i>Slutavräkning (kr/invånare)</i>	23	7
<i>Preliminär avräkning (kr/invånare)</i>	-241	451

Not 3 Finansiella intäkter

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2013	2012
Ränteintäkter från värdepapper	11	11
Övriga finansiella intäkter	8	9
SUMMA	19	20

KOMMUNEN		
	2013	2012
Finansiella intäkter	269	319
Avgår interna transaktioner	-63	-199
SUMMA	206	120
Varav intäkter		
värdepapper	11	11
utl. Uppsala Kommun Skolfastigh. AB	82	-
utl. Uppsala Stadshus AB	37	40
utl. Uppsala Vatten och Avfall AB	30	32
övrig utlåning	45	38

Not 4 Finansiella kostnader

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2013	2012
Räntekostnader	-330	-274
Räntebidrag	0	0
SUMMA	-330	-274

KOMMUNEN		
	2013	2012
Finansiella kostnader	-244	-358
Avgår interna transaktioner	63	199
SUMMA	-180	-159
Varav kostnader		
ränta lång upplåning	-84	-84
ränta kort upplåning	-12	-12
aktiverad ränta på pågående nyanläggningar	4	13
övriga räntekostnader	-7	-47
ränta pensionskostnader	-18	-29
varav sänkt diskonteringsränta i pensionskultsberäkningen	-63	0
Huvudmetoden har tillämpats		

Not 5 Skatt

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2013	2012
Skatt avseende tidigare års verksamhet	-15	-5
Uppskjuten skatt	18	8
SUMMA	3	3

Not 6 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2013	2012	2013	2012	
Ingående anskaffningsvärden	22 534	20 773	Ingående anskaffningsvärde (exkl. pågående investeringar)	8 478	7 694
Årets anskaffningar	746	936	Årets anskaffningar (exkl. pågående invest.)	242	784
Årets försäljningar/utrangeringar	-655	8	Årets försäljningar/utrangeringar	-5 769	0
Omklassificeringar	1 279	817	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ack. anskaffningsvärden	23 904	22 534	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2 951	8 478
Ingående avskrivningar	-8 419	-7 956	Ingående avskrivningar	-3 586	-3 043
Årets försäljningar/utrangeringar	129	3	Årets försäljningar/utrangeringar	2 483	0
Årets avskrivningar	-553	-466	Årets avskrivningar	-73	-233
Omklassificeringar		0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-8 843	-8 419	Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 175	-3 276
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-889	-890	Ingående nedskrivningar	0	-310
Ackumulerade uppskrivningar sålt/utrangerat	2	0	Årets nedskrivningar	0	0
Återförd nedskrivning	1	1	Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	-310
Årets nedskrivningar	0	-1	Ingående uppskrivningar	510	571
Omklassificeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	-186	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-886	-889	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-34	-61
Ingående uppskrivningar	923	977	Utgående ackumulerad uppskrivning	290	510
Ackumulerade uppskrivningar sålt/utrangerat	-18	0	Planenligt restvärde	2 066	5 402
Årets nedskrivning på uppskrivning	0	7	Pågående nyinvesteringar		
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-34	-61	Ingående anskaffningsvärde	271	643
Utgående ackumulerad uppskrivning	871	923	Årets anskaffningar	-55	-371
Planenligt restvärde	15 047	14 150	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Pågående nyinvesteringar			Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	217	271
Ingående anskaffningsvärde	2 242	2 244	SUMMA	2 282	5 673
Årets anskaffningar	1 185	1 090	Specifikation:		
Sålt/utrangerat	0	-122	Markreserv	120	129
Omklassificeringar	-1 548	-971	Verksamhetsfastigheter	148	3 439
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 879	2 242	Fastigheter för affärsverksamhet	7	12
SUMMA	16 926	16 392	Hyresfastigheter, industrifastigheter och tomträttsmark	7	10
Specifikation:			Gator, vägar och parker	1 782	1 803
Pågående nyanläggningar	1 879	2 242	Övriga fastigheter	2	9
Byggnader och mark	15 047	14 150	Pågående nyanläggningar	217	271
Summa	16 926	16 392	SUMMA	2 282	5 673

Not 6 Mark, byggnader och tekniska anläggningar (fortsättning - specifikation per kategori)

KOMMUNEN			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2013	2012		2013	2012
Markreserv			Verksamhetsfastigheter		
Ingående anskaffningsvärde	131	102	Ingående anskaffningsvärde	5 786	5 502
Årets anskaffningar	0	29	Årets anskaffningar	83	284
Årets försäljningar/utrangeringar	-10	0	Årets försäljningar/utrangeringar	-5 595	0
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	121	131	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	274	5 786
Ingående avskrivningar	-2	-2	Ingående avskrivningar	-2 533	-2 347
Årets försäljningar/utrangeringar	1	0	Årets försäljningar/utrangeringar	2 414	0
Årets avskrivningar	0	0	Årets avskrivningar	-13	-186
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1	-2	Utgående ackumulerade avskrivningar	-132	-2 533
Ingående uppskrivningar	0	0	Ingående uppskrivningar	186	214
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	-179	0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-1	-28
Utgående ackumulerad uppskrivning	0	0	Utgående ackumulerad uppskrivning	6	186
Planenligt restvärde	120	129	Planenligt restvärde	148	3 439
Affärsverksamheter	2013	2012	Publika fastigheter	2013	2012
Ingående anskaffningsvärde	18	17	Ingående anskaffningsvärde	2 518	2 049
Årets anskaffningar	1	0	Årets anskaffningar	157	469
Årets försäljningar/utrangeringar	-8	0	Årets försäljningar/utrangeringar	-142	0
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	11	18	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2 533	2 518
Ingående avskrivningar	-6	-5	Ingående avskrivningar	-1 036	-991
Årets försäljningar/utrangeringar	3	0	Årets försäljningar/utrangeringar	60	0
Årets avskrivningar	-1	-1	Årets avskrivningar	-58	-46
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3	-6	Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 034	-1 036
Ingående uppskrivningar	0	0	Ingående uppskrivningar	321	354
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	-6	0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-32	-33
Utgående ackumulerad uppskrivning	0	0	Utgående ackumulerad uppskrivning	283	321
Planenligt restvärde	7	12	Planenligt restvärde	1 782	1 803
Fastigheter för annan verksamhet	2013	2012	Övriga fastigheter	2013	2012
(hyresfastigheter, industrifastigheter, tomträttsmark)			Ingående anskaffningsvärde	14	12
Ingående anskaffningsvärde	12	12	Årets anskaffningar	0	1
Årets anskaffningar	1	1	Årets försäljningar/utrangeringar	-10	0
Årets försäljningar/utrangeringar	-4	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	4	14
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	9	12	Ingående avskrivningar	-6	-5
Ingående avskrivningar	-4	-3	Årets försäljningar/utrangeringar	4	0
Årets försäljningar/utrangeringar	2	0	Årets avskrivningar	0	0
Årets avskrivningar	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Utgående ackumulerade avskrivningar	-2	-6
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3	-4	Ingående uppskrivningar	1	2
Ingående uppskrivningar	1	1	Årets försäljningar/utrangeringar	-1	0
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0	Utgående ackumulerad uppskrivning	0	1
Utgående ackumulerad uppskrivning	1	1	Planenligt restvärde	2	9
Planenligt restvärde	7	10			

Not 7 Maskiner och inventarier

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2013	2012		2013	2012
Ingående anskaffningsvärde	2 360	2 652	Ingående anskaffningsvärde	1 202	1 063
Årets anskaffningar	382	268	Årets anskaffningar	130	158
Årets försäljningar/utrangeringar	-196	-594	Årets försäljningar/utrangeringar	-199	-20
Omklassificeringar	42	33	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ack. anskaffningsvärde	2 588	2 360	Utgående ack. anskaffningsvärde	1 132	1 202
Ingående avskrivningar	-1 093	-1 283	Ingående avskrivningar	-752	-681
Årets försäljningar/utrangeringar	183	339	Årets försäljningar/utrangeringar	179	19
Årets avskrivningar	-162	-149	Årets avskrivningar	-102	-91
Omklassificeringar	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-1 072	-1 093	Utgående ackumulerad avskrivning	-676	-752
Planenligt restvärde	1 515	1 267	Planenligt restvärde	456	449
Specifikation:			Specifikation:		
Maskiner och inventarier	1 505	1 260	Maskiner och inventarier	210	222
Fin. leasade maskiner och inventarier	10	7	Fordon	54	55
			IT-utrustning	123	120
			Fin. leasade maskiner och inventarier	10	7
			Konst	59	45
			Djur	0	0
Planenligt restvärde	1 515	1 267	Planenligt restvärde	456	449

Not 8 Värdepapper, andelar och bostadsrätter

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN			
Belopp i miljoner kronor	2013	2012	Antal	Nominellt värde	Bokfört värde	Ägarandel (%)
Bostadsrätter	144	146				
Aktier	2	2				
Värdepapper	156	272				
Övriga andelar	9	0				
SUMMA	310	420				
Aktier och andelar						
Uppsala Stadshus AB	370 000	1,0	2 460 377	100		
Uppsala R1 AB (fd Grafiskt Utbildningscenter AB)	9 960	0,0	996	99,6		
Uppsala Innovation Centre AB	250	25,0	25	25,0		
Destination Uppsala AB	7 072	0,0	370	60		
Aktier och andelar i dotterföretag			2 461 767			
Svenska Kommunförsäkrings AB	1 524	1,0	1 860	5		
Övriga aktier			1 860			
Summa aktier och andelar				2 463 627		
Obligationer				152 781		
Bostadsrätter				143 698		
Övriga andelar				8 543		
SUMMA				2 768 650		

Not 9 Långfristiga fordringar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2013	2012		2013	2012
Fordringar investeringsmoms	244	0	Fyrishov AB	0	120
Övriga fordringar	35	35	AB Uppsala Kommuns Industrihus	220	70
SUMMA	279	35	Uppsala Stadshus AB	945	780
			Uppsala Kommuns Fastighets AB	170	290
			Uppsala Parkerings AB	130	133
			Uppsala Vatten och Avfall AB	942	842
			Uppsala Konsert och Kongress AB	18	0
			Förvaltningsbolaget Upphall KB	115	115
			Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	2 929	0
			Uppsala Kommun		
			Förvaltningsfastigheter AB	156	0
			Uppsala Kommun Sport-och		
			Rekreationsfastigheter AB	250	0
			Övriga fordringar	44	36
			Värdereglering	-12	-12
			SUMMA	5 907	2 374

Not 10 Kortfristiga fordringar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2013	2012		2013	2012
Kundfordringar	248	297	Kundfordringar	203	187
Fordringar på staten	84	88	Fordringar på staten	61	70
Fordringar koncernkonto	-	-	Fordringar koncernkonto	351	328
Nästa års amorteringar på långfristiga fordringar	-	-	Nästa års amorteringar på långfristiga fordringar	1 223	726
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	230	445	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	409	459
Kortfristiga placeringar	131		Kortfristiga placeringar	130	0
Övriga kortfristiga fordringar	204	41	Övriga kortfristiga fordringar	116	14
SUMMA	898	871	SUMMA	2 492	1 785

Not 11 Eget kapital

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2013	2012		2013	2012
Ingående balans	7 207	7 266	Ingående balans	6 279	6 258
Förvärv av bolag ¹⁾	148	-142			
Koncernjusteringar övrigt	0	7			
Årets resultat	-41	76	Årets resultat	919	20
SUMMA	7 313	7 207	SUMMA	7 197	6 279

¹⁾ Avser effekter av förvärv av 49 % av aktierna i Studentstaden AB samt av 25 % av aktierna i Uppsala Innovation Centre AB.

Varav reserverade medel för pensionsutbetalningar

Ingående balans	385	385
Årets reservation	-	-

Not 12 Avsättningar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2013	2012		2013	2012
Ingående avsättningar pensioner	611	578	Ingående avsättningar pensioner	604	579
Förändring avsättningar	110	33	Pensionsutbetalningar	-35	-38
			Nyintjänad pension	49	28
			Arbetstagare som pensioneras	6	8
			Ränte- och basbeloppsuppräknig	81	29
			Övrigt	9	-1
Summa pensioner och löneskatt	721	611	Summa pensioner och löneskatt	715	604
Uppskjuten skatteskuld	38	68			
Övriga avsättningar ¹⁾	46	44	Övriga avsättningar	11	8
SUMMA	805	723	SUMMA	726	613
			<i>Aktualiseringsgrad</i>	95,0%	95,0%
			<i>Varav pensioner exkl. garantipension</i>	567	480
			<i>garantipensioner</i>	8	11
			<i>löneskatt</i>	140	113

1) Varav 31 (31) miljoner kronor avseende avsättning för framtida avveckling av avfallsanläggning.

Not 13 Obligationslån och skulder till kreditinstitut

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2013	2012		2013	2012
Obligationslån	1 600	1 490	Obligationslån och	1 380	1 290
Skulder till kreditinstitut	4 893	2 321	Skulder till kreditinstitut	1 546	365
SUMMA	6 493	3 811	SUMMA	2 926	1 655
			Lånens löptider		
			andel lån på mellan 1-5 år	100,0%	94,0%
			andel lån på mellan 6-10 år	0,0%	6,0%
			TOTALT	100%	100%
			Genomsnittsränta	3,1%	3,5%

Not 14 Övriga långfristiga skulder

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2013	2012		2013	2012
Checkräkningskrediter	1	0	Checkräkningskrediter (1 650 mnkr)	1	0
Förutbetalda anläggningsavgifter VA	251	251	Deponerade medel elhandel	2	2
Investeringsfond VA	79	79			
Förutbetalt investeringsbidrag VA	1	1	Långfristig leasingskuld	8	5
Långfristig leasingskuld	8	5	Medfinansiering Citybanan	151	198
Medfinansiering Citybanan	151	198			
SUMMA	491	534	SUMMA	162	206
			Genomsnittsränta checkräkningskrediter	1,0%	1,6%

Not 15 Kortfristiga lån

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2013	2012		2013	2012
Kortfristiga låneskulder till kreditinstitut	2 757	2 998	Kortfristiga skulder till kreditinstitut	913	1 305
			varav nästa års amorteringar	610	555
			kortfristig del finansiell leasing	3	2
SUMMA	2 757	2 998	SUMMA	913	1 305

Not 16 Övriga kortfristiga skulder

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2013	2012		2013	2012
Leverantörsskulder	615	746	Leverantörsskulder	362	484
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 155	1 122	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter ¹⁾	900	885
Övriga kortfristiga skulder	172	768	Övriga kortfristiga skulder ²⁾	265	441
SUMMA	1 942	2 637	SUMMA	1 527	1 811
			1) varav semesterlöneskuld	312	330
			arbetsgivaravgifter	81	98
			pensionskostnader individuell del	171	160
			särskild löneskatt individuell del	42	38
			2) varav personalens källskatt	75	83

Not 17 Ansvarsförbindelser

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING						
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2013			2012		
Borgensförbindelser	20			22		
Garantiförbindelser	2			2		
Pensionsförpliktelser	4 538			4 248		
SUMMA	4 560			4 272		
Övriga förbindelser						
Visstidspension för förvaltningschefer och kommunalråd	8			3		
Pensionsförpliktelser för bolags styrelse och ledning	1			0		
Avtalat avgångsvederlag för bolags styrelse och ledning	4			3		
KOMMUNEN						
	2013			2012		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Externt	Koncern- internt	Totalt	Externt	Koncern- internt	Totalt
Borgensförbindelser						
Borgen avseende småhus	5		5	6		6
Borgen mot föreningar	14		14	15		15
Borgen för pensionsförpliktelser		5	5		5	5
Borgensförbindelser totalt	18	5	24	21	5	26
Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse						
Ingående avsättning inklusive löneskatt	4 248		4 248	4 233		4 233
Gamla utbetalningar	-149		-149	-141		-141
Sänkning av diskonteringsränta	277		277	0		0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	105		105	169		169
Övrigt	0		0	-16		-16
Förändring löneskatt pensionsförpliktelser	57		57	3		3
Utgående avsättning	4 538		4 538	4 248		4 248
<i>Aktualiseringsgrad</i>			95%			94%
Garantiförbindelser	1		1	1		1
SUMMA ANSVARSFÖRBINDELSER	4 557	5	4 562	4 270	5	4 275
ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER						
PENSIONSUTFÄSTELSER						
Visstidspension för tre förvaltningschefer och fyra kommunalråd			8			3

KAPITALTÄCKNINGSGARANTI

Uppsala kommun förbinder sig genom en kapitaltäckningsgaranti till Uppsala Stadshus AB att täcka eventuella framtida förluster i bolaget. Uppsala Stadshus AB har i sin tur lämnat kapitaltäckningsgaranti till sina dotterbolag.

Tilläggsupplysningar

Leasing

Belopp i miljoner kronor	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
	2013	2012	2013	2012
OPERATIONELL LEASING				
Årets leasingavgifter				
Byggnader	1 017	308	1 017	308
Fordon	11	11	9	8
Kontorsutrustning inkl datautrustning	84	27	84	26
Övrigt	10	3	10	3
SUMMA	1 122	350	1 119	345
Framtida leasingavgifter				
inom ett år	1 124	351	1 123	348
senare än ett år men inom fem år	2 234	796	2 232	790
senare än fem år	2 686	770	2 686	770
FINANSIELL LEASING				
Redovisat värde enligt balansräkningen				
Maskiner och inventarier	10	7	10	7
Framtida leasingavgifter				
inom ett år	3	2	3	2
senare än ett år men inom fem år	7	5	7	5
senare än fem år	0	0	0	0

Aktieägartillskott, koncernbidrag och bidrag

Belopp i miljoner kronor	Aktieägartillskott		Koncernbidrag		Bidrag	
	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Uppsala Kommun	-916	-	-	-	-1	-
Uppsala Stadshus AB *)	-	915	-	-	-	-
Uppsala stadsteater AB	-	-	-	-	-	1
Uppsala R 1 AB	-	1	-	-	-	-
SUMMA	-916	916			-1	1
Uppsala Stadshus AB	-1 054	0	-112	162		
Uppsalahem, koncern	-	77	-82	-	-	-
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	-	-	-	14	-	-
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	-	22	-41	-	-	-
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB ¹	-	686	-	-	-	-
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB ¹	-	188	-	-	-	-
Uppsala Kommun Sport-och Rekreattionsfastigheter AB ¹	-	43	-	-	-	-
Uppsala Parkerings AB	-	-	-	-	-	-
Gamla Uppsala Buss, koncern	-	-	-	-	-	-
AB Uppsalabuss	-	-	-	-	-	-
Fyrishov AB	-	-	-	-	-	-
Uppsala stadsteater AB	-	-	-	62	-	-
Uppsala Konsert och Kongress AB	-	-	-	36	-	-
Uppsala Vatten och Avfall AB	-	39	-39	-	-	-
SUMMA	-1 054	1 054	-274	274	0	0

¹⁾ I samband med kapitalisering av de nya fastighetsbolagen fick Uppsala Stadshus AB ett aktieägartillskott om 915 miljoner kronor från Uppsala kommun. Via kvittningsemission och eftergift av fordringar har sedan motsvarande tillskott förts ned till bolagen, varav Uppsala Kommun Skolfastigheter AB 685,5 miljoner kronor, Uppsala Kommun, Förvaltningsfastigheter AB 42,6 miljoner kronor samt Uppsala Kommun Sport-och Rekreattionsfastigheter AB 186,9 miljoner kronor.

Lån, borgen, räntor, intäkter och kostnader

Alla belopp i miljoner kronor	Lån		Borgen		Räntor		Nettointäkt och nettokostnad	
	Borgenär	Gäldenär	Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad
Uppsala Kommun	-7 095	-	-5	-	193	-	0	-763
Förvaltningsbolaget Upphall KB	-	115	-	-	-	-4	-	-
Uppsala R 1 AB	-	-	-	-	-	0	1	0
Destination Uppsala AB	-	-	-	-	-	-	22	-
Uppsala Stadshus AB	-	1 145	-	-	-	-37	-	-
Uppsalahem, koncern	-	-	-	-	-	-	46	-
Uppsala Kommuns Fastighets, konc.	-	360	-	5	-	-11	34	-
Uppsala Kommuns Industrihus, konc.	-	290	-	-	-	-9	84	-
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	-	3 329	-	-	-	-82	436	-
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	-	196	-	-	-	-4	18	-
Uppsala Kommun Sport- och Rekreattionsfastigheter AB	-	250	-	-	-	-6	48	-
Uppsala Parkerings AB	-	130	-	-	-	-4	-	-
Fyrishov AB	-	220	-	-	-	-4	29	-
Uppsala Stadsteater AB	-	-	-	-	-	0	10	-
Uppsala Konsert och Kongress AB	-	18	-	-	-	-1	24	-
Uppsala Gasgenerator AB	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala Vatten och Avfall AB	-	1 042	-	-	-	-30	10	-
Summa	-7 095	7 095	-5	5	193	-193	763	-763

Investeringsredovisning

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	KF-BUDGET 2013 ¹	UTFALL 2013
Kommunstyrelse och uppdragsnämnder		
Kommunstyrelsen	204	99
<i>varav utvecklingsinvesteringar/markköp</i>	40	6
Barn- och ungdomsnämnden	1	0
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	1	0
Socialnämnden för barn och unga	0	0
Nämnden för hälsa och omsorg	1	0
Äldrenämnden	29	18
Kulturnämnden	7	8
Idrotts- och fritidsnämnden	46	6
Gatu- och samhällsmiljönämnden	342	114
<i>varav Resecentrum</i>	0	-54
Fastighetsägarnämnden	0	1
<i>varav konsert- och kongresshus</i>	0	0
Plan- och byggnadsnämnden	2	1
Räddningsnämnden	30	5
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	0	0
Överförmyndarnämnden	0	0
S:a kommunstyrelse och uppdragsnämnder	661	251
Produktion		
Styrelsen för vård och bildning	65	43
Styrelsen för teknik och service	24	23
S:a produktion	89	66
SUMMA TOTALT	750	317
Exploateringsverksamheten		
Inkomster		-118
Utgifter		161
Netto exploateringsverksamheten		43

¹⁾ Inklusive pågående investeringar från 2012 med 192 miljoner kronor.

Arvoden och löner till förtroendevalda och chefstjänstemän

Belopp i kronor		MÅNADS- ARVODE	MÅNADS- LÖN
KOMMUNSTYRELSEN			
Ordförande	Fredrik Ahlstedt (M)	68 300	
1:e vice ordförande	Mohammad Hassan (FP)	43 140	
2:e vice ordförande	Marlene Burwick (S)	58 300	
Stadsdirektör	Kenneth Holmstedt -14/4		116 000
Stadsdirektör	Joachim Danielsson 15/4-		122 000
VALNÄMNDEN			
Ordförande	Key Lundegård (M)	1 750	
Vice ordförande	Anders Eriksson (S)	-	
UPPDRAGSNÄMNDER			
BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN			
Ordförande	Cecilia Forss (M)	15 160	
1:e vice ordförande	Malin Sjöberg Högrell (FP)	8 160	
2:e vice ordförande	Bengt Sandblad (S)	8 160	
Chef kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad ¹⁾	Carola Helenius-Nilsson		75 300
FASTIGHETSÄGARNÄMNDEN - upphörde 31/3			
Ordförande	Lars-Gunnar Karlsson (M)	8 160	
Vice ordförande	Stavros Giangozoglou (S)	5 250	
Chef kontoret för samhällsutveckling ¹⁾	Se gatu- och samhällsmiljönämnden		
IDROTTS- OCH FRITIDSNÄMNDEN			
Ordförande	Inger Söderberg (M)	8 160	
1:e vice ordförande	Ola Leife (C)	5 250	
2:e vice ordförande	Rickard Malmström (MP)	5 250	
Chef kontoret för samhällsutveckling ¹⁾	Bengt Andréén -17/6		84 700
	Åsa Nilsson Bjervner 17/6-31/8		45 900
	Åsa Nilsson Bjervner 1/9-		64 000
GATU- OCH SAMHÄLLSMILJÖNÄMNDEN			
Ordförande	Stefan Hannah (C)	8 160	
1:e vice ordförande	Louise Bill (M)	5 250	
2:e vice ordförande	Erika Karlenius (MP) -28/1	5 250	
2:e vice ordförande	Johan Lundqvist (MP) 29/1-	5 250	
Chef kontoret för samhällsutveckling ¹⁾	Se gatu- och samhällsmiljönämnden		
KULTURNÄMNDEN			
Ordförande	Eva Edwardsson (FP)	5 250	
Vice ordförande	Ulla-Stina Claeson (V)	2 920	
Chef kulturkontoret	Sten Bernhardsson		50 500
Chef Uppsala stadsarkiv	Sara Håkansson		44 300
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN			
Ordförande	Urban Wästljung (FP)	8 160	
1:e vice ordförande	Theréz Olsson (M)	5 250	
2:e vice ordförande	Göran Ågren (V)	5 250	
Chef för miljökontoret	Anna Axelsson		60 800
NAMNGIVNINGSNÄMNDEN			
Ordförande	Anna-Karin Westerlund (M)	2 920	
Vice ordförande	Jan Ask (S)	1 750	
Chef kontoret för samhällsutveckling ¹⁾	Se gatu- och samhällsmiljönämnden		
NÄMNDEN FÖR HÄLSA OCH OMSORG			
Ordförande	Stig Rådahl (M)	11 660	
1:e vice ordförande	Martin Wisell (KD)	8 160	
1:e vice ordförande	Malena Ranch (MP)	8 160	
Chef kontoret för hälsa, vård och omsorg ¹⁾	Inga-Lill Björklund		

Alla belopp i kronor		MÅNADS- ARVODE	MÅNADS- LÖN
UPPDRAGSNÄMNDER, FORTSÄTTNING			
PLAN- OCH BYGGNADSNÄMNDEN			
Ordförande	Liv Hahne (M)	11 660	
Vice ordförande	Monica Östman (S)	8 160	
Chef kontoret för samhällsutveckling ¹⁾	Se gatu- och samhällsmiljönämnden		
RÄDDNINGSNÄMNDEN			
Ordförande	Jan Ulmänder (C)	8 160	
Vice ordförande	Patrik Kjellin (S)	5 250	
Brandchef	Anders Ahlström		71 100
SOCIALNÄMNDEN FÖR BARN OCH UNGA			
Ordförande	Anders A Aronsson (FP)	15 160	
Vice ordförande	Lars Persson (S)	8 160	
Chef kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad ¹⁾	Carola Helenius-Nilsson		
UTBILDNINGS- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN			
Ordförande	Mohamad Hassan (FP)	15 160	
1:e vice ordförande	Torbjörn Aronson (KD)	8 160	
2:e vice ordförande	Ulrik Wärnsberg (S)	8 160	
Chef kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad ¹⁾	Carola Helenius-Nilsson		75 300
ÄLDRENÄMNDEN			
Ordförande	Ebba Busch Thor (KD)	15 160	
1:e vice ordförande	Mats Hansén (M)	8 160	
2:e vice ordförande	Caroline Andersson (S)	8 160	
Chef kontoret för hälsa, vård och omsorg	Inga-Lill Björklund		74 000
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN			
Ordförande	Lars-Gunnar Eriksson (C)	8 160	
Vice ordförande	Göran Carlsson (S) ²⁾		
Chef överförmyndarkontoret	Peter Wråke		48 450
PRODUKTIONSSTYRELSER			
STYRELSEN FÖR TEKNIK OCH SERVICE			
Ordförande	Monica Hedberg (M) -25/2	8 160	
Ordförande	Lars-Gunnar Karlsson (M) 26/2-	8 160	
Vice ordförande	Kerstin Westman (S)	5 250	
Produktionsdirektör teknik och service	Erica Lundgren		64 600
STYRELSEN FÖR VÅRD OCH BILDNING			
Ordförande	Cecilia Hamenius (FP)	15 160	
1:e vice ordförande	Christopher Lagerqvist (M)	8 160	
2:e vice ordförande	Agneta Boström (S)	8 160	
Produktionsdirektör vård och bildning	Ulla Holmgren -10/2		80 900
Produktionsdirektör vård och bildning	Johan Fredriksson 11/2-		100 000

Uppsala kommuns arvoden regleras i kommunfullmäktiges ersättningsregler. Kommunen har tio kommunalråd varav några är deltider. För ett heltidsuppdrag som kommunalråd utgår ett grundarvode om 58 300 kronor i månaden. För kommunalråd som innehar en arvoderad post i kommunal facknämnd räknas kommunalrådsersättningen ned med motsvarande belopp.

¹⁾ Flera nämnder inom Uppsala kommun samverkar i gemensamma kontor. Då nämnder betjänas av ett gemensamt kontor redovisas lönen för kontorets chef (nämndernas högste ansvarige tjänsteman) i den nämnd som är arbetsgivarnämnd. Kostnader för medarbetare vid gemensamma kontor fördelas mellan nämnder utifrån de uppdrag kontoret har från respektive nämnd.

²⁾ Arvode betalas av hemkommunen.

Redovisningsprinciper

Kommunens årsredovisning är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som utgivits av Rådet för kommunal redovisning (RKR). I de fall kommunen avviker från rekommendationerna redogörs för detta nedan.

Materiella anläggningstillgångar – RKR 11.4

Kommunens interna anvisningar följer i allt väsentligt RKR:s anvisning. En signifikansgräns för införande i anläggningsregistret med avskrivning finns med 25 000 kr exklusive moms eller en ekonomisk livslängd understigande tre år. Beloppsgränsen gäller inte om den enskilda investeringen kan ses som ett led i en större investering. Avskrivningen sker linjärt med fastställda avskrivningsperioder mellan 3-50 år för ett antal specificerade anläggningsgrupper.

Under året uppdagades att flera nämnder inte följt gällande anvisningar avseende anläggningstillgångar. Fel har funnits av flera slag där de allvarligaste är att en nämnd i icke obetydlig omfattning direktkostnadsfört markanskaffning som en del av mark- och exploateringsverksamheten. Utredning och inventering pågår och under året förutses uppdateringar av anläggningsregistret iakttagande princip om balansneutralitet, dvs att saknade anläggningar registreras men till 0-värde. Andra felaktigheter som uppdagats är att flera nämnder brustit i aktualisering av anläggningsregistret. Konsekvensen är att anläggningar inte utrangerats i motiverad omfattning. Därför redovisas engångskostnader för utrangering av de mest väsentliga posterna med 89 miljoner kronor i årets resultat.

Sammanställd redovisning

Syftet med den sammanställda redovisningen, den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, är att ge en sammanfattande bild av kommunens totala ekonomiska ställning och åtaganden. Den omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett om den bedrivs i förvaltnings- eller aktiebolags- eller annan form.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i det förvärvade företaget vid förvärvstidpunkten eliminerats. I redovisningen ingår sålunda endast kapital som intjänats efter förvärvet. Med proportionell konsolidering menas att i den sammanställda redovisningen ingår så stor del av dotterföretagets eller intresseföretagets resultat- och balansräkning som svarar mot kommunens ägarandel.

I sammanställd redovisning har konsolideringen skett av boksluten för de civilrättsliga underkoncernerna.

Uppskrivning av koncernföretagens materiella anläggningstillgångar återförs före konsolidering.

I balansräkning uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och i en del under eget kapital.

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse distribueras till och presenteras för kommunfullmäktige av revisionen.

I den slutliga och tryckta versionen av årsredovisningen kopieras revisionens rapport in på denna sida.

Ordförklaringar

Aktualiseringsgrad

Den andel av personakterna för anställd medarbetare som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställningar.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav. Tillgångarna kan vara materiella, till exempel byggnader, eller finansiella, till exempel obligationer.

Ansvarsförbindelse

Åtagande att fullgöra viss ekonomisk förpliktelse, exempelvis pensionsåtagandet.

Avskrivning

Anläggningstillgångens periodiserade kostnad utifrån beräknad livslängd/nyttjandetid.

Avsättningar

Ekonomiska förpliktelser eller åtaganden som är säkra eller sannolika, men ovissa till belopp eller till den tidpunkt de ska infrias, till exempel pensionsförpliktelse.

Balanskravet

I kommunallagen regleras att kommunerna varje år ska ha ekonomi i balans samt vilka åtgärder som ska vidtas vid avvikelse mot detta krav.

Balansräkning

Beskriver kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt. Visar hur kapitalet har använts (tillgångar) och hur detta har anskaffats, det vill säga med främmande (skulder) och med egna (eget kapital) medel.

Eget kapital

Visar den del av tillgångarna som finansierats med egna medel.

Kassaflödesanalys

Visar hur en räkenskapsperiods löpande verksamhet har finansierats samt hur periodens löpande verksamhet och investeringar har inverkat på finansiell verksamhet och likvid ställning.

Kommunbidrag

De ekonomiska ramar som kommunfullmäktige fördelar till uppdragsnämnderna. Huvudsakligen består dessa ramar av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Kortfristiga skulder/fordringar

Lån, skulder och fordringar som förfaller till betalning inom ett år.

Likvida medel/likviditet

Anger vilken betalningsberedskap som finns på kort sikt. Motsvarar kassa och bank.

Kassalikviditet

Indikator för kortsiktig betalningsförmåga. En kassalikviditet om 100 % eller mer innebär att kortfristiga skulder kan betalas direkt

Långfristiga skulder/fordringar

Skulder och fordringar som förfaller till betalning senare än ett år efter räkenskapsårets utgång.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som inte innehas för stadigvarande bruk utan löpande byts ut eller förändras.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter till den period då resurserna förbrukas eller tillkommer.

Resultaträkning

Sammanställning av årets driftverksamhet (intäkter och kostnader) och hur den genom sitt resultat påverkar eget kapital.

Sammanställd redovisning

Omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett om den bedrivs i förvaltnings- eller företagsform. I denna årsredovisning avses Uppsala kommun med hel- och delägda aktiebolag.

Soliditet

Andelen tillgångar som finansieras med egna medel (förhållandet mellan eget kapital och total balansomslutning). Soliditet är ett mått på långsiktig betalningsförmåga, där en högre soliditet innebär en lägre finansiell risk.

Soliditet inklusive ansvarsförbindelse

Den andel som eget kapital minus ansvarsförbindelse utgör av den totala balansomslutningen

Verksamhetens nettokostnader

Skillnaden mellan verksamhetens driftkostnader och de intäkter som genereras som följd av genomförd verksamhet, exempelvis vissa statsbidrag, taxor och avgifter från kunder och brukare mm. Verksamhetens nettokostnader finansieras med skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Fem år i sammandrag

	2013	2012	2011	2010	2009
Allmänt					
Antal invånare 31 december	205 199	202 625	200 001	197 787	194 751
Genomsnittlig utdebitering per 100 kronor	32,00	31,7	31,7	31,7	31,7
varav kommunens debitering ¹	20,84	20,84	21,33	21,33	21,33
Skattekraft i procent av rikets (inkomstår) ²	102,2	102,0	102,1	101,41	101,7
Kommunens verksamhet					
Skatteintäkter och utjämningsbidrag, netto (miljoner kronor)	9 178	8 784	8 834	8 496	8 041
Verksamhetens nettokostnader, totalt (miljoner kronor)	8 285	8 725	8 708	8 184	7 866
dito, skattefinansierad verksamhet (miljoner kronor)	8 285	8 725	8 708	8 184	7 866
Verksamhetens nettokostnader i procent av skatteintäkter	90,3	99,3	98,6	96,3	97,8
Finansnetto (miljoner kronor)	25	-39	-34	24	27
Resultat före extraordinära poster (miljoner kronor)	919	20	92	334	202
Årets resultat (miljoner kronor)	919	20	92	167	202
Nettoinvesteringar (miljoner kronor)	317	576	542	559	489
Låneskuld, koncernextern räntebärande (miljoner kronor)	3 836	2 960	2 730	2 906	2 607
Låneskuld per invånare (kronor)	18 694	14 598	14 530	14 693	13 386
Anläggningstillgångar per invånare (kronor)	55 628	51 636	51 933	52 515	51 666
Soliditet (procent)	54	50	52	51	52
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse (procent)	20	16	17	19	18
Kassalikviditet (procent)	103	63	58	48	38
Kommunkoncernens verksamhet					
Verksamhetens nettokostnader, totalt (miljoner kronor)	8 905	8 458	6 857	7 917	7 614
Finansiella intäkter och kostnader netto (miljoner kronor)	-311	-255	-264	-192	-212
Årets resultat (miljoner kronor)	-41	76	1 687	242	225
Nettoinvesteringar i anläggningstillgångar (miljoner kronor)	1 685	2 065	4 435	1 840	1 185
Anläggningstillgångar (miljoner kronor)	19 032	18 113	16 963	14 745	13 904
Räntebärande lång- och kortfristiga skulder (miljoner kronor)	9 246	6 814	5 754	6 758	6 263
Soliditet (procent)	37	37	40	35	35

Förklaringar

¹ Skattesatsen fastställs varje år av kommunfullmäktige. Den anges som antalet utdebiterade kronor och ören per skattekrona (1 skattekrona motsvarar 100 kronor beskattningsbar inkomst).

² Beskattningsbar inkomst dividerat med 100 kallas skatteunderlag. Skatteunderlaget dividerat med folkmängden kallas skattekraft. I beräkningen av skattekraften för 2013 har SKL:s prognos för skatteunderlagets utveckling från december 2013 och kommunens egen prognos använts. Det faktiska utfallet blir känt i december 2014 och kommer att publiceras i årsredovisning 2014.

BILAGOR

Omvärldsanalys

Uppsala kommun är en del av ett större sammanhang. En aktiv trend- och omvärldsbevakning ger förståelse av vad som påverkar utvecklingen. Kunskap om förutsättningarna men även förväntningarna på kommunen från dess medlemmar och andra intressenter är nödvändig för att rätt beslut ska fattas.

Ekonomiska förutsättningar – en komplex bild

Den svenska ekonomin har utvecklats svagt under året men positiva signaler finns med tilltagande tillväxt. Årets BNP-tillväxt med 0,9 procent kan jämföras med SKL:s senaste bedömning för 2014 med 2,6 procent. Sysselsättningen har stigit något under året och förväntas förbättras ytterligare under det kommande året. Skatteunderlaget för rikets kommuner antas 2014 öka med i genomsnitt 3,1 procent att jämföra med prognosen för Uppsala kommun om 3,6 procent. Enligt SKLs prognoser bottnar skatteunderlagstillväxten i riket under 2014 efter flera års minskning. Prognosen för 2015-2017 visar därefter på en tillväxttakt mellan 4,3 procent till 5,2 procent för riket och något högre för Uppsala.

Uppsala kommun har traditionellt uppvisat en mycket stark arbetsmarknad i jämförelse med övriga Sverige. Det brukar förklaras med högutbildade och välkvalificerade arbetstagare, en stabil lokal arbetsmarknad med stor andel offentliga arbetsgivare och ett strategiskt geografiskt läge i mälardalsregionen med närhet till Stockholm som i många fall agerar tillväxtmotor. Andelen arbetslösa minskade något till 6,2 procent under året. Som jämförelse är den genomsnittliga arbetslösheten i riket 8,5 procent. Inom gruppen arbetslösa skiljer sig sysselsättningen emellertid markant mellan åldersgrupper. Under året har den tilltagande ungdomsarbetslösheten uppmärksamats som särskilt problematisk. Uppsala kommun har dock en betydligt lägre ungdomsarbetslöshet än riket, 10,4 procent jämfört med 17,2 procent.

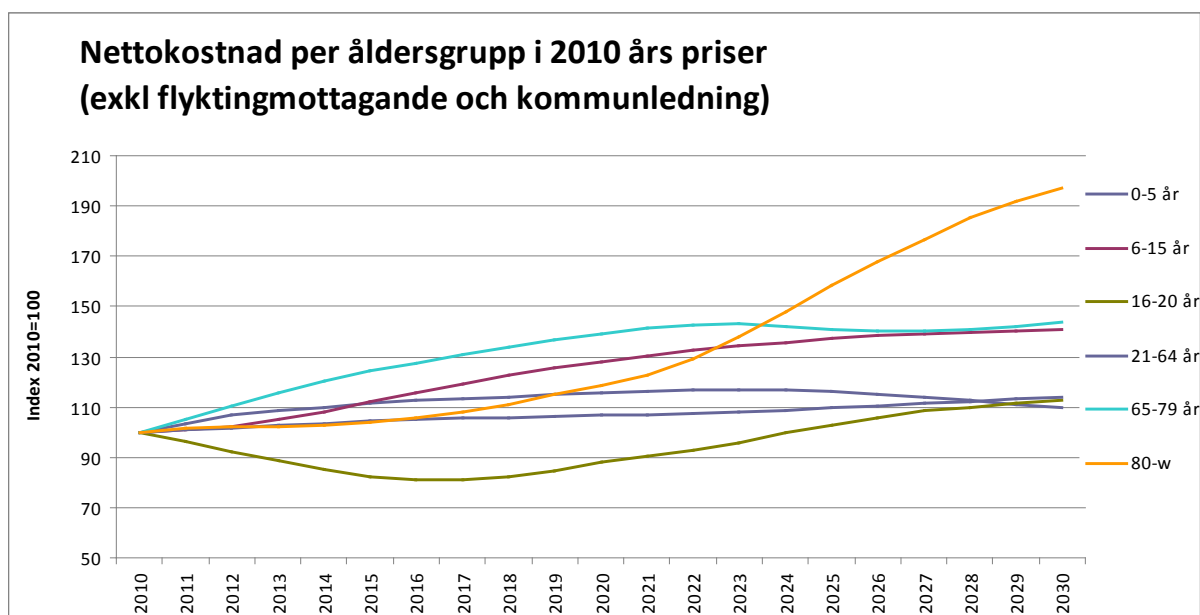
Kommunens kostnader påverkas av de volymer, de priser och den kvalitet till vilken leverans sker. SKL publicerar ett särskilt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) där priser för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt index. För 2012 och 2013 uppgick PKV-index till 2,3 respektive 2,2 procent. PKV-index ökar, för åren 2014-2017 är prognosen 2,3 procent, 2,7 procent, 3,0 procent respektive 3,2 procent.

Bilden av den ekonomiska verkligheten är komplex och sammansatt av flera delar. Samtidigt som de senaste årens ekonomiska tillväxt tillsammans med befolkningsökningar inneburit ökade skatteintäkter för kommunen innebär löneökningar, befolkningstillväxt och den demografiska förändringen även ett tryck på kostnadssidan. Inför 2014 förstärks detta genom infasningen av en förändring i det kommunala utjämningssystemet som innebär höjda avgifter med omkring 40 miljoner kronor. Till 2016 är förändringen fullt införd och då har kostnaderna ökat med 110 miljoner kronor. Som illustration av förändringens omfattning skulle full kompensation för avgiftsökningen innebära ett ökat skatteuttag omkring 30 öre.

Befolkningstillväxt och demografi – en möjlighet och en utmaning

Uppsala har attraktionskraft och växer snabbt. Under året har 2 574 nya kommunmedlemmar räknas in och befolkningen uppgick vid årsskiftet till 205 199. Befolkningstillväxten är därmed 1,3 procent i årstakt. Att kommunen växer är en välkommen och positiv utveckling. En snabb tillväxt ställer emellertid krav på medvetna strategier kring investeringar och byggande.

Nya kommunmedlemmar behöver bostäder och service som förskolor och skolor. Att det blir fler kommunmedlemmar innebär ett ökat tryck på befintlig och behov av utbyggd infrastruktur. Kommunen investerar samtidigt som den också försöker uppmuntra andra aktörer till ökade investeringar, exempelvis vad gäller bostäder. Under året förhandlades en historisk affär mellan kommunen och landstinget som innebär att kommunen förvärvat ett centralt landområde som förväntas byggas ut till en egen stadsdel med mellan 5 000 till 8 000 bostäder. Flera markanvisningar har givits till projektörer på tidigare förvärvad mark, den lokala byggkonjunkturen bör som en effekt kunna förbättras de närmaste åren. Förutom fler bostäder leder det även till positiva effekter i form av ökad sysselsättning inom byggsektorn.

Kommunen påverkas inte bara av antalet medlemmar. Befolkningssammansättningen är lika viktig. En större andel av kommuninvånarna finns i de yngsta och äldsta åldersgrupperna än tidigare. Det innebär ett större åtagande för kommunen i form av exempelvis barnomsorg, skola och äldreomsorg. Utvecklingen med demografiskt drivna kostnadsökningar är gemensam för de flesta av landets kommuner. Vi lever ett friskare och längre liv med högre förväntningar på service och stöd än tidigare. Sammantaget innebär detta en stor utmaning för Sveriges kommuner. För Uppsalas del är effekterna redan synbara, men de riktigt stora förändringarna förutses till perioden omkring 2020 och framåt. Då sammanfaller en stark ökning av gruppen äldre än 80 år med mindre ökningarna i grundskola och stora ökningarna i gymnasieskola. Kommunen kommer att möta ökad efterfrågan inom kärnområden som vård, hälsa, omsorg och pedagogisk verksamhet samtidigt som tillväxten i de åldersgrupper som traditionellt sett finansierar välfärden förväntas vara relativt lägre.

Att möta utmaningen - en förändrad och stärkt organisation

Uppsala kommun har påbörjat ett internt förändringsarbete av organisation och styrning under året. En mer problematiserad självbild har kommunicerats och förankrats med insikt att såväl större kostnadseffektivitet som kvalitet kan erhållas för nedlagd resurs. I arbetet har benchmarking mot jämförbara kommuner och analys av resultat genomförts. Detta ger vid hand att Uppsala kommuns kostnader idag är omkring 200 till 300 miljoner kronor för höga för att vara långsiktigt hållbara vid oförändrad debitering. En högre verkningsgrad måste därför åstadkommas för varje skattekrona. En öppen och objektiv benchmarking med sund organisationsutveckling mot en enklare och tydligare organisation är viktiga slutsatser för att rusta kommunen för framtiden.

Hållbarhet och utveckling

Hållbar utveckling är en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Ett hållbart samhälle innebär att social sammanhållning, ekologisk balans, ekonomisk utveckling och välfärd förenas med en god och trygg miljö för medborgarna.

De tre dimensionerna av hållbar utveckling - den ekonomiska, sociala och miljömässiga - ska samstämmigt och ömsesidigt stödja varandra. Globalt sett används mer resurser för produktion och konsumtion än vad naturen förmår återskapa respektive ta hand om som restprodukter. Därför finns en gemensam utmaning att utveckla sociala, ekonomiska och tekniska lösningar som säkrar en god livskvalitet för alla – utan att utarma ekosystemen och den biologiska mångfalden. Utmaningarna för ett hållbart samhälle är komplexa och kräver långsiktiga åtgärder som ofta är av tvärssektoriell karaktär. Utifrån nämnder och bolags kärnuppdrag är hållbarhetsfrågorna ofta en del i en större integrerad helhet.

För att säkra en hållbar utveckling fokuserar Uppsala kommun på tre grundpelare: Mänskliga rättigheter, Ansvarfullt resursutnyttjande och tillväxt.

Till dessa finns inriktningsmål formulerade som ska genomsyra och vägleda nämnder, bolag och styrelsers arbete med hållbar utveckling:

- Uppsalaborna är delaktiga i samhällsutvecklingen och har förtroende för demokratin.
- Uppsalaborna har arbete och utanförskapet minskar genom främjande tillväxt och ekonomiska nystartzoner.
- Uppsala har ett starkt civilsamhälle.
- Uppsalaborna känner sig trygga.
- Uppsalaborna är jämställda genom att villkoren, delaktigheten och tillgängligheten är lika för alla.
- Uppsalaborna lever hälsosamt och klimatsmart.
- Uppsala har ett bra företagsklimat som främjar tillväxt.
- Uppsala arbetar enligt EU 2020.

Detta kapitel syftar till att ge en övergripande bild hur ovanstående områden och inriktningsmål utvecklats under året.

Mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna betonar vikten av att medborgare är fria, själva får bestämma över sina liv och har lika stort värde i familjen, i arbetslivet och i samhällslivet. Delaktighet, trygghet, jämlika villkor, tillgänglighet, jämställdhet samt respekt för mångfald är grundpelarna.

Delaktighet bidrar till utveckling

Många insatser i den kommunala verksamheten syftar till att öka delaktigheten för medborgarna. Genom samråd och medborgardialoger kan individer påverka beslut, åtgärder och genomförande. Under året har olika former för medborgardelaktighet genomförts, till exempel har särskilda uppföljningsinriktade dialogmöten genomförts med bland annat företrädare för romer. Barn och ungdomar har deltagit i planering av lekplatser. En medborgardialog har genomförts rörande förslag på namn av 13 parker och 477 unika namnförslag inkom från medborgare.

En undersökning visar att 20 procent av ungdomar i årskurs sju och nio vill vara med att påverka i frågor som rör kommunen. Ungdomar på gymnasiet ligger något högre på 31 procent. Däremot anser endast 15 procent av ungdomarna i årskurs sju att de har stora eller mycket stora möjligheter att framföra sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen, ju äldre de blir desto mindre möjlighet att

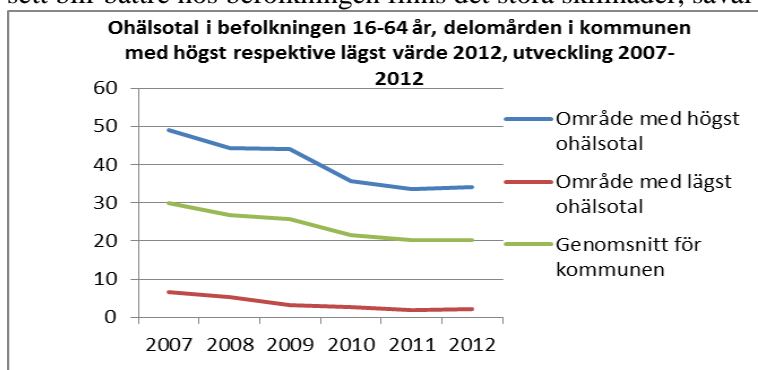
påverka anser de sig ha.⁴ Enligt SCB:s medborgarundersökning (2012) har det inte skett någon skillnad jämfört med tidigare år gällande vad medborgarna anser om deras möjligheter till inflytande i kommunen. Däremot visade undersökningen att det skett en minskning avseende den upplevda möjligheten att komma i kontakt med politiker, möjlighet till påverkan och förtroende för politiker och tjänstemän. Det finns ingen könsskillnad men skillnader mellan åldersgrupper. Åldergruppen 45-54 år skattar sina möjligheter högst medan gruppen 75 år och äldre skattar den betydligt lägre än övriga åldersgrupper. Ny medborgarundersökning kommer att genomföras hösten 2014.

Ett starkt civilsamhälle ökar möjlighet till delaktighet

Föreningsliv och ideellt engagemanget bidrar starkt till samhällets demokratiutveckling och till människors livskvalité. Under året har Uppsala kommun ingått en lokal överenskommelse med företrädare för föreningslivet. Överenskommelsen syftar till att främja en god samverkan. Med överenskommelsen som grund kommer den fortsatta dialogen mellan föreningsliv och kommun ta fasta på och utgå från överenskommelsens principer och åtaganden. Ett femtiotal föreningar har hittills undertecknat och anslutit sig.

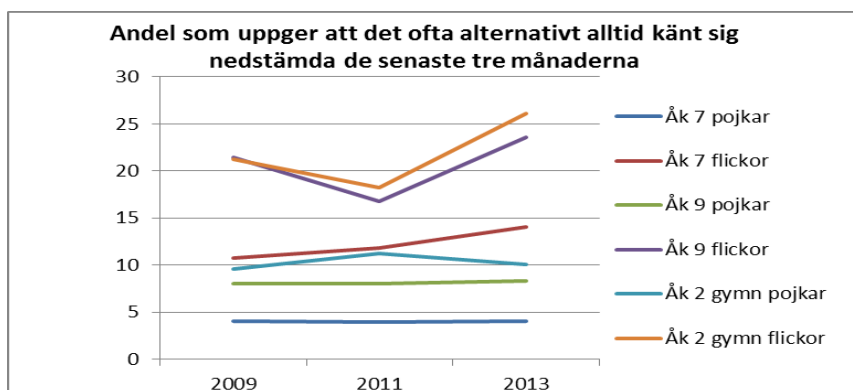
Jämlika livsvillkor och levnadsförhållanden

En god, jämlig fysisk och psykisk hälsa för hela befolkningen är en viktig grundförutsättning och angelägenhet för kommunen, ur både ett tillväxt- och hållbarhetsperspektiv. Även om hälsan generellt sett blir bättre hos befolkningen finns det stora skillnader, såväl i riket som i Uppsala.

Figur. Ohälsotalet är summan av dagar med utbetald sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning samt dagar med sjuk- och aktivitetsersättning dividerat med befolkningen 16-64 år.

Den psykiska hälsan har försämrats bland de yngre kommuninvånarna. Nedstämdhet hos tonårsflickor har blivit allt vanligare de senaste åren. 2013 års mätning visade att 26 procent av flickor i årskurs två på gymnasiet upplever att de ofta eller alltid känt sig nedstämda de tre senaste månaderna. Även ungdomars upplevda stress går i samma negativa riktning. Flickorna i de högre årskurserna känner sig i högre grad mer stressade jämfört med tidigare år.⁵

Figur: Ungdomars skattning av upplevd nedstämdhet. Liv och hälsa ung 2013.

⁴ Uppgifter från Liv och hälsa ung, undersökning 2013

⁵ Uppgifter från Liv och hälsa ung, undersökning 2013

Jämställdhetsintegrering – ett ständigt pågående arbete

Under året har projektet Hållbar jämställdhet inom kommunorganisationen avslutats. I projektet har samtliga berörda organiserat sitt jämställdhetsintegreringsarbete och tagit fram könsuppdelad statistik. De har vidare analyserat statistiken och genomfört åtgärder i syfte att få en verksamhet som är lika tillgänglig för kvinnor och män och svara upp mot båda könen behov och önsknings. För att säkerställa att all medborgarservice är jämställd har spridning av arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv även i all övrig kommunal verksamhet påbörjats.

Tryggheten är god

Enligt Brottsförebyggande rådets statistik har antalet anmälda våldsbrott per 100 000 invånare fortsatt att minska i Uppsala under året. Även anmälningar om hot-, kränkningar och frihetsbrott har minskat. Uppsala kommun ligger fortfarande på en lägre nivå än riket i anmälda brott per 100 000 invånare.

Under året har flera insatser gjorts för att öka tryggheten i utemiljön. Belysningen har förbättrats successivt och parker har rustats upp. I Gottsunda och Stenhagen har särskilda insatser gjorts för att öka tryggheten kring busshållplatserna. Kommunen har även ingått en ny överenskommelse med Polismyndigheten i Uppsala län med syfte att bredda och fördjupa samarbetet för att ytterligare öka tryggheten i Uppsala.

Ansvarfullt resursutnyttjande

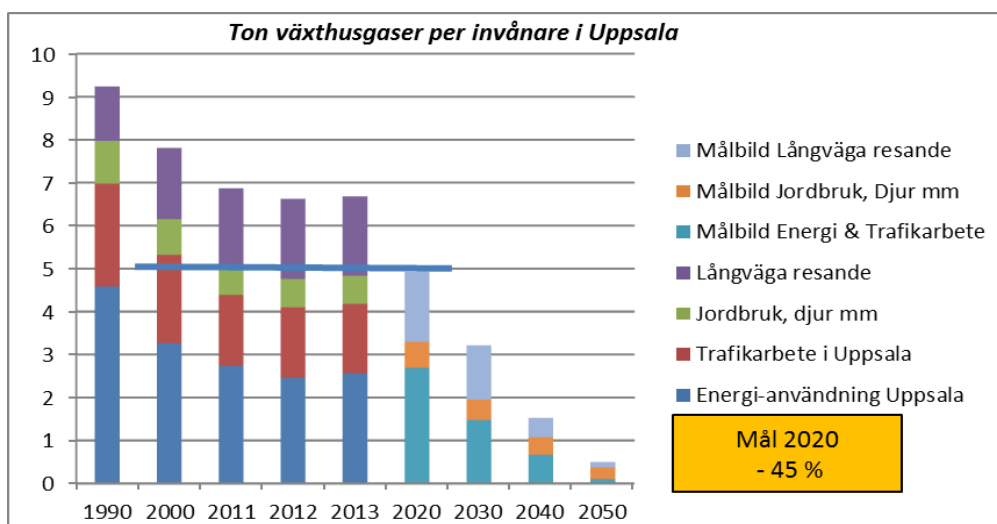
Hållbar utveckling handlar om att skydda jordens resurser. I all vår verksamhet, i vårt sätt att påverka samhällsutveckling och i allt samarbete med andra ska vi nyttja de gemensamma naturresurserna ansvarsfullt.

Fokus på giftfri miljö

Att minska risker för exponering och spridning av kemikalier är en av vår tids största miljö- och hälsoutmaningar. De negativa hälsoeffekterna av farliga kemikalier orsakar såväl personligt lidande som ekonomiska konsekvenser för samhället. Under året har Uppsala kommun påbörjat ett systematiskt och ambitiöst arbete för att nå en giftfri miljö. Bland annat har arbetet med en giftfri förskola påbörjats och ett nytt miljö- och klimatprogram med fokus på giftfri miljö har arbetats fram för beslut 2014. Vattenkvaliteten har satts i fokus på grund av de höga halterna av skadliga ämnen som hittats i delar av Uppsalas dricksvatten.

Långsiktig färdplan för att klara klimatutmaningen

Uppsala kommun har antagit klimatutmaningen med mål i linje med FN:s bedömning att de samlade utsläppen av växthusgaser måste minska kraftigt till år 2050, med början senast detta decennium. De globala utsläppen fortsätter dock att öka. I Uppsala har de totala utsläppen minskat något. Utsläppen per invånare, som visas i grafen nedan, minskar i linje med målet 2020 – att minska med 45 procent per invånare jämfört med 1990. Utsläppen inom kommungränsen minskar för persontrafik och uppvärmning, men ökar för lastbilar och arbetsmaskiner. Minskningen av de lokala utsläppen, äts till stor del upp av ökningen av utsläpp från uppsalabornas långväga flygresande som ökar kraftigt. Utsläpp från livsmedel och varor som produceras utomlands och i övriga Sverige finns inte medräknat i diagrammet nedan. På svensk nivå ökar konsumtionsutsläppen, detsamma torde gälla Uppsala. En tydligare färdplan krävs för att säkra att Uppsala är på väg mot klimatneutralitet.

Figur: Beräknade utsläpp av växthusgaser (CO₂-ekvivalenter) per invånare 1990-2013 från aktiviteter i Uppsala kommun, samt från Uppsalabornas långväga fritids- och semesterresor utanför kommunen. För 2013 är en del värden preliminära respektive framskrivna. Mål 2020 och målbild 2050. Utsläpp från köp av livsmedel och varor som produceras utomlands och i övriga Sverige tillkommer.

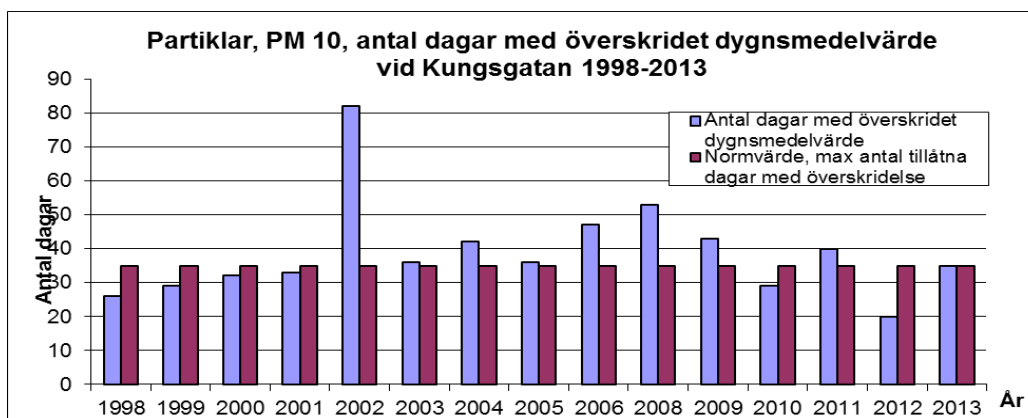
Under 2013 har kommunen tillsammans med medlemmarna i Uppsala klimatprotokoll påbörjat arbetet med Färdplan klimatneutralt Uppsala. Färdplanen samlar många och viktiga lokala aktörer kring betydande steg mot kommunens långsiktiga klimatmål. Miljö- och klimatdriven affärsutveckling är grunden för en verklig omställning. Vattenfall planerar för att konvertera det torveldade värmekraftverket till ett biobränsleddat verk runt 2020 vilket kommer att innebära en betydande minskning av utsläppen. En första bedömning i färdplanearbetet visar på att fullmäktiges klimatmål för 2020 sannolikt nås, men att det krävs betydande insatser från samtliga aktörer och medborgare för att nå målet 2050.

Klimatsmarta ungdomar

Flertalet (89 procent), av ungdomarna i årskurs sju 81 procent årskurs nio och årskurs två på gymnasiet⁶, anger att det alltid eller ibland bryr sig om att leva på ett sätt som är miljövänligt och klimatsmart. Ungefär lika många uppger att de alltid eller ibland bryr sig om att de varor de köper har producerats på ett långsiktigt hållbart sätt.

Luftkvaliteten – en fortsatt utmaning

Luftkvaliteten i Uppsalas centrala delar blir långsamt bättre men är ur hälsosynpunkt fortfarande ett problem. Kommunen arbetar målmedvetet för att förbättra luftkvaliteten genom bland annat införande av miljözon, dubbdäcksförbud, vägrenhållning och hållbart resande.

Överskridande av miljökvalitetsnormer för partiklar kan bland annat mätas genom dygnsnorm eller genom årsmedelvärde. Under 2013 överskreds dygnsnormen för partiklar (PM 10) under maximala 35

⁶ Uppgifter från Liv och hälsa ung, undersökning 2013

tillåtna dygn. Normen klarades således med minsta möjliga marginal. Resultatet är en försämring jämfört med 2012 då normen överskreds 20 gånger. Årsmedelvärdet har i likhet med tidigare år inte överskridits. För kväveoxid överskreds normvärdet (sju dygn per år) med två dygn under 2013.

Lätt att välja rätt i trafiken

Trafiken står i centrum för flera negativa effekter på ett antal hälso- och miljöområden som luftkvalitet, klimatpåverkan, buller, vattenkvalitet och markanvändning. Hur vi reser och transporterar är något som direkt går att påverka i en positiv riktning. Hög tillgänglighet på ett miljömässigt hållbart sätt till arbete, bostad och fritid är en förutsättning för att Uppsala kommun ska utvecklas i önskvärd riktning. Kollektivtrafikresandet ökade något under 2013, men inte i den takt som behövs för att klara målet om fördubblat resande till 2020.

Enligt en undersökning (2013) uppgav 53 procent att de cyklar minst en gång i veckan ”för att ta sig fram i Uppsala”. Enligt den årliga mätningen i maj har flödena till och från innerstaden minskat något, men den nya hamnspången har inneburit stora förändringar i rörelsemönster. Tendensen är att cyklingen ökar. Nästan hälften av ungdomarna i årskurs sju och nio uppger att de alltid eller oftast cyklar eller går till skolan, i årskurs två på gymnasiet är det färre (35 procent). Drygt 70 procent av ungdomarna anser att det finns bra gång-/cykelvägar mellan hemmet och skolan.⁷

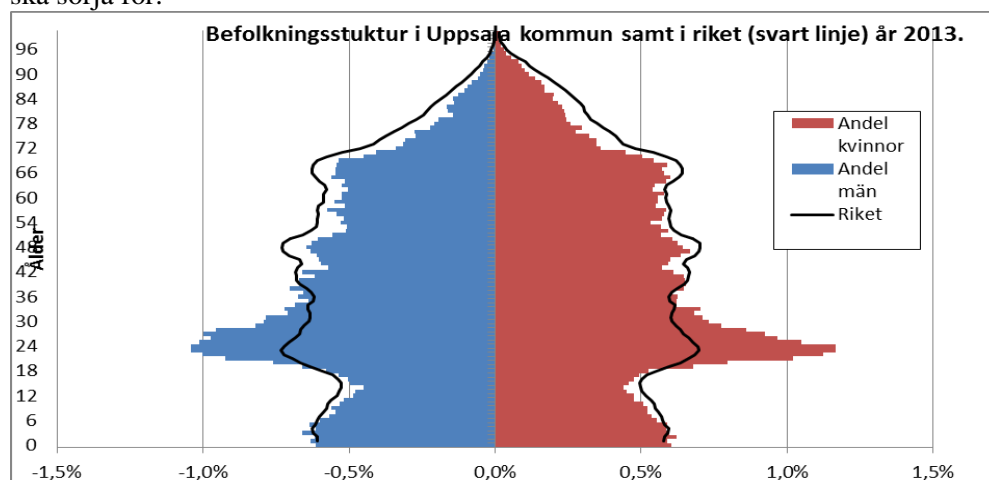
Tillväxt – att växa hållbart

Kunskapsutveckling, innovationskraft, företagsamhet, gott företagsklimat, hög tillgänglighet och attraktivitet samt en god arbetsmarknad är samtliga viktiga delar för att säkra en hållbar utveckling.

Uppsala växer

Befolkningsmängden i Uppsala kommun har stadigt ökat under de senaste decennierna. Uppsala har en relativt sett ung befolkning i jämförelse med riket i övrigt. Andelen barn och unga, under 20 år, förväntas ligga på en ganska konstant nivå på drygt 20 procent av befolkningen fram till 2050.

Andelen personer över 65 år ökar i riket såväl som i Uppsala. I riket har andelen äldre ökat i högre takt än i Uppsala. För drygt 20 år sedan var knappt 14 procent av Uppsalas befolkning 65 år eller äldre, år 2050 beräknas den åldersgruppen utgöra cirka 21 procent. Att andelen äldre ökar framöver innebär även att försörjningskvoten ökar, för Uppsalas del inte lika mycket som för riket. Baserat på kommunens befolkningsprognos förväntas försörjningskvoten öka från nuvarande 1,6 till cirka 1,7 år 2050. En försörjningskvot på 1,7 innebär att varje person i åldrarna 20-64 år ska försörja 0,7 personer i ej arbetsför ålder. Även om Uppsala kommun har en mer gynnsam utveckling än riket kommer det att ställa krav på ökade behov av exempelvis vård och omsorg, som en allt mindre andel av befolkningen ska sörja för.

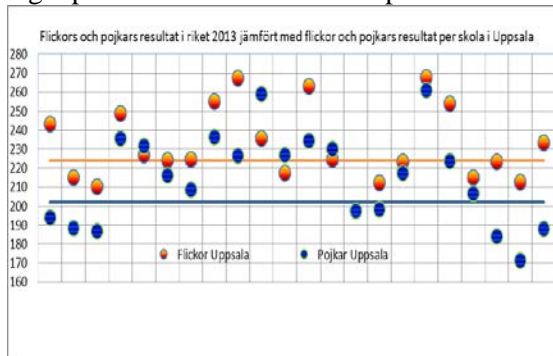

⁷ Uppgifter från Liv och hälsa ung, undersökning 2013

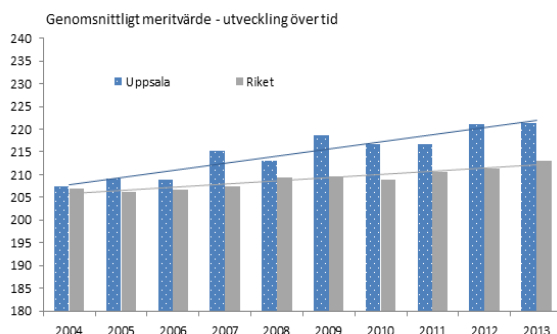

Skilnader i kunskapsresultat mellan skolor och kön ökar

Efter en uppgång under 2012 har kunskapsresultaten sjunkit något både för yngre och äldre elever under 2013. Det genomsnittliga meritvärdet och behörigheten till gymnasieskolan i årskurs nio förblev oförändrat medan andelen elever som nått målen i alla ämnen sjönk. När det gäller andelen elever som fått godkänt i samtliga ämnen har resultatet i Uppsalas kommunala skolor sjunkit och ligger nu i nivå med rikets kommunala som är 76 procent-vilket legat på samma nivå under hela perioden.

Figur: Flickor och pojkars resultat i åk 9, samtliga skolor. Varje kolumn motsvarar en skola

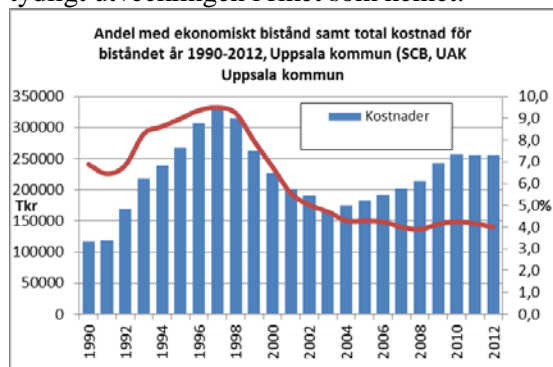
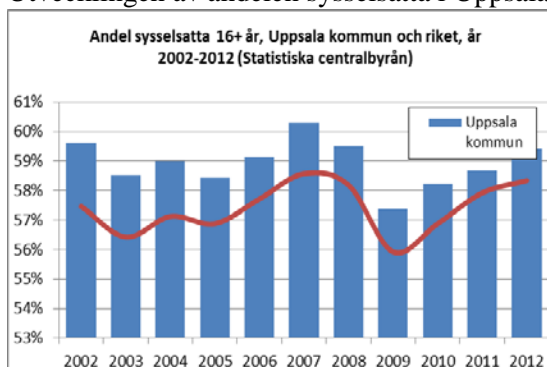

Figur: Utveckling över tid, genomsnittligt meritvärde

Det är stora variationer i kunskapsresultat mellan olika skolor. Den skola som har lägst andel godkända elever i årskurs nio ligger på 48 procent och den som har högsts andel ligger på 100 procent. Det är även skillnader mellan flickor och pojkar. Det finns skolor där det skiljer 40 meritpoäng (ca 20%) mellan flickor och pojkar. Generellt sett presterar flickor bättre än pojkar men det finns även skolor där pojkar presterar bättre än flickor. I skolor där pojkar underpresterar, presterar även flickorna i högre grad under sitt riksgenomsnitt. Bidragande orsaker till att skolan inte uppnår målet om att alla elever ska nå godkänt i alla ämnen samt den negativa utvecklingen gällande ökade spridning av skolors resultat är, enligt skolinspektionen, bland annat brister i kommunens kvalitetsarbete och arbete med att följa upp och utvärdera verksamheterna. En annan bidragande orsak som skolinspektionen pekar ut är uppdelningen av ansvaret för kommunens skolor mellan uppdragsnämnder och produktionsstyrelser, vilket tycks försvåra förutsättningarna för ett systematiskt kvalitetsarbete.

Ekonomisk tillväxt

Andelen förvärvsarbetande och arbetslösa är exempel på faktorer som indikerar individers tillgång och tillgänglighet till arbetsmarknaden samt till åtgärder som syftar till att ge personer utanför den reguljära arbetsmarknaden tillgång till densamma eller annan möjlighet till sysselsättning. Uppsala kommun har fortfarande en låg arbetslöshet jämfört med riket och gynnsamma förhållanden i övrigt. Utvecklingen av andelen sysselsatta i Uppsala följer tydligt utvecklingen i riket som helhet.

Andelen personer med behov av försörjningsstöd fortsätter att minska och är lägre än riksgenomsnittet. Barn och ungas uppväxtvillkor har stor betydelse för den enskilde individens möjligheter till en god utveckling. Tillgång till välfärd utifrån individens behov bidrar till att förbättra möjligheter och motverka risker för framtida utanförskap. Barn som växer upp i familjer med långvarigt ekonomiskt stöd riskerar en ogynnsam utveckling. Det är stora skillnader mellan Uppsalas olika stadsdelar i vilken utsträckning barnfamiljer har ekonomiskt stöd. I de stadsdelar som har högst

andel barnfamiljer med försörjningsstöd uppbär drygt 20 procent av familjerna stöd medan det i flera stadsdelar inte finns någon barnfamilj med försörjningsstöd.

Insatser mot utanförskap

Kommunstyrelsen antog under året en definition av utanförskap: ”Med utanförskap menas andelen helårsekvivalenter⁸, storleken på ohälsotoalet samt andelen personer som har lågt deltagande i samhällslivet”. För att bryta människors utanförskap har kommunfullmäktige avsatt 10 miljoner per år sedan 2008 för motverkande åtgärder. Syftet är att göra det möjligt för externa organisationer att samverka med kommunens verksamheter i detta arbete.

Välfärdsjobb motverkar utanförskap

Syftet med välfärdsjobben är att stärka individen för ett hållbart arbetsliv och skapa förutsättningar för självförsörjning samt säkra tillväxt genom att erbjuda kompetensförsörjning till arbetsgivare i Uppsala kommun. Istället för att arbetslösa riskerar bli passiva mottagare av försörjningsstöd befinner de sig i en aktiv arbetsmarknadsinsats. Vid en mätning i augusti 2013 var endast tjugo procent av de individer som fått insatsen 2011-2012 tillbaka i socialtjänstens register. Under året har även ett familjeprojekt startats för att prioritera föräldrar så att dessa snabbare ska få tillgång till ett välfärdsjobb

Fler företag – god ekonomisk tillväxt

I Uppsala kommun tillkom det 2 006 nya företag under året, varav 1 564 var nystartade. Detta är en ökning med åtta procent jämfört med föregående år. Det är framför allt företag med verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik som startats. För att mäta näringslivsklimatet i Uppsala kommun följs och analyseras fem näringslivsrankingarna via olika undersökningar. Enligt företagarbarometern som mäter antal startade företag per 1 000 invånare och företagen samt UC som utser årets företagarkommun baserat på statistik ur bokslut har Uppsala kommun förbättrat sin position under 2013. Även när det gäller undersökningen ”här är det bäst att bo” som utförs av tidningen Fokus och bland annat mäter: att ha familj, att vara äldre, att arbeta och att vara ung, har Uppsala kommun återigen blivit bättre.

När det gäller undersökningar som bland annat visar företagens attityder och åsikter gällande hur kommunen hanterar viktiga frågor för näringslivet har det skett en försämring i resultat jämfört med tidigare år. Försämring har även skett gällande mätning av nöjd kundindex som mäter vad företagen anser om kommunens information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättsäkerhet och effektivitet. De försämrade resultaten gällande företagets syn på kommunens service måste tas på stort allvar. Målet för Uppsala kommun är att ha ett gott företagsklimat för att kunna ha ett konkurrenskraftigt näringsliv och olika åtgärder vidtas för att förbättra servicen i samverkan med näringslivet.

---

⁸ Med helårsekvivalenter menas: antal helårspersoner i åldrarna 20-64 år som försörjs genom sociala ersättningar och bidrag, såsom sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning (tidigare kallat förtidspension), ersättning vid arbetslöshet och ekonomiskt bistånd. En helårsekvivalent/helårspersoner kan utgöras av exempelvis två personer som vardera har 50 procent arbetslöshetsersättning.

Styrning och organisation

Uppsala kommun tillämpar en uppdrag-åtagandeorganisation med tre perspektiv inom vilka kommunfullmäktige tilldelat nämnderna tydliga roller och ansvar.

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen företräder medborgarna som ägare av den samlade kommunala verksamheten. I relation till uppdragsnämnderna fattar kommunfullmäktige beslut om långsiktiga inriktningsmål och fördelning av resurser i form av kommunbidrag. Den egna produktionen styr kommunfullmäktige genom ägardirektiv och effektiviseringskrav.

Uppdragsnämnderna ska med tillgänglig resurs säkerställa största möjliga nytta för medborgaren enligt dennes behov och i enlighet med fullmäktiges inriktning. Det sker genom myndighetsutövning samt genom uppdrag till eller upphandling av insatser från producerande enheter.

Produktion innebär att under konkurrensmässiga villkor leverera insatser enligt definierade krav på volym, pris och kvalitet. Producerande enheter kan vara såväl kommunala aktörer (interna) som fristående aktörer (externa). Under 2013 utfördes omkring 66 (67) procent av de kommunalt finansierade tjänsterna av kommunens egen interna organisation. Resterande 34 (33) procent utfördes av externa leverantörer (exempelvis friskolor, vårdbolag och entreprenadbolag).

Organisations- och ansvarsstruktur

Uppsala kommuns verksamhet är organiserad i fullmäktige och nämnder (i vissa fall benämnda produktionsstyrelser) samt kommunala hel- eller delägda aktiebolag. Tillsammans bildar dessa Uppsala kommunkoncern. Det övergripande ansvaret och styrningen av all verksamhet utgår från kommunfullmäktige, med 81 ledamöter som väljs vart fjärde år i allmänna val.

Kommunfullmäktiges huvudsakliga styrdokument är Inriktning, Verksamhet och Ekonomi (IVE). IVE har ett fyraårigt planeringsperspektiv och revideras årligen. Kommunfullmäktige anger ekonomiska ramar, inriktningsmål, ägardirektiv och policier.

Förändringar i organisationen

Organisationen ska stödja verksamheten och förändras i takt med behov och förväntningar från omvärlden. Aktuell organisation i februari 2014 återges i bild här intill.

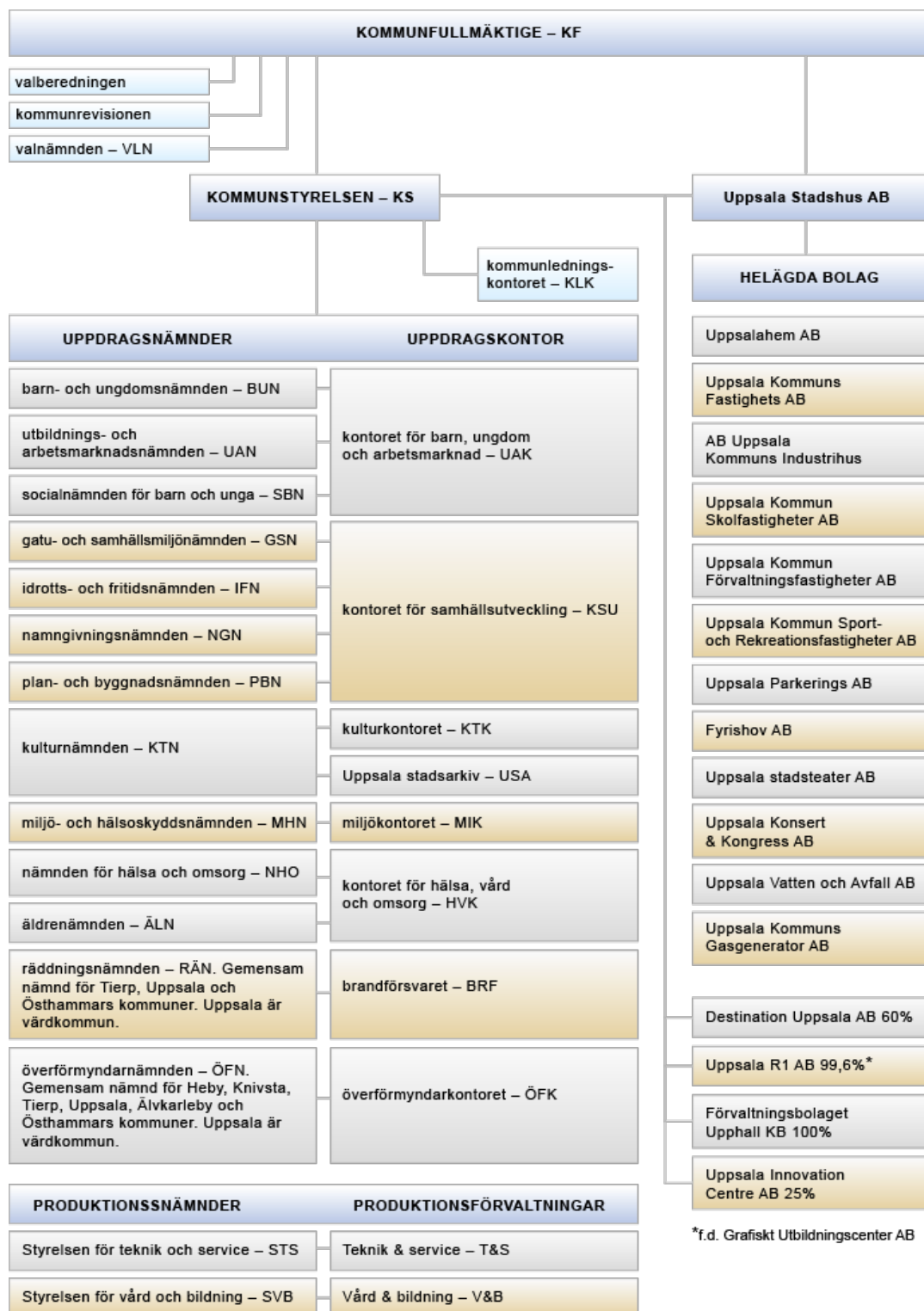
En viktig förändring jämfört med 2013 är att fastighetsägarnämnden upphörde 31 mars 2013. Det övervägande antalet fastigheter som förvaltades i nämnden såldes 1 januari till tre nybildade och helägda dotterbolag: Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB samt Uppsala Kommun Sport och Rekreativfastigheter AB. De fastigheter som inte såldes till dotterbolagen placerades direkt under kommunstyrelsen.

Under 2014 genomförs en översyn av kommunens stabsfunktioner. Med stabsfunktioner avses information, HR/personal, ekonomi samt uppföljning och utvärdering. Under året planeras även upphandling inför outsourcing av kommunens IT-verksamhet.

Direktiv har lämnats från kommunstyrelsen att se över nämndstrukturen inför kommande årsskifte. Syftet bakom direktivet är att söka en effektivare organisation, bland annat enligt

principen en nämnd, en chef, ett kontor. En ökad tydlighet kan även förväntas avseende kopplingen mellan nämnd och verksamhetsområde. Flera verksamhetsområden är idag åldersindelade utifrån ett brukarperspektiv, något som har både för- och nackdelar.

Uppsala kommunkoncern 2014

Hur finansieras Uppsala kommun - och hur används skattepengarna?

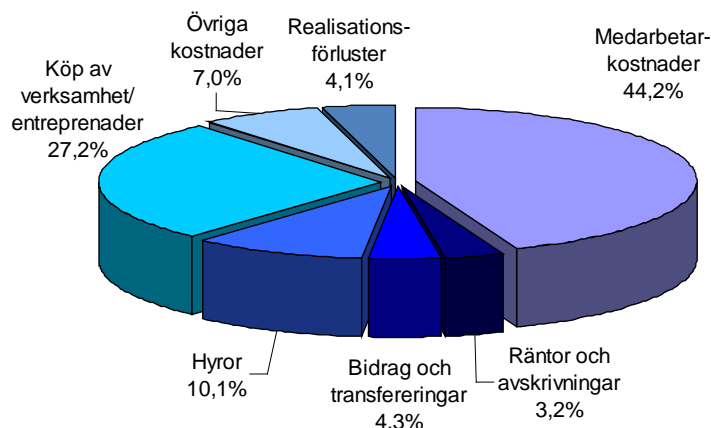
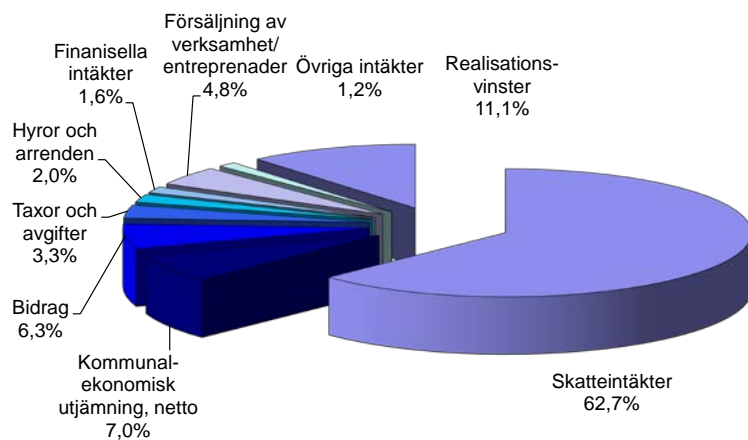
Den största intäktskällan är skatter vars omfattning beror av det kommunala skatteunderlagets storlek och den kommunala skattesatsen som 2013 var 20,84. Skatteunderlaget varierar baserat på flera faktorer, där sysselsättningen är den enskilt viktigaste. En högre sysselsättning genererar, allt annat lika, ett högre skatteunderlag och därmed högre skatteintäkter.

Den kommunalekonomiska utjämnningen består av såväl kommunala fastighetsavgifter som bidrag från och avgifter till utjämningsystemet. Systemet syftar till att utjämna strukturella skillnader mellan rikets kommuner och därmed säkerställa grundläggande samhällsservice i hela landet. Mer om utjämningsens olika komponenter framgår av not 2 till resultaträkningen.

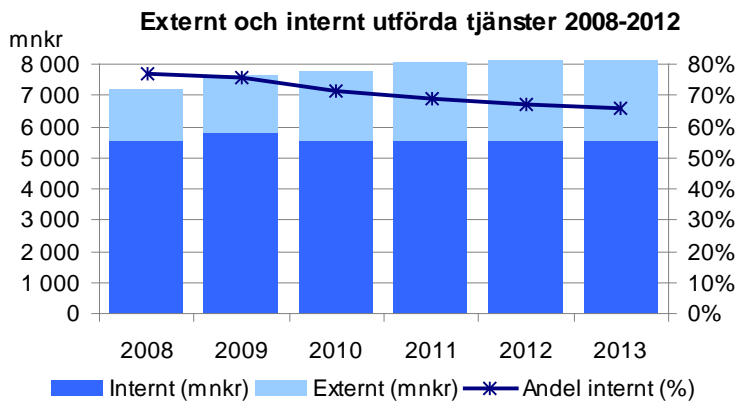
Den största kostnadskategorin är de egna medarbetarna. De återfinns huvudsakligen inom vård och omsorg samt pedagogisk verksamhet.

Köp av verksamhet och entreprenader består framförallt av vård- och omsorgstjänster, förskola och skola som utförs av en privat aktör. Till kategorin räknas även köpta tjänster inom exempelvis snöröjning, reparation och underhåll av gator, vägar och parker mm. Hyror är kostnaden för de lokaler som kommunens verksamheter bedrivs i. Övriga kostnader som motsvarar 7 procent av kostnaderna utgörs exempelvis av bränsle, energi, hyra och leasing av anläggningstillgångar, transporter, telekommunikation mm.

INTÄKTER 2013

Interna och externa utförare

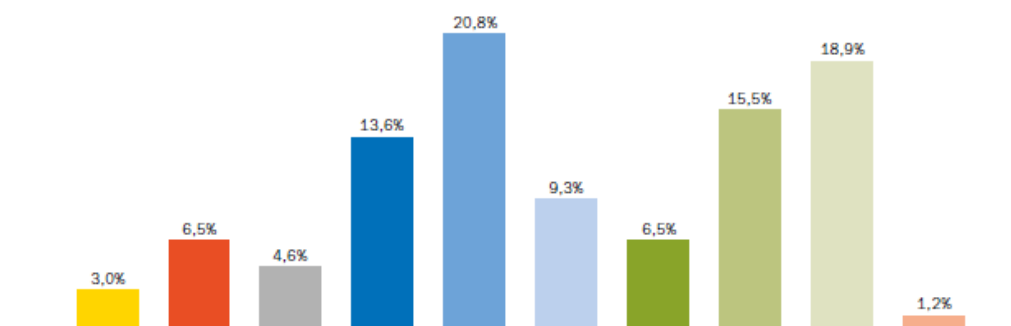
Huvuddelen av de tjänster kommunen finansierar utförs av den egna organisationen medan andra utförs av externa producenter. För ändamålet har Uppsala kommun en tydligt uppdelad uppdrag-åtagandeorganisation. En sådan modell karaktäriseras av att den funktion som beställer tjänster för kommunens räkning skiljs från den funktion som utför tjänsten. I Uppsala kommun organiseras

beställningen i uppdragsnämnder och utförandet i produktionsstyrelser, se mer i avsnittet styrning och organisation.

Trenden är att andelen externt utförda tjänster ökar, samma trend är tydlig i riket som helhet. I vardagen märker vi detta genom att nya aktörer blivit synliga inom framförallt skola, vård och omsorg. Ett sätt att mäta andelsfördelningen av kommunens tjänster mellan interna och externa producenter baseras på hur kommunens uppdragsnämnder använder sina resurser. För 2013 konstateras då att 66 (67) procent av de totala tjänsterna utfördes internt medan 34 (33) procent utförs av externa leverantörer. Nedbrutet till de två största verksamhetsområdena konstateras att 24 (24) procent av den pedagogiska verksamheten och 50 (48) procent av vård och omsorgsverksamheten producerades externt.

SÅ ANVÄNDER UPPSALA KOMMUN SKATTEPENGARNA!

**Nettokostnaderna uppgick 2013 till omkring 9,4 miljarder kronor.
Hur fördelades de mellan verksamhetsområdena?**

Politisk verksamhet, kommunledning och gemensam verksamhet (3,0%)

Här samlas kostnader för nämnd-, bolags- och styrelseverksamhet, stöd till politiska partier och administration knuten till kommunens ledning. Exempel är revision, viss administration av kommunens nämnd- och styrelseorganisation, stadsarkiv, kommunledningskontor samt vissa lokalkostnader.

Infrastruktur, skydd mm (6,5%)

Här redovisas insatser för den grundläggande infrastrukturen. Exempel är gator, vägar, parker, bostadsplanering, naturvård, färdtjänst, friluftsliv, miljö och hälsa, beredskap för brand och olyckor samt näringslivsfrämjande verksamhet.

Fritid och kultur (4,6%)

Fritids- och kulturlivet bidrar till tillväxt och välfärd genom att skapa attraktiva levnadsförutsättningar. Här finns kostnader för exempelvis musik och teater, bibliotek, fritidsgårdar, bad- och idrottsanläggningar, idrottsarrangemang, stöd till föreningsliv, konst- och museiverksamhet.

Pedagogisk verksamhet

- förskola (13,6%)

Uppsala kommun tillhandahåller drygt 11 000 förskoleplatser. Förskolan ger ett viktigt bidrag för det enskilda barnets utveckling, men är även en förutsättning för en dynamisk och fungerande arbetsmarknad.

Pedagogisk verksamhet

- grundskola (20,8%)

Grundskolan, som omfattar åldersintervallet 6-15 år, utgör kommunens enskilt största kostnad. Under 2011 tillhandahölls omkring 20 500 grundskoleplatser. Omkring 20 procent av eleverna valde fristående skolor medan resterande 80 procent gick i en kommunalt driven grundskola.

Pedagogisk verksamhet

- gymnasieskola och vuxenutbildning (9,3%)

Gymnasieskolan omfattar åldersintervallet 16-19 år. Med vuxenutbildning avses bland annat yrkesutbildning och svenska för invandrare. Under året tillhandahölls omkring 7000 platser i gymnasieskolan och omkring 2 200 i vuxenutbildning.

Vård och omsorg 0-20 år (6,5%)

Dominerande kostnad inom området, drygt 70 procent, utgörs av barn och ungdomsvård i form av information, rådgivning, vård och stöd. Exempel är familjehemsboende och strukturerad öppenvård. Vård och omsorg av funktionshindrade motsvarar knappt 30 procent av kostnaderna.

Vård och omsorg 21-64 år (15,5%)

Huvudsaklig kostnad är vård och omsorg om funktionshindrade, omkring 70 procent av områdets totala kostnad. Exempel på insatser är personliga assistenter, särskilda bostäder och dagverksamheter. Ekonomiskt bistånd motsvarar 21 procent av områdets kostnader och missbrukarvård och övrig vård motsvarar 9 procent av kostnaderna.

Vård och omsorg +65 år (18,9%)

Avser insatser för gruppen äldre än 65 år. Exempel på insatser är hemtjänst, bostadsanpassning, vårdboenden och öppna förebyggande insatser. Volymerna har ökat och förväntas öka ytterligare i framtiden.

Särskilt riktade insatser (1,2%)

Verksamheten avser mottagning och introduktion av invandrare och flyktingar samt arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser. Det senare området motsvarar 96 procent av verksamhetsområdets kostnader.

Kommunfullmäktiges uppdrag i IVE 2013-2016

Vid sidan av inriktningsmål ger kommunfullmäktige uppdrag och direktiv till namngivna nämnder och styrelser. Genomförandet beskrivs utförligt i nämndernas egen uppföljning. En överblick ges nedan:

Uppdrag	Ansvarig nämnd	Status
6.1 Politisk verksamhet		
1. att arbeta med införande av garanti- och handläggningstider på lämpliga områden	Samtliga nämnder och styrelser	➡ Arbetet pågår
2. att genomföra minst en innovationsupphandling där så är möjligt	Samtliga nämnder och styrelser	➡ Uppdraget pågår och verkställandet skiftar beroende på hur möjligt det har varit.
3. att vidareutveckla det dagliga arbetet med den interna kontrollen,	Samtliga nämnder och styrelser	➡ Arbetet pågår med fokus att tillvarata de lärdomar som uppkommit i samband med härvan rörande fastighetsförvaltningen.
4. att uppmuntra medarbetare att vara medskapande och delta i utvecklingen av verksamheten och komma med förslag till förbättringar	Samtliga nämnder och styrelser	🟢 Synsättet är väl tillvarataget i processerna som sker inom ramen för organisationsöversynen.
5. att utveckla medarbetarnas möjligheter att lämna synpunkter samt förslag på effektiviseringar i den egna verksamheten	Samtliga nämnder och styrelser	🟢 Synsättet är väl tillvarataget i den organisationen.
6. att ta fram förslag till gemensam process, system och organisation för klagomålshantering och förslagshantering inom Uppsala kommun som sedan kan användas av olika verksamheter.	Kommunstyrelsen	➡ Frågan kräver mer övergripande perspektiv och ingår i den pågående översynen av tjänstemannaorganisationen.
6.2 Infrastruktur, stadsutveckling, skydd med mera		
1. att vid ny- och ombyggnation planera och bygga så att de pedagogiska lokalerna kan användas flexibelt till alla skolformer.	Fastighetsägar-nämnden/ kommunstyrelsen	➡ Arbetet pågår
2. att ansöka om möjligheten hos regeringen att bli testkommun för förenklad byggnorm	Kommunstyrelsen	➡ Ingen ansökan är ännu gjord, men kontakt har tagits med regeringskansliet.
3. att intentionsavtal träffas avseende nybyggnation av hyresrätter med marknadens olika parter	Kommunstyrelsen	🟢 Uppdraget är verkställt. Ett intentionsavtal tecknades.
4. att ICT-kluster etablering i ett centralt läge kommer till stånd tillsammans med marknadens parter.	Kommunstyrelsen	➡ Intentionsavtal tecknat med TeliaSonera. Arbetet pågår.
5. att redovisa möjligheterna till nya och utökning av befintliga exploateringsområden utifrån möjligheten till förenklad byggnorm	Plan- och byggnadsnämnden	🔴 Uppdraget är inte verkställt. Nämnden har inte arbetet med detta under 2013.
6.4 Pedagogisk verksamhet		
1. att säkra alla skolors aktiva arbete med likabehandlingsplaner	Barn- och ungdoms-nämnden/ utbildnings- och arbetsmarknads-nämnden	➡ Likabehandlingsarbetet pågår.
2. att säkra att hälsoplan och drogförebyggande arbete finns på samtliga skolor	Barn- och ungdoms-nämnden/ utbildnings- och arbetsmarknads-nämnden	🟢 Uppdraget är verkställt. Socialnämnden för barn och unga har på uppdrag av kommunfullmäktige tagit fram ett förslag på ett nytt drogpolitiskt program.
3. att säkra att alla grund- och gymnasieskolor har tillgång till elevhälsoteam.	Barn- och ungdoms-nämnden/ utbildnings- och arbetsmarknads-nämnden	➡ Arbetet pågår. Uppföljningen visar dock alla kommunala skolor har tillgång till elevhälsoteam men alla har inte tillgång till kompletta hälsoteam.
4. att se till att fler elever fullföljer gymnasieutbildningen,	Utbildnings- och arbetsmarknads-nämnden	➡ Arbetet pågår. En uppföljning av avbrott har genomförts beslut har tagits om att inrätta en enhet som tar emot elever i riskzon för avbrott och ge dem ett individuellt avpassat stöd. En särskild uppföljning görs

		under våren 2014 gällande de fyra yrkesutbildningar som har svagast genomströmning.
5. att följa upp gruppen under 25 år avseende egenförsörjning genom utbildning och sysselsättning.	Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	🔄 Arbetet pågår och inriktas på att söka upp de unga som varken studerar eller arbetar. Beslut har tagits om en ny organisation för det kommunala informations- och uppföljningsansvaret (KIU). Förslag vad gäller de övriga inslagen i uppdraget kommer att presenteras för nämnden under 2014.
6. att säkerställa att full behovstäckning inom förskolan uppnås	Barn- och ungdomsnämnden/ Fastighetsägar- nämnden kommunstyrelsen	🔄 Uppdraget är verkställt Full behovstäckning har rått under hösten 2013. Prognosen för vårterminen 2014 är att det kommer att råda en viss obalans då i de centrala och nordliga stadsdelarna bedöms råda underskott på platser. Arbetet med den strategiska lokalförsörjningen pågår.
6.5 Vård och omsorg		
1. att införa "en väg in" för äldrefrågor,	Äldrenämnden	🔄 Uppdraget är genomfört, Seniorguide Uppsala startade årsskiftet 2013/2014.
2. att utveckla samarbetet med landstinget kring de mest sjuka äldre,	Äldrenämnden	🔄 Uppdraget är genomfört, men utveckling sker kontinuerligt. Projekt Virtuell hälsocoaching pågår. Upprustning av gym för äldre påbörjats i Bälunge. Upprustning av lokaler i Snickaren påbörjats.
3. att utöka arbetet med öppna förebyggande insatser	Äldrenämnden	🔄 Uppdraget är genomfört, men utveckling sker kontinuerligt. Virtuell Hälsocoaching pågår.
6.7 Medarbetare och ledare		
1. att införa en modell för lönekostnadsstruktur	Kommunstyrelsen	🔄 Arbetet pågår. Merparten av de centrala lönekollektivavtalen under avtalsperioden övergår till att vara sifferlösa.
2. att en långsiktig plan för kompetensöverföring ska tas fram	Kommunstyrelsen	🔄 Arbetet pågår. En läns gemensam plan för samverkan inom kompetensförsörjning förväntas vara klar i maj 2014.
3. att Uppsala kommun inför olika modeller för karriärtjänster och säkerställer kompetensförsörjningen mellan medarbetare under generationsväxlingen.	Kommunstyrelsen	🔄 Arbetet pågår. Karriärtjänster för lärare är infört. Modeller för karriärrådgivning, karriärtjänster och kompetensöverföring ingår i den läns gemensamma planen.
Kap 9 Direktiv till produktionsstyrelser		
1. Produktionsstyrelserna ska fortlöpande utveckla system för kvalitetsutveckling och kvalitetsssäkring	Styrelsen för vård och bildning/ Styrelsen för teknik och service	🔄 Arbetet pågår inom båda styrelser. Inom affärsområdet vård och omsorg finns ett fungerande kvalitetsledningssystem och är ISO 9001 certifierade. En omcertifiering gjordes under våren 2013. Affärsområdet utbildning & lärande har tagit fram ett förslag till system för systematiskt kvalitetsarbete.
2. Produktionsstyrelserna ska se över organisation, arbetssätt och administration i syfte att vara konkurrenskraftiga	Styrelsen för vård och bildning/ Styrelsen för teknik och service	🔄 Direktivet är genomfört. Styrelsen arbetar med kontinuerligt förbättringsarbete i syfte att stärka konkurrenskraften.
3. Produktionsstyrelserna ska särskilt arbeta med att utveckla ledarskapet.	Styrelsen för vård och bildning/ Styrelsen för teknik och service	🔄 Insatser pågår. Ett exempel under 2013 är att styrelsen för vård och bildning genomfört utbildning/träning i coachande ledarskap för ett stort antal enhetschefer. Styrelsen för teknik och service planerar insatser för ledarutveckling under 2014.
4. Styrelsen för Vård & bildning ska prioritera lärarnas och rektorernas kompetensutveckling	Styrelsen för vård och bildning	🔄 En kompetensutvecklingsplan för lärarens tas fram. 68 föreställare anställts (17 inom gymnasiet och 51 inom grundskolan). För att säkra framtida kompetensförsörjning fortsätter samverkan med universitetet.
5. Medverka till kommunens skyldighet enligt rättighetslagarna som berör verksamheten inom Vård och Bildning.	Styrelsen för vård och bildning	🔄 Styrelsen arbetar aktivt med involverande och medbestämmande i genomförandet av myndighetsbeslut. Detta görs genom att tillsammans med brukaren ta fram en genomförandeplan.

BILAGA 2 (1 av 2)

Nämndernas resultatdisposition bokslut 2013

Belopp i miljoner kronor	Årets Justeringar		Av årets res	Ingående	Förändring	Utgående	
	resultat		överfört till	ackumulerat	ackumulerat	ackumulerat	
	2013	+	=	resultat 2013	resultat	resultat 2013	
			=	=	+	=	
7500 Kommunstyrelsen	54 256 463,44		54 256 463,44	1 002 572,00 ¹⁾	24 182 273,00 ²⁾	1 002 572,00	25 184 845,00
7600 Valnämnden	-17 718,66		-17 718,66	0,00	0,00	0,00	0,00
5110 Namngivningsnämnden	-616 893,68		-616 893,68	0,00	0,00	0,00	0,00
Summa Kommunstyrelsen och Valnämnden	53 621 851,10	0,00	53 621 851,10	1 002 572,00	24 182 273,00	1 002 572,00	25 184 845,00
2100 Barn-och ungdomsnämnder	u 24 331 192,52		24 331 192,52	0,00	0,00	0,00	0,00
2200 Utbildnings-och arbetsmarknadsnämnden	u 7 454 180,46		7 454 180,46	0,00	0,00	0,00	0,00
2300 Socialnämnden för barn och unga	u -19 137 867,18		-19 137 867,18	0,00	0,00	0,00	0,00
4100 Nämnden för vuxna med funktionshinder	u -48 432 390,19		-48 432 390,19	0,00	0,00	0,00	0,00
4200 Äldrenämnden	u 31 416 576,32		31 416 576,32	0,00	0,00	0,00	0,00
4300 Kulturnämnden	u -584 374,01		-584 374,01	0,00	0,00	0,00	0,00
4310 Stadsarkivet	u 244 626,13		244 626,13	0,00	0,00	0,00	0,00
4400 Fritids-och naturvårdsnämnden	u -4 141 191,09		-4 141 191,09	0,00	0,00	0,00	0,00
4500 Gatu-och trafiknämnden	u -81 898 764,37		-81 898 764,37	0,00	0,00	0,00	0,00
4600 Fastighetsnämnden	u 1 199 185 670,26		1 199 185 670,26	0,00	0,00	0,00	0,00
4610 Fastighetsnämnden ,Konsert och kongress	u -206 974 702,72		-206 974 702,72	0,00	0,00	0,00	0,00
5100 Byggnadsnämnden	u -6 344 876,08		-6 344 876,08	0,00	0,00	0,00	0,00
5200 Räddnings-och beredskapsnämnden	u -1 301 512,01		-1 301 512,01	0,00	0,00	0,00	0,00
5300 Miljö-och hälsoskyddsnämnden	u -447 609,93		-447 609,93	-470 154,41	3 375 707,43 ⁴⁾	-470 154,41	2 905 553,02
varav Tillståndsenheten	u -470 154,41		-470 154,41	-470 154,41	3 375 707,43	-470 154,41	2 905 553,02
5500 Överförmyndarnämnden	u -919 101,14		-919 101,14	0,00	0,00	0,00	0,00
Summa uppdragsnämnder	892 449 856,97	0,00	892 449 856,97	-470 154,41	3 375 707,43	-470 154,41	2 905 553,02

1) Överskott avseende politiska sekreterare 2013 (KF 20081027§235)

2) 2012 omföring från Stadsförnyelsefond 1 289 000:-, Tomtprisutjämningsfond 17 572 000:- och Industriområdesfond 3 011 000:- samt överskott politiska sekreterare 2011-2012: 2 310 273:-

3) Överskott avseende politiska sekreterare 2011-2013: 3 312 845:-. Omföring från fonder 2012: 21 872 000:-

4) Enligt KS beslut ska nämnd enhet för avgiftsfinansierad verksamhet oavkortat föra över resultatet till nästkommande år.

BILAGA 2 (2 av 2)**Nämndernas resultatdisposition bokslut 2013**

	Årets resultat 2013	Övriga justeringar	Av årets res överfört till UB 2013	Ingående ackumulerat 2013	Justering eget kapital	Förändring ackumulerat resultat	Utgående ackumulerat 2013
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	p	+	+/-	=	=	+	=
6100 Produktionsnämnden för vård och bild	-182 468 526,60	0,00	-182 468 526,60	90 167 714,51	50 000 000,00 ⁵⁾	-182 468 526,60	-42 300 812,09
6500 Produktionsnämnden för teknik och se p	14 135 116,69	0,00	14 135 116,69	142 562 042,66 ⁴⁾		14 135 116,69	156 697 159,35
Summa produktionsnämnder	-168 333 409,91	0,00	-168 333 409,91	232 729 757,17	50 000 000,00	-168 333 409,91	114 396 347,26
Summa nämnder Uppsala kommun	777 738 298,16	946 071 708,07	-167 800 992,32	260 287 737,60		-167 800 992,32	142 486 745,28

4) Inkl. omföring från försäkringsfond, 16 385 817,85

5) Ökning av eget kapital med 50 miljoner kronor enligt KF beslut 20131125 § 278, K

BILAGA 3 (1 av 3)

Pågående investeringar 2013-12-31 att överföras till investeringsbudget 2014	
<i>Belopp i tusen kronor</i>	
TOTALT PER NÄMND	Belopp
Kommunstyrelsen	41 197
Gatu- och samhällsmiljönämnden	169 330
Idrotts- och fritidsnämnden	3 500
Kulturnämnden	100
Plan- och byggnadsnämnden	1 860
Nämnden för hälsa och omsorg	0
Äldrenämnden	10 100
Styrelsen för vård och bildning	4 800
Styrelsen för teknik och service	239
Summa Uppsala kommun	231 126
Kommunstyrelsen	Belopp
9001375 LOIS	139
9000758 Landlord/LEB Uppgradering o Implementering	0
9002455 Trygghetsboende Ören	3 695
9001755 brf Sommarro 1 lgh 2:0302	1 652
9001756 brf Sommarro 1 lgh 2:0202	1 597
9001758 brf Sommarro 1 lgh 2:0502	1 752
9001760 brf Sommarro 1 lgh 2:0402	1 697
9001761 brf Sommarro 1 lgh 2:0101	1 397
9001762 brf Sommarro 1 lgh 2:0102	1 497
9001763 brf Sommarro 1 lgh 2:0103	2 197
9002331 Tullmästaren nr 5 51103	1 545
9002330 Tullmästaren nr 5 21001	1 295
9002452 solcellsdrivna laddstationer för elbilar	41
9002453 Solkarta kartläggning av potential för soleneri i Uppsala	95
9002454 Energianvändning i pedagogiska mm lokaler	150
9000987 Gamla Uppsala skola	500
9000984 IT Planerade IT-investeringar	704
9001304 IT Utveckling av Heroma	1 183
9001305 IT Säkerhetspolicy	298
9001306 IT Införande av projekt och förv.modell	189
9001307 IT E-plattform	8 612
9001840 IT Öppen data	800
9001841 IT Genomlysning integration	500
9001886 IT Pilotprojekt för e-arkiv	5 614
9002332 IT Införande av timanställda i Heroma	700
9002333 IT Utveckling av Agresso 2013	989
9002335 IT Kontinuitetsplanering	1 200
9002337 IT Uppgradering av noder	1 000
9001062 Danmarks kyrkby gång- o cykelväg	158
Summa kommunstyrelsen	41 197

BILAGA 3 (2 av 3)

Gatu- och samhällsmiljönämnden		Belopp
	Resecentrumområdet kompletteringar	8 840
	Broar	3 022
	Trafikleder	1 000
	Kollektivtrafik	10 354
	Parkering	2 299
	Trafikåtgärder i staden	26 790
	Trafiksäkerhetsåtgärder	5 534
	Cykeltrafikåtgärder: upprustning och nyanläggning	5 012
	Cykelfrämjande insatser - investering	1 991
	Upprustning av cykelvägar inkl. projektering	3 333
	Nya cykelbanor inkl. projektering	999
	Natur/cykelvägar	1 500
	Stadsdelsförnyelse	2 000
	Stadsförnyelse/Stadsrum i innerstaden	11 866
	SUMMA Tekniska reinvesteringar/broar/p-automater/belysning m m	6 427
	Parker	
	Höganäsparken	870
	Natur	
	Lekpark, Döbelns gatan	245
	Hammaraskogs friluftsområde	929
	Röbo friluftsområde	206
	MTB-stråk	464
	Gemensamma projekt	
	Stadsrandstråket	156
	Bro vid Kungsängsesplanaden, Cykelväg Ulva, Bro vid Flottsund mfl.	74 872
	Framkomlighetsguide, e-tjänst	622
	Summa gatu- och samhällsmiljönämnden	169 330
Idrotts- och fritidsnämnden		
	Belysning till rugbyplan vid Tunabergsfältet	980
	BMX-bana	1 810
	Renovering/armaturbyte elljusspår	710
	Summa idrotts- och fritidsnämnden	3 500
Kulturnämnden		
	Förstudie för införande av en bilddatabas	100
	Summa kulturnämnden	100

BILAGA 3 (3 av 3)

Plan- och byggnadsnämnden		Belopp
	Ärendehanteringssystemet ByggR	724
	E-tjänst för digital ansökan och handläggning av bygglov	512
	E-tjänst för att tillgängliggöra kartdata och underlag för detalprocessen	624
	Summa plan- och byggnadsnämnden	1 860
Nämnden för hälsa och omsorg		
		0
	Summa plan- och byggnadsnämnden	0
Äldrenämnden		
	Utrustning Palliativt centrum	900
	Spolos och diskdesinfektorer inkl föranledda ombyggnationer	9 000
	Innovationsprojekt för E-insats i ordinärt boende	200
	Summa äldrenämnden	10 100
Styrelsen för vård och bildning		
	Styr- och ledningssystem, Hypergene	4 000
	Gottsundabiblioteket	200
	Svartbäckens förskola	600
	Summa styrelsen för vård och bildning	4 800
Styrelsen för teknik och service		
	Möbler och inventarier Sägargatan 17 A	239
	Summa styrelsen för teknik och service	239
Totalt överfört till investeringsbudget 2014		231 126

BILAGA 4

Uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag och direktiv till uppdragsnämnder respektive styrelser

Kommunfullmäktiges uppdrag	Uppföljning 2013
Kommunstyrelsen	
1. <i>KF 28-29 november 2011 § 221, om ett ökat valdeltagande, stärkt medborgarinflytande och ett vitaliserat kommunfullmäktige, att uppdra till kommunstyrelsen att senast i augusti 2013 lägga fram förslag till åtgärder som syftar till ett ökat valdeltagande i valen 2014 särskilt bland unga och grupper där valdeltagandet är lågt.</i>	KS: <i>Uppdraget är verkställt.</i> Kommunstyrelsen behandlade frågan den 15 januari 2014.
2. <i>KF 28 oktober 2013 § 246, om att förbättra utsläppsstatistiken, att uppdra till kommunstyrelsen att senast 31 december 2013 redovisa statistiken för Uppsala kommuns utsläpp av växthusgaser enligt föredragningen.</i>	KS: Beslutet att redovisa statistiken 2013 kom försent för att hinna verkställas. Klimatstatistik kommer framöver att redovisas till kommunfullmäktige två gånger årligen. Den ena gången i kommunens årsredovisning, den andra gången i särskilt ärende under sista kvartalet.
Barn- och ungdomsnämnden	
3. <i>KF 28 januari 2013 § 36, om att barn i förskolan måste vistas i "giftfri" miljö, att uppdra till barn- och ungdomsnämnden att i samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda hur arbetet för att minska exponering och risker med kemikalier på förskolorna i Uppsala kommun skulle kunna utvecklas.</i>	KLK:s kommentar: <i>Uppdraget följs upp på nytt i augusti 2014.</i> BUN: Genomförandet av arbetet pågår men har ännu inte redovisats.

Idrotts- och fritidsnämnden	
4. <i>KF 26 september 2011 § 174, om att utveckla Gränbyparken, att uppdra till fritids- och naturvårdsnämnden att inom ramen för det pågående arbetet med Gränbyparken och Gränby sportfält utreda och konsekvensbeskriva möjligheterna att inrymma ett naturbad.</i>	KLK:s kommentar: Uppdraget följs upp på nytt i bokslut 2014. IFN: Uppdraget har inte genomförts. Planering av nya idrottsanläggningar på Gränby sportfält och detaljplanen för Uppsala Arena pågår. Även planering för kommande stomlinjenät och bostadsbyggande pågår. Dessa nya förutsättningar måste vara klara innan utredningen av möjligheten att inrymma ett bad i Gränbyparken kan genomföras.
5. <i>KF 31 oktober 2011 § 194, att uppdra till fritids- och naturvårdsnämnden att inom ramen för nämndens översyn av villkoren för jaktarrenden samt reservatsföreskrifter hantera frågan om jakt på lodjur.</i>	KLK:s kommentar: Uppdraget följs upp återigen i augusti 2014. Ansvarig nämnd är gatu- och samhällsmiljönämnden. IFN: Översyn av jaktarrenden har påbörjats. (Ansvaret övergått till GSN)
Gatu- och samhällsmiljönämnden	
6. <i>KF 28 februari 2011 § 53, om effektivare trafiksystem i Uppsala kommun, att uppdra till gatu- och trafiknämnden att under 2011-2014 anlägga en prioriterad cykelled som används som pilot för bättre cykelleder i Uppsala kommun.</i>	KLK:s kommentar: Uppdraget är verkställt. GSN: Projektering för en snabbcykelväg mellan Gottsunda och centrum har påbörjats. Byggstart planeras till våren 2014.
7. <i>KF 24 september 2012 § 193, om att göra småskalig kommersiell trädgårdsodling möjlig i Uppsala, att uppdra till gatu- och samhällsmiljönämnden att se över regelsystemet för lokal odling på kommunal mark i Uppsala.</i>	KLK:s kommentar: Uppdraget följs upp på nytt i augusti 2014. GSN: Ingen översyn av regelverket har skett men en broschyr som uppmuntrar till odling i Uppsala har tagits fram, "Inspirationsguide. För dig som vill odla i Uppsala".
Plan- och byggnadsnämnden	
8. <i>KF 24 september 2012 § 192, om arkitekturpolitik för ett Uppsala i tiden, att uppdra till plan- och byggnadsnämnden att i samråd med gatu- och samhällsmiljönämnden genomföra en förstudie enligt föredragningen för avrapportering senast 2013.</i>	KLK:s kommentar: Uppdraget följs upp på nytt i augusti 2014. PBN: Arbetet pågår, beräknas klart under andra kvartalet 2014.

BILAGA 5

Uppföljning av kommunstyrelsens uppdrag och direktiv till uppdragsnämnder respektive styrelser.

Kommunstyrelsens uppdrag	Uppföljning 2013										
Barn- och ungdomsnämnden											
<p>1. KS 2012-09-05 § 169, om uppföljning av Barn- och ungdomspolitiskt program för Uppsala kommun 2011, att uppdra till barn- och ungdomsnämnden i samverkan med socialnämnden för barn och unga att utveckla uppföljningen av barn- och ungdomspolitiskt program år 2012 med avseende på analys och sammanfattande slutsatser.</p>	<p>KLK:s kommentar: Uppdraget är verkställt.</p> <p>BUN: Utifrån uppföljningen går det att konstatera att det nuvarande programmets funktion som styrmedel är bristfällig, något som det behöver tas hänsyn till i samband med en revidering av programmet.</p> <p>Uppföljningen av Barn- och ungdomspolitiskt program för år 2012 lyfter fram analys, slutsatser och förbättringsområden mer påtagligt än vid tidigare uppföljning. De viktigaste övergripande slutsatserna inför en revidering av programmet är att</p> <ul style="list-style-type: none"> Nämnderna i hög grad redovisar allmänna beskrivningar av sina ordinarie ansvarsområden. få beskriver hur ett barn- och ungdomsperspektiv faktiskt har bidragit till bättre kommunal service. 										
<p>2. KS 2013-04-10 § 63, om aktiviteter och fördelning av statligt medel inom det finska förvaltningsområdet 2013, att uppdra till uppdragsnämnderna att i samband med delårs- och årsbokslut redovisa hur medlen använts.</p>	<p>KLK:s kommentar: Uppdraget är verkställt.</p> <p>BUN: En aktivitetsplan för år 2013 har framtagits i samråd med företrädare för sverige-finska organisationer och kommunstyrelsens kontor. Nämnden har ur statsbidraget tilldelats 362 700 kr av kommunstyrelsen.</p> <p>Projektbidrag: Följande projektbidrag har beviljats enligt fastställd aktivitetsplan:</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>Sverigefinländarnas språk- och kulturföreningen. Träffpunkt på Fyrisgården och dagläger på skolans lov för ungdomar,</td> <td>107 700 kr.</td> </tr> <tr> <td>Teaterföreställning på finska för barn. Den Lilla Teatern</td> <td>25 000 kr.</td> </tr> <tr> <td>Fortbildning lärare Språkskolan vård och bildning,</td> <td>4 600 kr.</td> </tr> <tr> <td>Veckoläger på sommarlovet för skolbarn. Finska församlingsgruppen Svenska kyrkan</td> <td>28 000 kr.</td> </tr> <tr> <td>Träffpunkt/öppen förskola på Fyrisgården för finstalande barnfamiljer med barn i åldern 0-6 år,</td> <td>50 000 kr.</td> </tr> </tbody> </table>	Sverigefinländarnas språk- och kulturföreningen. Träffpunkt på Fyrisgården och dagläger på skolans lov för ungdomar,	107 700 kr.	Teaterföreställning på finska för barn. Den Lilla Teatern	25 000 kr.	Fortbildning lärare Språkskolan vård och bildning,	4 600 kr.	Veckoläger på sommarlovet för skolbarn. Finska församlingsgruppen Svenska kyrkan	28 000 kr.	Träffpunkt/öppen förskola på Fyrisgården för finstalande barnfamiljer med barn i åldern 0-6 år,	50 000 kr.
Sverigefinländarnas språk- och kulturföreningen. Träffpunkt på Fyrisgården och dagläger på skolans lov för ungdomar,	107 700 kr.										
Teaterföreställning på finska för barn. Den Lilla Teatern	25 000 kr.										
Fortbildning lärare Språkskolan vård och bildning,	4 600 kr.										
Veckoläger på sommarlovet för skolbarn. Finska församlingsgruppen Svenska kyrkan	28 000 kr.										
Träffpunkt/öppen förskola på Fyrisgården för finstalande barnfamiljer med barn i åldern 0-6 år,	50 000 kr.										

Brune förskola vård och bildning. Fortbildning personal och inköp pedagogiskt material,	50 000 kr
Översättning och produktion av information på finska, broschyr	18 000 kr.
FinskaNu. Teaterföreställning på Brune förskola	4 500 kr.

Förskola

Finsktalande förskoleavdelning på Brune förskola, 26 inskrivna barn. Finansieras ur barn- och ungdomsnämndens ordinarie budget för förskoleverksamhet.

Grundskola

Nämnden gav 2013 uppdrag till Språkskolan att i enlighet med skollagen ge modersmålsundervisning för elever med finska som modersmål i mindre grupper än fem. För uppdraget fick Språkskolan 400 000 kr

ÄLN:s aktiviteter 2013

- Minneslåda verksamhet på finska för Sverige-finska seniorer i ordinärt boende i grupp på träffpunkten, samt på vård- och omsorgsboenden vid behov. Insatsen är på gång att startas upp och ska ske i samverkan med Minneslotsen. Finsk- och svensktalande verksamhetsansvarig ska handledas i demens- och annan minnesproblematik av projektledaren för Minneslotsen.
- Samverkan med Minneslotsen och finska värdinnan ger Sverige-finska seniorer och närstående svar på frågor samt handledning – information kring oro över minnesstörningar. Två uppföljningsrapporter om Minnelotsens verksamhet finns i nuläget och kan tas del av i Dok Ä och på www.uppsala.se under sökord stimulansmedel.
- Fortsatt finsk träffpunkt.

Nämnden gjort en omfattande redovisning av aktiviteterna 2011 till 2013 och även uttalat sig om Finska förvaltningsmedel i en framtid.

KTN: Aktiviteter 2013

Kulturnämnden har under året uppdragit åt kulturkontoret att arbeta med uppdrag, bidrag och projekt gällande det finska förvaltningsområdet samt att arbeta med att följa upp genomförda uppdrag och projekt. I merparten av kulturnämndens uppdrag till Uppsalas kulturverksamheter framhålls vikten av att beakta att Uppsala är ett finskt förvaltningsområde.

	<p>Kulturnämnden har under år 2013 haft 640 tkr att fördela. Alla uppdrag, bidrag och projekt har beslutats efter samråd med minoriteten. Informationstillfällen, vernissager och ett seminarium har också arrangerats under året.</p> <p>-----</p> <p>UAN: En aktivitetsplan har framtagits i samråd med företrädare för sverige-finska organisationer och kommunstyrelsens kontor. Nämnden har för år 2013 tilldelats 60 tkr till:</p> <p>Kreativt skrivande på finska för vuxna. Sverige-finska språk- och kultur föreningen, 10 tkr. Internationellt kulturutbyte med körverksamhet. Finska församlingsgruppen, 40 tkr.</p>
Kulturnämnden	
<p>3. <i>KS 2012-05-23 § 110, om översyn av ansvarsfördelning och ekonomiska åtaganden mellan Uppsala kommun och Landstinget i Uppsala län inom musik-, teater-, konst- och museiverksamhet, att uppdra till kulturnämnden att i samråd med Landstinget i Uppsala län vidare utreda förutsättningarna för en sammanslagning av verksamheterna Upplandsmuseet och Uppsala konstmuseum.</i></p>	<p>KLK:s kommentar: Uppdraget är verkställt.</p> <p>KTN: Kulturnämnden har i december 2012 (KTN 2012-12-12, § 193) inbjudit Landstinget i Uppsala län till dialog i enlighet med kommunstyrelsens intentioner, dvs angående möjligheterna till ett fördjupat samarbete och samverkan samt förutsättningarna för en sammanslagning av verksamheterna Upplandsmuseet och Uppsala konstmuseum.</p> <p>Landstingsstyrelsen svarade kulturnämnden i maj 2013 att museernas huvudmannaskap bör diskuteras på kommunstyrelse- och landstingsstyrelsenivå. Kulturnämnden får därmed anses ha fullgjort sitt uppdrag. Kulturnämnden är beredd att bistå kommunstyrelsen i kommande överläggningar.</p> <p>Handling finns i ärende KTN 2012-0483-40</p>
<p>4. <i>KS 2013-04-10 § 63, om aktiviteter och fördelning av statligt medel inom det finska förvaltningsområdet 2013, att uppdra till kulturnämnden att med anvisade medel inrätta ett bidrag till kulturprojekt på finska språket.</i></p>	<p>KLK:s kommentar: Uppdraget är verkställt.</p> <p>KTN: Kulturnämnden beslutade 2013-04-25, § 78, att inrätta ett bidrag till kulturprojekt på finska språket inom ramen för de medel som anvisats av KS. Beslutet innebär att inrätta ett tidsbegränsat stöd om 150 tkr.</p>

Gatu- och samhällsmiljönämnden	
<p>5. <i>KS 2012-04-11 § 63, om kommunrevisionens granskning avseende kommunens skogsinnehav, att uppdra till gatu- och samhällsmiljönämnden att uppdatera naturvårdsprogrammet med hänsyn till skogsmarkens möjligheter att producera virke för av salu.</i></p>	<p>KLK:s kommentar: <i>Uppdraget följs upp på nytt i bokslut 2014.</i></p> <p>GSN: Arbetet har påbörjats och ett förslag beräknas vara färdigt under året.</p>
<p>6. <i>KS 2008-08-13 § 175, om cykelgarage i resecentrum, att uppdra åt Gatu- och trafiknämnden att ta fram förslag till utformning av ett avgiftssystem för cykelgaragen för beslut i Kommunfullmäktige.</i></p>	<p>KLK:s kommentar: <i>Uppdraget följs upp på nytt i augusti 2014.</i></p> <p>GSN: En förstudie över cykelgarage är framtagen</p>
Plan- och byggnadsnämnden	
<p>7. <i>KS 2012-04-11 § 76, om detaljplan för kvarteret Seminariet, att uppdra till plan- och byggnadsnämnden i samråd med gatu- och samhällsmiljönämnden att utifrån parkprogrammet för Uppsala, strukturprogrammet för Librobäck samt översiktsplanen för Uppsala kommun ta fram ett idéprogram för hur park- och grönstrukturen i den framväxande stadsdelen Librobäck ska utvecklas.</i></p>	<p>KLK:s kommentar: <i>Uppdraget är verkställt.</i></p> <p>PBN: Gatu- och samhällsmiljönämnden har låtit utarbeta en parkplan för Uppsala stad. Parkplanen omfattar även Librobäck, varför nämnden menar att uppdraget är genomfört. De politiska besluten förväntas kring årsskiftet 2013/14.</p>
<p>8. <i>KS 2010-04-28 § 74, om belysningsstrategi för Uppsala kommun, att uppdra till byggnadsnämnden att i samarbete med berörda nämnder ta fram en "Riktlinje för belysning av stadsdelen Gottsunda – Valsätra".</i></p>	<p>KLK:s kommentar: <i>Uppdraget följs upp på nytt i bokslut 2014.</i></p> <p>PBN: Arbetet ej påbörjat.</p>

BILAGA 6

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Handläggare
Thomas BacklundDatum
2013-03-25Diarienummer
KSN-2013-1405

Kommunstyrelsen

Intern kontroll 2013

Arbetet med intern kontroll inom kommunen utgår från kommunfullmäktiges beslut 2007 om reglemente för intern kontroll. Syftet med intern kontroll är att säkerställa ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig ekonomisk rapportering samt efterlevnad av tillämpliga lagar och förordningar.

Reglementet utgår från Uppsala kommuns styrmodell med fokusering på systematisk uppföljning och utvärdering av de mål, uppdrag och direktiv som kommunfullmäktige gett nämnder, styrelser och de kommunala bolagens styrelser. Reglementet anger en miniminivå för intern kontroll, där varje verksamhet ska definiera de regler som krävs för att uppnå nödvändig nivå av styrning och kontroll.

Ansvar för den interna kontrollen vilar alltid på verksamhetens styrelse. I den kommunala organisationen ska därmed förstås respektive nämnd och i aktiebolagskoncernen respektive bolagsstyrelse. Den praktiska samordningen av arbetet delegeras normalt till tjänstemannaorganisationen varför genomförandet i princip kan betraktas som ett ansvar för respektive kontors-, förvaltnings- eller bolagsledning.

Kommunstyrelsen (kommunledningskontoret) och Uppsala Stadshus AB (moderbolagets personal) har ett samordnande ansvar för den interna kontrollen och ska bidra med tillsyn och utvärdering av funktionalitet och ändamålsenlighet och rapportera detta till kommunfullmäktige.

Rapport avseende intern kontroll

I enlighet med kommunens intern kontrollreglemente har nämnder och styrelser i kommunen rapporterat:

- ✓ Analys och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll
- ✓ Resultat av uppföljningen av den interna kontrollen
- ✓ Redovisning av antagen intern kontrollplan för kommande verksamhetsår.

Fastighetsägarnämnden har inte fastställt och rapporterat intern kontrollplan för 2013. Orsaken är att nämnden upphörde 2013-03-31.

Arbete har över tid bedrivits för att skapa kunskap och förståelse kring den dominerande modellen för arbete med intern kontroll (COSO). Samtliga verksameters interna kontrollplaner präglas av modellen, men dokumentation och metodik skiljer sig åt mellan verksamheterna. Det kan konstateras att brister finns i dokumentationen, inte minst av

riskanalysen där sannolikhet och konsekvens av oönskade händelser ska bedömas som utgångspunkt för kontrollmomenten. Variationen mellan olika nämnder är stor, från relativt elementära kontroller till mer komplexa och sammanvägda bedömningar av risker och åtgärder. Ett stort utrymme för förbättring finns emellertid, en minsta gemensam ambition och standard ska uppnås av samtliga nämnder.

Aktiviteter under året

Under året uppdagade kommunens egna tjänstemän brister i redovisningen av anläggningstillgångar. Bristerna har funnits under många år och en bidragande orsak är en svag intern kontrollkultur. I samband med att misstankar uppstod sammankallades kommunens arbetsgrupp för bedömning av misstanke om muta och jäv. En rekommendation om extern utredning gavs, vilket även beslutades av stadsdirektören. En utredning av händelserna tillsattes med externa konsulter, vissa rekommendationer från denna har blivit kända. Flera av de rutinförändringar som krävs implementeras under året.

Som en direkt konsekvens av det inträffade instruerades samtliga nämnder att inventera av anläggningsregistret. I inventeringen har tillgångar till ett värde om nära 80 miljoner kronor uträknats, framförallt från gatu- och samhällsmiljönämnden. Det arbete som genomförts baseras huvudsakligen på skrivbordsinventering, under året fortsätter ett mer detaljerat arbete.

Under hösten infördes en så kallad whistle blower funktion i kommunen. Flera olika vägar för kommunikation med kommunen har etablerats, vilket innebär att såväl anonyma som icke anonyma tips kan lämnas och hanteras.

Arbetet med systemförvaltningsmodellen PM3 fortsätter. Med modellen införs en större tydlighet i roller mellan verksamhet och IT-förvaltning, krav på dokumentation mm vilket sammantaget verkar positivt för intern kontrollmiljön.

En gemensam internkontrollplan formulerades under hösten och beslutades av kommunstyrelsen efter årsskiftet. Den gemensamma intern kontrollplanen syftar till att tydliggöra ansvar och organisation för den interna kontrollen. I den gemensamma intern kontrollplanen ställs krav på varje nämnd att underbygga sitt arbete med intern kontroll i en riskanalys. En direkt effekt av den gemensamma internkontrollplanen förväntas även bli att en nämndöverskridande arbetsgrupp bildas för arbete och utveckling av intern kontroll.

I augusti tillgängliggjordes nya resultatrapporter i Agressos webb-gränssnitt. Rapporterna möjliggör för samtliga ansvariga att följa upp resultatet aggregerat från den egna ansvarsnivån ned till enskild transaktion och fakturabild. De rapporter som tidigare utvecklats för nämndernas självkontroll av behörigheter mm i Agresso har förbättrats. Utbildning hölls för ekonomer under året. Inom Styrelsen för vård och bildning fortsätter arbetet med implementering av ett nytt beslutsstödssystem.

Den portal för intern kontroll på intranätet som lanserades 2012 har löpande uppdaterats med relevant information. På denna kan den som önskar ta del av intern kontrollplaner från andra nämnder, styrelser eller aktiebolag. Intentionen är att tillgänglighet ska bidra till att best practice sprids genom att de som behöver kan få inspiration och tips från de intern kontrollplaner som fått positiv uppmärksamhet. Därmed följs strategin att skapa ett nav för gemensam intern kontrolldokumentation.

Steg har tagits mot en mer inklusiv budgetprocess. Brister har identifierats i tidigare tillvägagångssätt och genom närmare samverkan med uppdragskontoren är förhoppningen att resurser ska kunna allokeras mer effektivt.

Under året har flera uppdragsnämnder arbetat aktivt med utveckling av uppdragsplanerna. En utveckling av effektmål och indikatorer är nödvändig för att framgång ska kunna nås med styrkedjan från fullmäktiges inriktningsmål till den enskilda medarbetarens vardag. Ett systemstöd för hantering av målhierarkin saknas dock vilket hämmar utveckling och standardisering av hanteringen.

Arbetet framåt

En huvudstrategi för åtgärd av den kultur som möjliggjort avsteg från beslutade reglerverk är att fullfölja påbörjad organisationsöversyn. Formering av den gemensamma kommunledningsgruppen är ett viktigt steg mot mer enhetlig syn på och styrning av kommunens verksamhet. Översynen av stabsfunktionerna under 2014 och nämndstrukturen inför 2015 kommer ge viktiga förutsättningar för ett mer samlat och styrt tillvägagångssätt.

Tillsynsfunktionen på kommunledningskontoret har inte förmått att vara mer aktiv än tidigare år. Insatsen har handlat mer om samordning av rapportering än verklig tillsyn. Mer genomgripande förändringar kräver ökade resurser vilket möjligen kan skapas inom ramen för förändringen av stabsorganisationen och formering av den gemensamma ledningsgruppen.

Frågan om intern kontroll kräver i större utsträckning än idag åtgärder medvetenhet från varje verksamhets ledning. En målsättning bör därför vara att i högre utsträckning än idag nå andra grupper än ekonomer. Detta bör leda till större genomslag och kan bidra till att den interna kontrollen kommer att betraktas som en integrerad del av styrningen. Det utvecklingsarbete som påbörjats kring uppföljning av inriktningsmål, effektmål och indikatorer bör drivas vidare för att säkerställa att kommunen gör rätt saker, mäter och drar slutsatser av uppnådda effekter. En större säkerhet i uppföljningen kan uppnås genom utveckling av ett stödsystem för ändamålet.

I 2012 års uppföljning beskrevs behovet av en gemensam intern kontrollplan för att tydliggöra den interna kontrollens roll och organisation i varje nämnd, styrelse och aktiebolag. En sådan plan för 2014 behandlas och förväntas antas av kommunstyrelsen vid dess sammanträde i april.

Fördelar av att bryta redovisningen av den interna kontrollen fri från bokslutet, kanske med brutet kalenderår har diskuterats och bör övervägas. Fördelen kan vara ett ökat fokus på den interna kontrollen som en självständig och central del i styrningen av verksamheten.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis konstateras ett behov av ökade insatser vad avser dokumentation, utvärdering och uppföljning av den interna kontrollen inom Uppsala kommun. Den interna kontrollen måste kontinuerligt stärkas till önskvärd nivå. Insatser har gjorts under året men de bedöms inte vara tillräckliga i förhållande till de ambitioner en kommun med Uppsalas storlek och kapacitet bör ha.

Nämndernas och styrelsernas rapportering

Nämndernas, styrelsernas och aktiebolagens rapportering av intern kontroll 2013 och intern kontrollplaner för 2014 finns i pärm knuten till detta ärende. I pärmen redovisas även de helägda aktiebolagens dokumentation.

BILAGA 7

Bilaga 7 utgörs av separat tryck, årsredovisning 2013 för Uppsala Stadshus AB (koncernen).

Årsredovisningshandlingen presenteras som internt tryck till KF. I samband med sammanträdet förväntas slutligt formgiven upplaga bli tillgänglig som pdf och blädderbar pdf på uppsala.se.

Slutlig formgiven och tryckt version presenteras och distribueras vid kommunfullmäktiges sammanträde 26 maj.